

**T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**MESLEK LİSELERİ ELEKTRİK BÖLÜMÜ
MEZUNLARININ SANAYİ GEREKSİNİMLERİNİ
KARŞILAYABİLME DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ**

**Şaban BERK
141102719980122**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TEKNOLOJİ EĞİTİMİ ANABİLİMDALI
TEKNOLOJİ EĞİTİMİ PROGRAMI**

**T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ**

**DANIŞMAN
Prof. Dr. Semra ÜNAL**

126132

126132

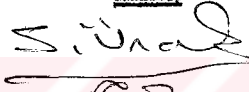
İSTANBUL 2002

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

KABUL VE ONAY BELGESİ

Şaban BERK'in "Meslek Liseleri Elektrik Bölümü Mezunlarının Sanayi Gereksinimlerini Karşılatabilme Düzeylerinin Belirlenmesi" isimli Lisansüstü tez çalışması, M.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 03/09/2002 tarih ve B.30.2.MAR.0.C1.00.00.sek./2350 sayılı kararı ile oluşturulan jüri tarafından *Teknoloji Eğitimi* Anabilim Dalı *Teknoloji Eğitimi* Programında YÜKSEK LİSANS Tezi olarak Kabul edilmiştir.

İmza

Danışman : Prof.Dr. Semra ÜNAL Marmara üniversitesi

Üye : Doç. Dr. Kemal TURAN Marmara üniversitesi

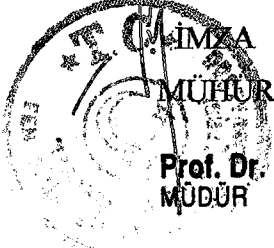
Üye : Yard. Doç.Dr. Yaşar BİRBİR Marmara üniversitesi

Tezin Savunulduğu Tarih: 25.09.2002

ONAY

M.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 30/09/2002 tarih ve 2002/17/38 sayılı kararı ile *Şaban BERK*'in *Teknoloji Eğitimi* Anabilim Dalı *Teknoloji Eğitimi* Programında Y.Lisans (MSc.) derecesi alması onanmıştır.

Marmara Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Prof. Dr. Adnan AYDIN
MÜDÜR

ÖNSÖZ

Mesleki teknik eğitim alan bireylerin iş hayatının gereksinimlerine uygun şekilde yetiştirilebilmesi, ancak gerekli pratik becerilerin hem atölye ve laboratuvarlarda hem de gerçek iş ortamında verilmesiyle mümkün olabilmektedir. Bu denge sağlam bir zemine oturtulmadıkça iş hayatıyla okul hayatı arasındaki boşluk hiçbir zaman doldurulamayacaktır.

Bir eğitim sisteminin başarısı öncelikle işgücü, eğitim, istihdam ilişkisinin sağlıklı ve dinamik bir yapıya kavuşturulmasıyla ölçülebilir. Elde somut veriler olmadan bir eğitim sisteminin yada mikro düzeyde eğitim programının değerlendirilmesi olası değildir. Son yıllarda okul ve iş hayatı arasındaki kopukluğu gidermek amacıyla gerek Milli Eğitim Bakanlığı, gerekse özel teşebbüsler tarafından bazı çalışmalar yapılmakta ve girişimler başlatılmaktadır.

Bu çalışmamızda mesleki teknik eğitim sisteminde önemli bir paya sahip ve diğer mesleklerinde gelişmesinde ciddi role sahip Meslek Liseleri Elektrik Bölümlerinin sanayi gereksinimlerini ne düzeyde karşıladığı ve en üst düzeyde karşılayabilmesi için neler yapılması gerektiği konuları araştırılmıştır.

Bu çalışmam sırasında, çalışmanın bilimsel kriterlere uygun ve sağlıklı bir şekilde yürütülmesi için büyük bir özveriyle bana her türlü desteği veren tez danışmanım sayın Prof. Dr. Semra ÜNAL hanıma, ayrıca verilerin toplanması aşamasında kolaylık gösteren, ABB, Tedaş, Siemens, Alcatel, İski, TEE ve diğer kurumların yönetici ve çalışanlarına, verilerin yüklenmesinde ve analizinde yardımlarını esirgemeyen değerli meslektaşlarım Bilal HAKARAYAN ve Ahmet CANDEMİR'e, araştırmanın her aşamasında yardımcı olan değerli büyüğüm Abdürrahim ÖZTÜRK'e teşekkür ederim.

Temmuz 2002

Şaban BERK

İÇİNDEKİLER

	SAYFA
ÖNSÖZ.....	I
İÇİNDEKİLER.....	II
TÜRKÇE ÖZET	V
YABANCI DİLDE ÖZET.....	VII
KISALTMALAR LİSTESİ	IX
TABLO LİSTESİ.....	X
BÖLÜM I GİRİŞ VE AMAÇ	1
I.1 PROBLEM DURUMU	1
I.2 PROBLEM CÜMLESİ.....	3
I.2 ALT PROBLEMLER.....	3
I.4 DENENCELER	4
I.5 SAYILTILAR	5
I.6 ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI	5
I.7 ARAŞTIRMANIN AMACI.....	5
I.8 ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	6
I.9 TANIMLAR.....	6
BÖLÜM II İLGİLİ KAYNAKLAR.....	8
II.1 DÜNYADA MESLEKİ EĞİTİMİN DURUMU.....	8
II.1.1 Mesleki Eğitime Devlet Katkısının Başlamasının Tarihsel Açından Nedenleri	8
II.1.1.1 Almanya	9
II.1.1.2 Amerika Birleşik Devletleri.....	11
II.1.1.3 Fransa	11
II.1.1.4 İngiltere.....	12
II.1.1.5 Japonya.....	14
II.1.2 Dünyada Karşılaşılan Temel Mesleki Teknik Eğitim Sorunları	14
II.1.2.1 Merkezileşmeye Karşı Yöreselleşme	15
II.1.2.2 Eğitim Bakanlığına Karşı Çalışma Bakanlığı.....	15
II.1.2.3 İş/Endüstri ve Eğitim İlişkileri.....	15
II.1.2.4 Mesleki Rehberlik	16
II.1.2.5 Mesleki ve Teknik Eğitimin Düşük Statüsü.....	16
II.2 TÜRKİYEDE MESLEKİ TEKNİK EĞİTİM	16
II.2.1. Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü	18

II.2.1.1 Tarihçesi	18
II.2.1.2 Görevleri.....	19
II.2.2 Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğüne Bağlı Okul Türleri.....	21
II.2.2.1 Anadolu Teknik Liseleri.....	21
II.2.2.2 Anadolu Meslek Liseleri	22
II.2.2.3 Teknik Liseler	22
II.2.2.4 Endüstri Meslek Liseleri.....	23
II.2.2.5 Çok Programlı Liseler	23
II.3 ALAN ARAŞTIRMASI YAYINLARI	25
BÖLÜM III METODOLOJİ.....	39
III.1 ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	39
III.2 EVREN VE ÖRNEKLEM.....	39
III.3 VERİ TOPLAMA TEKNİKLERİ	40
III.4 VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ.....	40
BÖLÜM IV BULGULAR, YORUMLAR VE TARTIŞMALAR....	41
IV.1 DENEKLERİN KİŞİSEL BİLGİLERİNE İLİŞKİN BULGULAR.....	41
IV.1.1 Mezun Deneklerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular.....	41
IV.1.2 Yönetici Deneklerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular.....	44
IV.1.3 Mezun deneklerin Temel Mesleki Konularda Yeterlilik Düzeyleri Ve Tavsiyelerine İlişkin Bulgular	45
IV.2 MEZUN DENEKLERİN ÇALIŞTIKLARI SEKTÖRE GÖRE GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR	50
IV.3 MEZUN DENEKLERİN YAŞ DEĞİŞKENİNE GÖRE GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR.....	54
IV.4 MEZUN DENEKLERİN MEZUN OLDUKLARI LİSE TÜRÜNE GÖRE GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR	65
IV.5 MEZUN DENEKLERİN İŞYERİ UNVANLARINA GÖRE GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR	70
IV.6 MEZUN DENEKLERİN ÇALIŞTIKLARI BİRİME (DEPARTMAN) GÖRE GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR.....	77
IV.7 YÖNETİCİ DENEKLERİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR	82
IV.8 TARTIŞMALAR	86
IV.8.1 Deneklerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Tartışmalar.....	86
IV.8.3 Deneklerin Temel Mesleki Konularda Yeterlilik Düzeyleri ve Bunlarla İlgili Tavsiyelerine İlişkin Tartışmalar.....	88
IV.8.3 Mezun Deneklerin Okulda Aldıkları Eğitimleri Genel Değerlendirmelerine İlişkin Tartışmalar	91
IV.8.4 Mezun Deneklerin çalıştıkları sektöre göre Kendilerini Değerlendirmelerine İlişkin Tartışmalar	94
IV.8.5 Deneklerin Yaş Değişkenine Göre Değerlendirme ve Önerileri	95
IV.8.6 Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre Görüşlerine İlişkin Tartışmalar	99
IV.8.7 Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre Görüşlerine İlişkin Tartışmalar.....	100
IV.8.8 Yönetici Deneklerin Mezunları Değerlendirmelerine İlişkin Tartışmalar	101
BÖLÜM V SONUÇLAR VE ÖNERİLER	102

V.1 SONUÇLAR.....	102
V.2 ÖNERİLER.....	106
KAYNAKLAR.....	108
EKLER.....	111
EK I MEZUN VE YÖNETİCİ DENEKLERİN ANKET SORULARI	
DIŞINDAKİ ÖNERİLERİ.....	111
EK I. 1 Mezun Deneklerin Anket Soruları Dışındaki Önerileri	112
Ek I.1.1 Mezun Deneklerin Üst Eğitim Kurumlarına Yerleştirilme İle İlgili Önerileri	112
Ek I.1.2 Mezun Deneklerin Okul-Sanayi İlişkileriyle İlgili Önerileri.....	113
Ek I.1.3 Okullardaki Teçhizat ve Donanımlarla İlgili Görüş ve Önerileri	114
Ek I.1.4 Staj ve Staj Yerleri İle İlgili Görüş ve Önerileri.....	116
Ek I.1.5 Mezun Deneklerin Mesleki Teknik Eğitim Sistemi İle İlgili Görüş ve Önerileri	117
EK I. 2 Yönetici Deneklerin Anket Soruları Dışındaki Önerileri.....	120
Ek I.2.1 Yönetici Deneklerin Üst Eğitim Kurumlarına Yerleştirilme İle İlgili Önerileri	120
Ek I.2.2 Yönetici Deneklerin Okul-Sanayi İlişkileriyle İlgili Önerileri	120
Ek I.2.3 Yönetici Deneklerin Okullardaki Teçhizat ve Donanımlarla İlgili Görüş ve Önerileri	121
Ek I.2.4 Yönetici Deneklerin Staj ve Staj Yerleri İle İlgili Görüş ve Önerileri.....	122
Ek I.2.5 Yönetici Deneklerin Mesleki Teknik Eğitim Sistemi İle İlgili Görüş ve Önerileri	123
EK II ÇALIŞAN VE YÖNETİCİLERE UYGULANAN ANKETLER.....	128
ÖZGEÇMİŞ	135

ÖZET

MESLEK LİSELERİ ELEKTRİK BÖLÜMÜ MEZUNLARININ SANAYİ GEREKSİNİMLERİNİ KARŞILAYABİLME DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Örgütler bir sistem olarak içinde bulunduğu çevreye uymak ve zamanın gerekliliklerine göre kendilerini yenileyerek, müşteri ihtiyaçlarını en üst düzeyde karşılamak zorundadırlar. Zamanın gerekliliklerine göre kendini yenilemeyen, süreçlerini müşterilerinin gereksinimlerini karşılayabilecek doğrultuda geliştirmeyen örgütlerin varlığını devam ettiremeyeceği yadsınmaz. Toplumun ve iş hayatının taleplerine uygun, bilim, teknoloji ve iş hayatındaki değişime kolay uyum sağlayabilecek insan kaynakları ihtiyacının karşılanabilmesi için, mesleki teknik eğitim kurumlarının kendilerini sürekli yenileyerek geliştirmesi gerekmektedir. Bu kurumlardaki öğretim programları mevcut duruma göre değil, toplum ve iş hayatının gelecekteki ihtiyaçlarına duyarlı olmalıdır.

Ulusal kalkınma çabalarında büyük umutlar bağlanan mesleki-teknik eğitim kurumları uzun süredir çeşitli sıkıntılar yaşamakta ve en temel görevlerini bile yerine getirememektedirler. Özellikle iş dünyasında her türlü sektörün ihtiyaç duyduğu ve diğer mesleklerin gelişmesinde önemli role sahip elektrik bölümleri, ortaöğretim düzeyinde sanayi gereksinimlerine uygun, nitelikli ara insan gücü yetiştirmede ciddi sorunlarla karşı karşıyadır.

Tüm bu problemler göz önünde bulundurularak bu çalışmanın amacı gereği; Meslek Liselerinin Elektrik Bölümlerinden mezun olanların toplum ve iş hayatının gereksinimlerini ne düzeyde karşıladığı ortaya konularak, bu gereksinimleri en üst düzeyde karşılayabilmeleri için eksiklikler belirlenip, önerilerde bulunulmuştur.

Bu amaca ulaşabilmek için elektrik bölümünden mezun olup ta, iş hayatında çeşitli kademelerde ve unvanlarla çalışanlar ile, bunların yöneticilerinin görüşlerine (araştırmacılar tarafından geliştirilen ve amaca uygun olan veri toplama araçlarıyla) başvurulmuştur. Elde edilen veriler istatistiksel teknikler yardımıyla çözümlenerek erişilmek istenen bulgular ortaya konulmuştur.

Araştırmada, Meslek Liselerinin Elektrik Bölümlerinden mezun olanların, iş hayatındaki sürekli değişen ve gelişen teknolojiye uyum sağlayabilecek kuramsal ve teknolojik alt yapıya sahip olmadıkları, mesleki teknik eğitim veren kurumlarda kullanılan teçhizatların iş dünyasındakilerden çok geride olduğu ve elektrik bölümlerinden sanayi stajına gidenlerle oradaki usta öğreticilerin fazla ilgilenmedikleri v.b. bulgulara erişilmiştir.

Meslek Liselerinin Elektrik Bölümlerinin iş hayatının gereksinimlerini karşılayabilmeleri için, öğretim programlarının iş hayatının gereksinimleri doğrultusunda güncelleştirilmesi, gerekirse bu güncelleştirmede iş dünyasının görüşlerine başvurulması ve güncelleme işinin dinamik bir yapıya kavuşturulması; okullardaki eğitim teçhizatlarının iş dünyasıyla eşgüdümlü olabilmesi için, eğitim teçhizatlarının bir kısmının iş dünyasından temin edilmesi yoluyla, iş hayatının da ileride istihdam edeceği mezunların yetişmesine katkıda bulunmasının sağlanması ve gerekirse bu konuda yasal düzenlemelerin yapılması; bu bölümlerde görevli öğretmenlerin gelişen teknolojiye uyum sağlayabilmeleri, daha da önemlisi öğrencilerini bu doğrultuda yetiştirebilmeleri için sürekli ve formal bir şekilde hizmetiçi eğitime tabi tutulması gerektiği v.b. gibi önerilerde bulunulmuştur.

Temmuz 2002

Şaban BERK

ABSTRACT

DETERMINATION OF THE LEVELS OF GRADUATES OF ELECTRICAL DEPARTMENT OF PROFESSIONAL HIGH SCHOOLS IN POINT OF MEETING THE INDUSTRIAL NEEDS

The organizations as a system must comply with the environment where they exist and by renewing themselves in line with the requirements of the time, they must meet the customer needs at the highest level. It is a fact, which cannot be denied that the organizations, failing to renew themselves in line with the requirements of the time and failing to develop their processes in order to meet the needs of their customers, cannot continue their existence. In order to be able to meet the human resources need which is in line with the requests of the society and business life, and which shall be able to pace up with the changes in the science, technology and business life, it is necessary that professional technical education institutions should develop themselves by renewing themselves. The education programs in these institutions shouldn't not be in line with the present situation, but it rather should be sensible to the future needs of the society and business life.

Professional technical education institutions on which great emphasis is imposed in the national development attempts, they face various great problems for long time and even they are not able to fulfill their most important main functions. Especially in the business world, the electrical departments having great role in development of other professions and for which every kind of sectors have a need, these departments face great problems in training intermediate human power with qualification and which is in line with the industrial needs at the level of junior high school.

By taking all these problems into account, as a necessity of the purpose of this study: by discovering the fact that those graduated from the Electrical Department of Professional High Schools, to what an extent they meet the requirements of the society and business life, in order for them to be able to meet at the highest level, their absences were determined and some advices were given.

In order to achieve such an aim, the opinions of those graduated from the electrical departments and working at the various levels of the business life with various titles and of their managers were applied. The data obtained were solved through the aid of statistical techniques, and then the findings to achieve were discovered.

In the research, the facts that those graduated from the Electrical Department of Professional High Schools don't have any theoretical and technological infrastructure which shall enable them to comply with the technology continuously changing and developing in the business life and the devices used in the institutions giving the training of professional technical education are very elementary when compared to those existing in the business world and the fact that the master students don't care considerable for those arriving there to have industrial apprenticeship from the electrical departments and other similar facts were reached.

In order for the Electrical Department of Professional High Schools to be able to meet the needs of the business life, some advices were given such as that the training programs should be upgraded in line with the needs of the business life, if necessary application should be made to the views of business world while making this upgrade and that upgrading process should be furnished with a dynamic structure, and in order for the training devices to be able to have coordination with those of the business world, through the way of procurement of the some of the training devices should be supplied by the business world, so that the business world is let to have a contribution to the professional growth of the graduates whom they shall employ in near future and if necessary, legal arrangements should be made in this regard, in order for the teachers appointed in these departments to be able to comply with the developing technology, and what is more important than all, for them to be able to train their students in this direction, they should be subjected to the in-service training in a formal manner etc.

KISALTMALAR LİSTESİ

AML	: Anadolu Meslek Lisesi
ATL	: Anadolu Teknik Lisesi
ÇPL	: Çok Programlı Lise
EML	: Endüstri Meslek Lisesi
f	: Frekans
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
N	: Denek Sayısı
Old.	: Olunan
Onr.	: Onarım
Ort.	: Ortalama
p	: Anlamlılık Düzeyi
SD	: Serbestlik Derecesi
Ss	: Standart sapma
TL	: Teknik Lise
X	: Aritmetik Ortalama

TABLO LİSTESİ

	<u>SAYFA NO</u>
Tablo II.1 1923-2001 Yılları Arasında Okul, Öğrenci ve Öğretmen Sayıları ve Artış Katsayıları	18
Tablo II.2 2001-2002 Öğretim Yılında Mesleki Teknik Ortaöğretimde Okul, Öğrenci ve Öğretmen Sayıları ve Mesleki Teknik Ortaöğretim Sistemi İçinde Erkek Teknik Öğretimin Yeri	18
Tablo II.3 2001-2002 Öğretim Yılında Erkek Teknik Öğretimde Okul, Öğrenci ve Öğretmen Sayıları.....	21
Tablo II.4 Anadolu Teknik Liseleri, Anadolu Meslek Liseleri, Teknik Liseler, Endüstri Meslek Liseleri ve Çok Programlı Liselerde En Fazla Bulunan On Bölümün Ağırlıklı Sıralaması	25
Tablo IV.1 Mezunların Yaşlara Göre Dağılımları.....	41
Tablo IV.2 Mezunların, Mezun Oldukları Meslek Lisesi Türüne Göre Dağılımları.....	42
Tablo IV.3 Mezunların Çalışmakta Oldukları Sektör Türüne Göre Dağılımları..	42
Tablo IV.4 Mezunların Çalıştıkları Kurumlardaki Görev Dağılımları	42
Tablo IV.5 Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre Dağılımları	43
Tablo IV.6 Mezunların kaç yıldır çalıştıklarına göre Dağılımları	43
Tablo IV.7 Mezunların, Mezun Oldukları Liseye Kaydolmadan Önce Bu Okul Hakkında Bilgi Düzeylerine Göre Dağılım	43
Tablo IV.8 Mezunların Mezun Oldukları Liseyi Tercih Etme Sebeplerine Göre Dağılım	44
Tablo IV.9 Yönetici Deneklerin Yaşlara Göre Dağılımları	44
Tablo IV.10 Yönetici Deneklerin Yöneticilik kıdemlerine Göre Dağılımları.....	44
Tablo IV.11 Yönetici Deneklerin çalıştıkları sektöre Göre Dağılımları.....	45
Tablo IV.12 Yönetici Deneklerin mezuniyetlerine Göre Dağılımları	45

Tablo IV.13	Yönetici Deneklerin Çalıştıkları İşletme Kapasitelerine Göre Dağılımları.....	45
Tablo IV.14	Yönetici Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre Dağılımları	45
Tablo IV.15	Mezun Deneklerin Temel Mesleki Konulardaki Yeterliliklerine ilişkin Bulgular	46
Tablo IV.16	Mezun Deneklerin Temel Mesleki Konulara İlişkin Tavsiyeleri.....	47
Tablo IV.17	Mezun Deneklerin Kendilerini Değerlendirmelerine İlişkin Bulgular	48
Tablo IV.18	Yönetici Deneklerin Mezunları Genel Değerlendirmesine İlişkin Bulgular.	49
Tablo IV.19	Mezun Deneklerin Çalıştıkları Sektöre “Dijital Elektronik Uygulamalarını” İş Hayatında Yeterli Bulma Dereceleri	50
Tablo IV.20	Mezun Deneklerin Çalıştığı Sektöre Göre “Çağırma ve Bildirim Tesisatları Uygulamalarıyla” İlgili Tavsiyeleri	50
Tablo IV.21	“Temel Tesviye ve Mekanik İşler” Konusunda Mezun Deneklerin Sektöre Göre Tavsiyeleri.....	51
Tablo IV.22	Mezun Deneklerin Çalıştığı Sektöre Göre “Stator Sarım Uygulamaları” İle İlgili Tavsiyeleri.....	51
Tablo IV.23	Mezun Deneklerin Çalıştığı Sektöre Göre “Endüvi Sarım Uygulamaları” İle İlgili Tavsiyeleri.....	51
Tablo IV.24	Mezun Deneklerin Çalıştığı Sektöre Göre “ Trafo Sarım Uygulamaları” İle İlgili Tavsiyeleri	52
Tablo IV.25	Mezun Deneklerin Çalıştığı Sektöre Göre “ Motor Kumanda Devreleri” İle İlgili Tavsiyeleri.....	52
Tablo IV.26	Mezun Deneklerin Çalıştığı Sektöre Göre “ Elektrik Makinaları 1-2” dersi İle İlgili Tavsiyeleri	52
Tablo IV.27	Mezun Deneklerin Çalıştıkları Sektöre Göre “Yaptıkları İş Planlanan Zamanda Bitirebilme Alışkanlıkları” İle İlgili Düşünceleri.....	53
Tablo IV.28	Mezun Deneklerin Çalıştıkları Sektöre Göre “Staj Yaptıkları İşyerlerindeki Araç Gereçlerin Kullanımlarına Sunulması” İle İlgili Düşünceleri	53

Tablo IV.29	Mezun Deneklerin Çalıştıkları Sektöre Göre “Staj yaptıkları işyerlerindeki eğitici personelin yetiştirmeleri için gösterdikleri gayret” ile ilgili Düşünceleri.....	54
Tablo IV.30	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Temel Elektronik Uygulamaları” ile ilgili Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları	54
Tablo IV.31	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Temel Tesviye ve Mekanik İşler ” ile ilgili Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları	55
Tablo IV.32	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Stator Sarımları” ile ilgili Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	55
Tablo IV.33	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Endüvi Sarımları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	55
Tablo IV.34	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Endüstriyel Elektronik Uygulamaları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları	56
Tablo IV.35	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Dijital Elektronik Uygulamaları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları	56
Tablo IV.36	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “İleri kumanda tekniği ve PLC uygulamaları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları	57
Tablo IV.37	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Bilgisayar Dersleri ve Uygulamaları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları	57
Tablo IV.38	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Aydınlatma Tesisatları Uygulamaları” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları	58
Tablo IV.39	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Temel Elektronik Uygulamaları” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları	58

Tablo IV.40	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Temel Tesviye ve Mekanik İşler” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları	58
Tablo IV.41	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Trafo Sarımları” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	59
Tablo IV.42	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Motor Kumanda Devreleri” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları	59
Tablo IV.43	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Endüstriyel Elektronik Uygulamaları” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları	60
Tablo IV.44	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Ölçme ve Makine Deneyleri” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları....	60
Tablo IV.45	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Kumanda Tablo ve Pano Uygulamaları” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları	61
Tablo IV.46	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Elektromekanik Taşıyıcılar” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları ..	61
Tablo IV.47	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Dijital Elektronik Uygulamaları” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları	61
Tablo IV.48	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “İleri Kumanda Tekniği ve PLC Uygulamaları” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları	62
Tablo IV.49	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Bilgisayar Dersleri ve Uygulamaları” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları	62
Tablo IV.50	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Mezun Oldukları Bölümde Görevli Öğretmenlerin Alan Bilgisi” hakkındaki Görüş Farklılıkları	63
Tablo IV.51	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Atölye ve Laboratuvar Teçhizatlarının öğrencilere kullanılması” hakkındaki Görüş Farklılıkları	63

Tablo IV.52	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Atölye ve Laboratuvarlarda İşlerin Verimli şekilde Yapılabilmesi İçin Sınıf Mevcudu” hakkındaki Görüş Farklılıkları.....	64
Tablo IV.53	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Staj Yaptıkları İşyerindeki Araç-Gereçlerin Kullanımlarına Sunulma Düzeyi” hakkındaki Görüş Farklılıkları	64
Tablo IV.54	Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Yeni Teknolojik Gelişmelere Uyum Düzeyleri” hakkındaki Görüş Farklılıkları.....	65
Tablo IV.55	Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre “Temel Elektronik Uygulamaları” konusunda ki Görüş Farklılıkları	65
Tablo IV.56	Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre “Trafo Sarımları” konusunda ki Görüş Farklılıkları	66
Tablo IV.57	Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre “Elektro mekanik taşıyıcılar” konusunda ki Görüş Farklılıkları	66
Tablo IV.58	Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre “Çağırma ve Bildirim Tesisatları” konusunda ki Görüş Farklılıkları.....	66
Tablo IV.59	Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre “Motor Kumanda Devreleri” konusundaki Görüş Farklılıkları	67
Tablo IV.60	Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre “Bilgisayar Dersleri ve Uygulamaları” konusundaki Görüş Farklılıkları.....	67
Tablo IV.61	Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre “Mezun Oldukları Bölümde Verilen Eğitimin Mesleklerini Öğrenmedeki yeterlilik düzeyi” konusundaki Görüş Farklılıkları.....	68
Tablo IV.62	Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre “Atölye Ve Laboratuvarlarda İş Yapılırken Öğretmenlerin Öğrencilerle İlgilenmeleri” konusundaki Görüş Farklılıkları.....	68
Tablo IV.63	Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre “Atölye ve Laboratuvarlarda İşlerin Verimli Şekilde Yapılabilmesi İçin Sınıf Mevcudu” konusundaki Görüş Farklılıkları	69
Tablo IV.64	Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre “Yeni Teknolojik Gelişmelere Uyum Düzeyleri” konusundaki Görüş Farklılıkları	69

Tablo IV.65	Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre “Takım Halinde İş Yapılırken Takım Çalışmasına Uyum Düzeyleri” konusundaki Görüş Farklılıkları	70
Tablo IV.66	Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Temel Elektronik Uygulamaları” Konusundaki Görüş Farklılıkları.....	70
Tablo IV.67	Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Endüvi Sarımları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları	71
Tablo IV.68	Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Motor Kumanda Devreleri” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları	71
Tablo IV.69	Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Endüstriyel Elektronik Uygulamaları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları	72
Tablo IV.70	Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Kumanda Tablo ve Pano Uygulamaları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları	72
Tablo IV.71	Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Dijital Elektronik Uygulamaları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları	72
Tablo IV.72	Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “İleri Kumanda Tekniği ve PLC Uygulamaları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	73
Tablo IV.73	Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Bilgisayar Dersleri ve Uygulamaları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları	73
Tablo IV.74	Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Mezun Oldukları Bölümdeki Eğitimin İçeriği” konusundaki Düşüncelerine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	74
Tablo IV.75	Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Atölye ve Laboratuvar Teçhizatlarının Öğrencilere kullandırılması” konusundaki Düşüncelerine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	74

Tablo IV.76	Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Atölye ve Laboratuvarlarda İşlerin Verimli Şekilde Yapılabilmesi İçin Sınıf Mevcudu” konusundaki Düşüncelerine İlişkin Görüş Farklılıkları ...	75
Tablo IV.77	Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Okullardaki İş Yapma Yöntemleriyle Sanayideki Yöntem Arasındaki Benzerlik” konusundaki Düşüncelerine İlişkin Görüş Farklılıkları	75
Tablo IV.78	Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Okulda Aldıkları Teorik Derslerin Değişik İşlere Uyum Sağlamada yeterliliği” konusundaki Düşüncelerine İlişkin Görüş Farklılıkları	76
Tablo IV.79	Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “İş Kazalarına Karşı Önlem Almasını Bilme Düzeyleri” konusundaki Düşüncelerine İlişkin Görüş Farklılıkları	76
Tablo IV.80	Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Aydınlatma Tesisatları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları	77
Tablo IV.81	Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Temel Tesviye ve Mekanik İşler” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları	77
Tablo IV.82	Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Stator Sarımları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları	78
Tablo IV.83	Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Endüvi Sarımları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları	78
Tablo IV.84	Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Kumanda Tablo ve Pano Uygulamaları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları	79
Tablo IV.85	Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Mezun Oldukları Bölümde Verilen Eğitimin Mesleklerini Öğrenmedeki Yeterlilik Düzeyi” konusundaki Görüş Farklılıkları	79
Tablo IV.86	Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Mezun Oldukları Bölümdeki Eğitimin İçeriği” konusundaki Görüş Farklılıkları	80

Tablo IV.87	Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Atölye ve Laboratuvar Teçhizatlarının İşlerini Yapmadaki Yeterliliği”	
	konusundaki Görüş Farklılıkları	80
Tablo IV.88	Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Okullarındaki İş Yapma Yöntemleriyle Sanayideki Yöntem Arasındaki Benzerlik”	
	konusundaki Görüş Farklılıkları	81
Tablo IV.89	Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Okulda Aldıkları Teorik Derslerin değişik İşlere uyum sağlamalarına Yeterli olma derecesi”	
	konusundaki Görüş Farklılıkları	81
Tablo IV.90	Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Okulda Verilen Düzenli ve Temiz Çalışma Alışkanlığı”	
	konusundaki Görüş Farklılıkları	82
Tablo IV.91	Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Takım Halinde İş Yapılırken Takım Çalışmasına Uyum Düzeyleri”	
	konusundaki Görüş Farklılıkları	82
Tablo IV.92	Yönetici Deneklerin Yaş Değişkenine Göre Mezunları “Yaptıkları İş İşlem Basamaklarına Göre Yapabilmeleri”	
	Konusundaki Değerlendirmelerine İlişkin Görüş Farklılıkları	83
Tablo IV.93	Yönetici Deneklerin Kıdem Göre Mezunların “Alan Bilgisinin Yeterliliği”	
	Konusundaki Değerlendirmelerine İlişkin Görüş Farklılıkları	83
Tablo IV.94	Yönetici Deneklerin Kıdeme Göre Mezunların “İşe Uygun Gereç Seçebilmeleri”	
	Konusundaki Değerlendirmelerine İlişkin Görüş Farklılıkları	84
Tablo IV.95	Yönetici Deneklerin Çalıştıkları İşletme Kapasitelerine Göre Mezunları “Amir ve Üstleriyle İletişimde Uygun Kanalları Kullanabilmeleri”	
	Konusundaki değerlendirmelerine İlişkin Görüş Farklılıkları	84
Tablo IV.96	Yönetici Deneklerin Çalıştıkları İşletme Kapasitelerine Göre Mezunları “Temiz ve Düzenli Çalışma Alışkanlığı”	
	Konusunda değerlendirmelerine İlişkin Görüş Farklılıkları	85
Tablo IV.97	Yönetici Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre Mezunları “Bireysel olarak iş yapabilmeleri”	
	Konusundaki Değerlendirmelerine İlişkin Görüş Farklılıkları	85

BÖLÜM I

GİRİŞ VE AMAÇ

I.1 PROBLEM DURUMU

Modern toplumlarda teknolojik gelişmeler bireyin yaşantısının tüm yönlerini etkilemektedir. İletişimde ve küreselleşme sürecinde yaşanan hızlı teknolojik değişikliklerin ve yeniliklerin, bütün ülkelerde işgücü için gerekli görülen nitelikler üzerinde etkisi vardır. Değişikliklere uyum sağlayabilme, değişik formasyonlara sahip bireylerle ekip halinde çalışabilme, müşteri beklentilerini en üst düzeyde karşılayabilecek ürün ve hizmetin üretiminde sorumluluk alabilme gibi nitelikler bu günün işgücünde aranan niteliklerden sadece birkaçıdır(Cord ve Argon, 1997a, s.1).

Bir ülkenin kalkınmışlık düzeyini belirlemede kullanılan en önemli ölçütlerden biri, o ülkenin sahip olduğu insan kaynaklarının niteliğidir. Genel olarak bakıldığında gelişmiş ülkeler, ulusal kalkınma çabalarının gerektirdiği insan kaynaklarını istenen nitelik ve nicelikte yetiştirmiş durumdadır. Buna karşılık geri kalmış ülkelerin çoğu, ekonomilerinin gereksinim duyduğu insan kaynaklarını geliştirme konusunda ciddi bir bunalım yaşamaktadır (www.tusiad.org.tr/yayin/gorus/36/html/sec10.html).

Uluslararası rekabet gücünün artırılmasında ileri teknolojinin kullanımı, geliştirilmesi ve üretilmesi birinci öneme sahiptir.bu ise insan gücü potansiyelinin değerlendirilmesi ve niteliğinin artırılarak üretim sürecine katılımının sağlanması ile mümkündür. Eğitim sisteminin bu amaca hizmet edebilecek dinamik bir yapıya kavuşturulması, mesleki-teknik eğitime verilen önemle paralellik arz etmektedir(MEB,1998a, s.114).

Türk insanının hızla gelişen ve değişen teknolojik çevreyle bütünleşmesi kalkınma amaçları açısından hayati önem taşımaktadır. Çağın gerektirdiği teknolojiyi kullanabilen, bilim ve teknolojiadaki gelişmeleri izleyip yeni teknolojiler üretebilen

bireyleri hızla yetiştirmek eğitim sistemimizin temel görevlerindendir. Globalleşen dünyadaki endüstri ile rekabet edebilmek, endüstrinin ihtiyaç duyduğu nitelik ve nicelikteki işgücünün yetiştirilmesi ile mümkündür(Metargem, 2000, s.V).

Ulusal kalkınma çabalarında büyük umutlar bağlanan Mesleki ve Teknik Eğitim kurumları, uzun süredir çeşitli sıkıntılar yaşamakta ve varoluş gerekçelerini oluşturan en temel görevlerini bile yerine getirmekte zorlanmaktadır. Bu sorunlara karşı her ülke kendi koşul ve olanaklarına göre çözümler aramakta, bazıları başarılı olurken bazılarının durumu daha da kötüleşmektedir(www.tusiad.org.tr/yayin/gorus/36/html/sec10.html).

Herhangi bir üretim(mal/hizmet) sisteminde, çıktının müşteri ihtiyaçlarını karşılayabilme düzeyine bakılır. Müşteri şikayetleri dikkate alınır, hatta ne kadar süre lineer olarak fonksiyonlarını sürdürdüğü belirlenir ve buna göre çıktıyla ilgili çeşitli garantiler verilir.

Mesleki Teknik Eğitim sisteminde de mezunlar sistemin çıktılarıdır. Bu çıktılar hakkında müşterilerin, yani mezunu istihdam eden kişilerin görüşlerinin alınması, dolayısıyla onların ihtiyaçlarını ne ölçüde karşıladığına bakılması, bu sistemin uzun vadeli amaçlarını gerçekleştirmesi açısından önemlidir. Mezunu istihdam eden kişi ve kuruluşların mezunları değerlendirmeleri ve mezunların kendilerini değerlendirmeleri Mesleki Teknik Eğitim sisteminin çıktı bazında değerlendirilmesini sağlar(Mahiroğlu, 1996, s.1).

Tüm bu noktalar göz önüne alındığında, ülkemizin Avrupa Birliğine girmeye çalıştığı şu günlerde, gelişmiş ülkeler arasında yer alabilmesi ancak, çığ gibi büyüyen baş döndürücü teknolojik gelişmelere rahatlıkla ayak uydurabilmesi ve hatta, yeni gelişmelere imza atabilmesiyle olası görülmektedir. Bu seviyenin de nitelikli bir Mesleki Teknik Eğitimle yakalanabileceği yadsınamaz. Eğitim sistemimizin içerisine dahil olduğu günden bu yana sanayiinin gereksinim duyduğu teknik ara insan gücünü yetiştiren meslek liseleri, zaman zaman sanayiinin bu ihtiyacını tam olarak karşılayabilmiştir. Çoğu zaman ara insan gücünde sanayiinin talep ettiği nitelikleri, Meslek Liselerinden mezun olanların nitelikleri karşılayamamıştır. Özellikle Meslek Liselerindeki tüm bölümlerin ihtiyaç duyduğu ve diğer meslek dallarının gelişmesinde önemli paya sahip Elektrik Bölümleri, sanayiinin beklentilerine uygun nitelikteki kalifiye ara insan gücünü yetiştirmekte ciddi sorunlarla karşı karşıyadır. Meslek Liseleri Elektrik bölümü Mezunlarının sanayii gereksinimlerini hangi düzeyde karşılayabildiği bu araştırmanın temel problemini oluşturmaktadır.

I.2 PROBLEM CÜMLESİ

Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunlarının sanayii gereksinimlerini karşılayabilmeleri ne düzeydedir?

I.3 ALT PROBLEMLER

1. Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunları, mezun oldukları okullarda verilen eğitimin düzeyini ve içeriğini mesleklerini öğrenmede yeterli bulmakta mıdır?

2. Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunları, meslek öğretmenlerinin alan bilgilerini ve atölyelerde iş yapılırken öğretmenlerinin kendileriyle ilgilenmelerini yeterli bulmakta mıdır?

3. Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunları, atölye ve laboratuvar teçhizatlarının işlerini yapmada yeterlilik düzeylerini ve bu teçhizatların kullanımlarına sunulmasını yeterli bulmakta mıdır?

4. Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunları, okulda aldıkları eğitimi temel mesleki konuları öğrenmelerinde yeterli bulmak tamıdır?

5. Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunlarının, okulda kullandıkları araç-gereç ve iş yapma yöntemleri ile iş dünyasında karşılaştıkları araç-gereç ve iş yapma yöntemleri arasında farklılıklar var mıdır?

6. Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunlarının görüşlerinde mezun olunan Meslek Lisesi türü, çalışmakta olduğu kurum, çalışmakta olduğu departman değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık bulunmakta mıdır?

7. Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunlarını istihdam eden yöneticilere göre mezunların alan bilgisi yeterlidir?

8. Yöneticiler, Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunlarını, yapacağı işe uygun araç-gereçleri seçebilme, ilgili makine ve malzemeleri etkin kullanabilme, yaptığı işi planlanan zamanda bitirebilme, yeni teknolojik gelişmelere kolay uyum sağlayabilme konularında yeterli bulmakta mıdır?

9. Yöneticilere göre, Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunlarının takım kurma ve yönetme, bireysel olarak iş yapabilme ve amirleriyle iletişimde uygun kanalları kullanabilme becerileri nasıldır?

10. Yöneticilerin yaş, kıdem, sektör, eğitim durumu ve çalıştıkları işletmenin kapasitesi değişkenlerine göre görüşlerinde anlamlı bir farklılık bulunmakta mıdır?

I.4 DENENCELER

1. Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunları, mezun oldukları okullarda verilen eğitimin düzeyini ve içeriğini mesleklerini öğrenmede yeterli bulmamaktadırlar.

2. Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunları, meslek öğretmenlerinin alan bilgilerini ve atölyelerde iş yapılırken öğretmenlerinin kendileriyle ilgilenmelerini yeterli bulmamaktadırlar.

3. Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunları, atölye ve laboratuvar teçhizatlarının işlerini yapmada yeterlilik düzeylerini ve bu teçhizatların kullanıma sunulmasını yeterli bulmamaktadırlar.

4. Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunları, okulda aldıkları eğitimin temel mesleki konuları öğrenmede yeterli bulmamaktadırlar.

5. Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunlarının, okulda kullandıkları araç-gereç ve iş yapma yöntemleri ile iş dünyasında karşılaştıkları araç-gereç ve iş yapma yöntemleri arasında farklılıklar vardır.

6. Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunlarının görüşlerinde mezun olunan Meslek Lisesi türü, çalışmakta olduğu kurum, çalışmakta olduğu departman değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık bulunmaktadır.

7. Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunlarını istihdam eden yöneticilere göre mezunların alan bilgisi yeterli değildir.

8. Yöneticiler, Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunlarını, yapacağı işe uygun araç-gereçleri seçebilme, ilgili makine ve malzemeleri etkin kullanabilme, yaptığı işi planlanan zamanda bitirebilme, yeni teknolojik gelişmelere kolay uyum sağlayabilme konularında yeterli bulmamaktadırlar.

9. Yöneticilere göre, Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunlarının takım kurma ve yönetme, bireysel olarak iş yapabilme ve amirleriyle iletişimde uygun kanalları kullanabilme becerilerini normal bulmaktadırlar.

10. Yöneticilerin yaş, kıdem, sektör, eğitim durumu ve çalıştıkları işletmenin kapasitesi değişkenlerine göre görüşlerinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

I.5 SAYILTILAR

1. Örneklem evreni temsil edebilecek büyüklükte olduğundan araştırma güvenilirirdir.
2. Bilgi toplama formu olarak kullanılan anketlerin kapsamı, üniversitelerde ölçme değerlendirme uzmanı olan öğretim üyeleri, Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunu olup sanayide çalışan ve mezunları çalıştıran yöneticilerin görüşleri alınarak geliştirildiği için geçerlidir.
3. Araştırmaya katılan denekler, kendilerine verilen anketleri cevaplamakta samimi ve gönüllüdürler.
4. Kullanılan ölçme aracıyla ve izlenen yöntemle araştırmanın amacına ulaşılabilir.

I.6 ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

1. Meslek Liselerinin Elektrik Bölümlerinden mezun olup, İstanbul ilinde sanayide çeşitli birimlerde çalışan meslek lisesi elektrik bölümü mezunları ve bunların amiri konumundaki yöneticilerle sınırlıdır.
2. Elde edilen bilgiler geliştirilen anket formundaki bilgilerle sınırlıdır.

I.7 ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmada, Meslek Liselerinin(Anadolu Teknik Lisesi, Anadolu Meslek Lisesi, Teknik Lise ve Endüstri Meslek Lisesi) Elektrik Bölümlerinden mezun olup ta iş dünyasında çeşitli görev ve kademelerde çalışan mezunların, Okulda aldıkları eğitim ve mesleki becerilerin , iş hayatının taleplerine uygunluğunun değerlendirilmesi, varsa eksikliklerin belirlenerek, mezunların ve yöneticilerin görüşlerine dayanılarak bunlarla ilgili önerilerde bulunulması amaçlanmaktadır.

I.8 ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bilim ve teknolojiadaki hızlı gelişme ve değişimler, ülke ekonomilerinin gelişmesinde önemli etkiye sahiptir.Bu gelişmelere paralel olarak iş dünyasının gereksinim duyduğu iş gücünün niteliklerinde büyük değişimler ortaya çıkmaktadır. İş dünyasının gereksinimlerine uygun nitelikli ara kademe teknik insan gücünün yetiştirilmesinde Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğüne bağlı Meslek Liseleri

önemli fonksiyona sahiptir. Meslek Liseleri bu fonksiyonlarını en iyi şekilde gerçekleştirmek durumundadırlar. Bunun içinde meslek liseleri elektrik bölümü mezunlarını istihdam eden sanayii kuruluşlarıyla sürekli iletişim halinde bulunulması ve onların gereksinimlerini en üst düzeyde karşılayacak şekilde öğretim programlarının ve tekniklerinin yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

İşte bu araştırma, Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunlarının ve mezunu istihdam eden sanayii kuruluşlarındaki yöneticilerin iş hayatlarındaki tecrübeleri ışığında, Meslek Liselerinde verilen eğitimin sanayii gereksinimlerini, nitelik ve nicelik bakımından ne düzeyde karşılayabildiklerini değerlendirmeyi sağlayacaktır. Bunu bilen yetkililer, Meslek Liseleri Elektrik Bölümlerinde nasıl bir eğitim verilmesi gerektiğini ve hangi niteliklere sahip eleman yetiştirmeleri gerektiği konusunda bilgi sahibi olacaklardır.

Ayrıca bu araştırma ilgili kişi ve kuruluşlara bir kaynak olarak katkı sağlaması düşünülmektedir.

I.9 TANIMLAR

Elektrik Teknisyeni: Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğüne bağlı, Anadolu Teknik Lisesi, Anadolu Meslek Lisesi, Teknik Lise ve Endüstri Meslek Liselerinden herhangi birinin Elektrik bölümlerinden mezun; üretim yada hizmet alanlarında matematik ve teknolojik ilkeleri anlayan ve bunları eyleme dönüştürebilen; projelerden ayrıntılı iş resimleri hazırlayabilen ve üretim yada hizmeti düzenleyebilen, işlerin gereklerine uygun gereçleri seçen ve denetleyen, etkinlik alanı ile ilgili süreçleri doğru olarak yapabilen ve üretim yada hizmetin oluşmasını denetleyen işgören.

Ara Kademe Teknik İnsan Gücü: Sanayide çalışan, hiyerarşik sıralamada sınıflandırmada vasıfsız elemanlar ile yöneticiler arasında yer alan nitelikli eleman.

Mesleki Teknik Eğitim: Bireye iş piyasasında geçerliliği olan bir işe girebilmesi ve bu işte ilerleyebilmesi için gerekli olan temel davranışları kazandıran eğitim.

Anadolu Meslek Liseleri: Birinci yılı hazırlık olmak üzere öğretim süresi dört yıl olan, öğrencilere; meslek dallarının gerektirdiği seviyede yabancı dil ve mesleki formasyon veren, öğrencileri; hayata, iş alanlarına ve yüksek öğretime

hazırlayan, bir kısım derslerin yabancı dille okutulduğu programlar uygulanan okullardır.

Anadolu Teknik Liseleri: Birinci yılı hazırlık olmak üzere öğretim süresi beş yıl olan, öğrencilere; meslek dallarının gerektirdiği seviyede yabancı dil ve mesleki formasyon veren, öğrencileri; hayata, iş alanlarına ve yüksek öğretime hazırlayan, bir kısım derslerin yabancı dille okutulduğu programlar uygulanan okullardır.

Endüstri Meslek Liseleri: İlköğretim üzerine öğretim süresi üç yıl olan ve öğrencilere; orta öğretim seviyesinde asgari genel kültür ve uygar bir dünya görüşü sağlanması yanında, çeşitli meslek alanlarında endüstrinin ihtiyaç duyduğu mesleki formasyon verilmek suretiyle öğrencileri iş alanlarına ve yüksek öğretime hazırlayan programların uygulandığı endüstriyel teknik öğretim okullarıdır.

Teknik Liseler: ilk yılı Endüstri Meslek Liseleri ile aynı olup öğretim süresi dört yıl olan ve öğrencileri; çeşitli meslek alanlarında endüstrinin ihtiyaç duyduğu mesleki formasyon verilmek suretiyle öğrencileri iş alanlarına ve yüksek öğretime hazırlayan programların uygulandığı endüstriyel teknik öğretim okullarıdır.

BÖLÜM II

İLGİLİ KAYNAKLAR

Bu bölüm iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısımda araştırma konularını kapsayan genel bilgiler ve teorik yaklaşımlara yer verilecektir. İkinci kısım olan kaynak bilgilerinin irdelenmesinde ise; ele alınan konuyla ilgili geçmişte yapılmış olan çalışmalar tarihsel akış içinde gözden geçirilecektir.

II.1 DÜNYADA MESLEKİ EĞİTİMİN DURUMU

II.1.1 Mesleki Eğitime Devlet Katkısının Başlamasının Tarihsel Açidan Nedenleri

Liberalizm bir kuramlar bütünü ve ideoloji olarak İngiltere ve Fransa gibi ülkelerde büyük bir etkinlik kazanmış; hem entellektüel dünyada hem de uygulama alanında çok büyük bir ağırlık sağlamıştır. Liberal düşünce ve reçetelerinin büyük ağırlık taşıdığı dönem , aynı zamanda bu iki ülkenin sanayi devrimini başlatıp, yürüttükleri çağdır. Sanayi devrimi ise bir süreç olarak bu ülkelerin çok köklü ve kapsamlı bir dönüşümü yaşamaları; bu dönüşüm ile beraber dünyanın en zengin, en ileri ve güçlü toplumları haline gelmeleri anlamına gelmektedir. Sanayi devrimi ile liberalizmin düşünce ve uygulamadaki egemenliği eş zamanlı olgu özelliği taşımaktadır.

Bununla beraber, ideolojinin ve kuramın bütün ağırlığına karşın devleti bütünü ile sosyo-ekonomik yaşamın dışına itmek ve dışında tutmak mümkün olmamıştır. Başka bir deyişle liberal söylem ile yaşanan gerçek arasında bir farklılaşma ortaya çıkmıştır. Liberal kurama göre, devletin tamamen sosyo-ekonomik yaşam alanı dışında tutulması, bu alanın pazar mekanizması ve ilişkilerine bırakılması gerekmektedir. Hiç kuşkusuz sözü edilen dönemde İngiltere ve Fransa devletlerinin temel işlevi "yasa ve düzen" alanında yoğunlaşmıştır. Bu durum liberal

felsefe

ile

uyumludur.

Ancak sanayi devrimi ile beraber devletin gelişme ve sistemin gelişerek yeniden üretilmesi için bazı dış ekonomileri sağlaması, bu alana girmesi gerekmiştir. Bu dış ekonomilerin başında eğitim gelmektedir. Sanayi devrimi, yeni türde bilgi ve becerilere sahip işgücünü talep etmektedir ve bu talebin çapı kitleseldir. Çünkü sanayi devrimi dev boyutlu bir süreçtir ve toplumun büyük bir kesimini etkileyip mobilize etmektedir. Bunun sonucu olarak, sanayi kurumlarının gereksinme duyduğu belli bilgi ve becerileri kazanmış işgücünü devlet arz etmek durumunda kalmıştır (Şaylan, 1995, s.36).

Mühendis, teknisyen, ustabaşı sanayi devrimi için yaşamsal önem taşıyan meslek dallarıdır. Sanayi devrimi, sürekli bir teknolojik gelişme anlamına gelmektedir. Toplumda teknoloji üzerinde çalışacak ve teknoloji ile ilgili bilgi ve becerileri toplumun üyelerine aktaracak kurumlara gereksinme vardır. Esas olarak karlılık motifine bağlı olarak işleyen pazar mekanizmasının bu gereksinmeyi karşılaması mümkün değildir. Çünkü eğitilecek ve bilgileri ile sanayi devrimine yaşamsal katkı yapacak ara ve yüksek düzey işgücü kitleseldir. Böyle bir eğitim düzeni, kurumlaşmasını pazar mekanizması içinde karşılayacak güce sahip değildir.

İşte bu nedenle, bir dış ekonomi olarak eğitim, özellikle teknik eğitim devlet tarafından yürütülmüş; yani gerekli eğitime sahip emeğin arzı devlet tarafından sağlanmıştır. Politeknik okulları, Teknik üniversite ya da enstitüler devletin sözü edilen arzı sağlamak için, liberalizm çağında kalkıştığı ekonomik içerikli işlere bir örnektir. Söylemin içeriği ne olursa olsun toplumsal gereksinme ortaya çıkınca ilk başvurulacak çözüm devletin müdahalesi olmaktadır. Daha somut bir deyişle devlet sanayi toplumuna özgü birikim süreci için yüklendiği işlevi yerine getirmektedir(Şaylan, 1995, s.37).

İkinci bölümün bu kısmında dünyadaki bazı ülkelerin Mesleki Teknik Eğitim sistemleri incelenecek ve ortak sorunlarına değinilecektir.

II.1.1.1 Almanya

Almanya'da her eyalet kendi özerk yönetimine sahip olup, Federal Hükümete bağlıdır. Anayasaya uygunluk kaydıyla eğitim konusundaki yetki ve sorumluluklar eyaletlere verilmiştir. Her eyalet kendi eğitim ve kültür politikasını federal hükümetin belirlediği prensipler doğrultusunda oluşturmaktadır.

Eyaletlerde eğitim faaliyetlerini Eğitim ve Kültür Bakanlığı yürütmektedir. Ancak Ar-Ge çalışmalarına finansal ve teknik desteğin sağlanması, öğretmen maaşlarının ödenmesi, mezun olan öğrencilerin istihdam edilmesi ve sağlık hizmetlerinin verilmesi gibi konular, Federal Hükümete bağlı Eğitim ve Araştırma bakanlığı (BMBF)'nin sorumluluğundadır.

Mesleki eğitim Kanunu, mesleki eğitimle ilgili yasal düzenlemelerin temelini oluşturmaktadır. 1969 yılında yürürlüğe giren Mesleki eğitim Kanunu ile, mesleki eğitim konusunda Sanayi ve Ticaret Odalarına önemli görevler verilmiştir. Odalar, bütçelerinin yaklaşık %40'ını mesleki eğitime ayırmaktadır. Sanayi ve Ticaret Odaları, mesleki eğitim konusunda uygulayıcı ve yönlendirici fonksiyona sahiptirler. Mesleki eğitimi geliştirmek amacıyla 1994 yılında Mesleki Eğitimi Teşvik Yasası yürürlüğe girmiştir.

Zorunlu eğitimi tamamlayan öğrencinin okuldaki kapasitesi ve başarı durumunu değerlendiren mesleki eğitim danışmanları, eğitim bilimi ve psikoloji uzmanları, veliler, öğretmenler ve okul yöneticileri çocuğun meslek seçiminde birlikte karar vermektedirler. İstihdam Ofisleri'ne bağlı birçok Yerel Eğitim Danışmanlık merkezi, öğrencilerin ilgi alanlarını belirlemekte ve meslekleri tanıtarak öğrencileri uygun mesleğe yönlendirmektedir.

Mesleki eğitim ve öğretim sistemi, eyaletlerin sorumluluğunda yürütülmektedir. İşletmeler ve meslek okulları işbirliği halinde çalışmaktadır. Bu işbirliği yasal olarak eğitimin her düzeyinde kurumsallaşmıştır.

Almanya'da mesleki eğitim ikili (dual) sistemle yürütülmektedir. 16-19 yaş arası gençlerin yaklaşık üçte ikisi, ikili sistemde mesleki eğitim görmektedir. İkili sistem okullarda verilen teorik eğitim ile işletmelerde verilen pratik eğitimden oluşmaktadır. İkili sistemde eğitim göreceğ öğrenci ile işyeri, Mesleki eğitim Kanunu çerçevesinde belirlenmiş bir sözleşme yapmaktadırlar. Federal Mesleki Eğitim Enstitüsü, Mesleki eğitim Kanununa bağlı olarak, öğrencinin işyerinde göreceği mesleki eğitim programını hazırlamaktadır.

Meslek okulları finansmanının büyük bölümünü Federal Hükümet karşılamaktadır. Almanya'da eğitim herkese açık ve ücretsizdir. 1996 yılında mesleki eğitim, sürekli eğitim ve eğitimi geliştirme çabaları için toplam 116,8 milyar DM harcama yapılmıştır. Bunun 31,7 milyar DM'lik bölümü, ikili öğretim sistemiyle firma içi eğitimlerin yapıldığı işletmeler tarafından karşılanmıştır. Öğretmen maaşları hükümet tarafından karşılanırken, eğitim gereçleri ve mesleki eğitim harcamalarının

%90'ından fazlası eyaletlerce karşılanmaktadır. Ailelerde gelirlerine göre belirli oranlarda eğitime bağış şeklinde eğitime katkıda bulunmaktadır(MESS, 1999, s.11-18).

II.1.1.2 Amerika Birleşik Devletleri

Amerika Birleşik Devletlerinin merkeziyetçilikten oldukça uzak bir eğitim sistemi vardır. Ulusal hükümet, devlet eğitim kurumlarına genel rehberlik hizmeti ve yardım sağlar. Eğitimin yasal yapısı eyalet tarafından belirlenir. Bununla birlikte, işgücünün ulusal ekonomi için taşıdığı önemden dolayı federal hükümet mesleki eğitimde etkin bir rol oynar. Federal eğitim ve mesleki eğitim programlarını düzenleyen yasaları Amerika Birleşik Devletleri Kongresi yapar.

Hükümetten birer bakanın başkanlık ettiği Eğitim ve Çalışma Bakanlığı, ülkenin her bölgesinde kolları bulunan büyük kuruluşlardır. Bunların mesleki eğitim alanında federal düzeyde birçok işlevleri vardır. Eğitimle ilgili yasal düzenlemeleri ilan etmek ve yorumlamak, federal düzeydeki giderleri kontrol etmek, federal düzeydeki araştırmaları idare etmek ve yasalara uyulmasını sağlamak bu işlevlerin başlıcalarıdır.

Çalışma Bakanlığı, Eğitim Bakanlığı ile birlikte federal mesleki eğitim programlarını idare etmekle de yükümlüdür. Hükümetin eğitim politikası üzerinde en yoğun etkiye sahip olan kuruluşlar amerikan Meslek Birliği, Milli Eğitim Birliği ve Amerikan okul Yöneticileri Birliği'dir.

Mesleki eğitim üzerinde hükümet dışı etkiler, eyalet eğitim kuruluşları, ticaret odaları ve bunun gibi diğer kuruluşlar, özel araştırma şirketleri ve bu konuda oluşturulmuş birliklerdir. Yerel bölgeler, birleşik mesleki teknik eğitim merkezi oluşturma amacıyla bir araya gelerek konsorsiyum oluşturabilirler. Konsorsiyumlar, bölge okul kurullarını temsil eden yönetim kurulları tarafından idare edilirler(Cord ve Argon, 1994, s.26-29).

II.1.1.3 Fransa

Fransız eğitim sistemi ülkenin güçlü merkezi hükümet tarihini yansıtır. Karakteristik olarak çok resmi ve bürokratiktir. Ancak 1945'ten bu yana yapılan çeşitli eğitim reformları sonucunda bugünkü yapısına ulaşmıştır. 1989 yılında genel eğitim politikasının prensiplerini içeren çerçeve kanun oluşturulmuş; "İş, İstihdam ve Mesleki Eğitim" üzerinde beş yıllık bir kanun olarak 1993 yılında tamamlanmıştır.

Merkeziyetçi bir yapı içindeki eğitim sisteminde yetki ve sorumluluklar 1982 yılından itibaren devletten bölgesel idarelere kaydırılmaya başlanmıştır. Buna rağmen devletin eğitim sistemi içerisinde hala önemli bir rolü bulunmaktadır. Devlet, kamu hizmetlerinin ve eğitimde tutarlılığın devamını sağlamakta, müfredatın belirlenmesinden eğitimcilerin tayinine, yetiştirilmesine ve yönetimine kadar birçok alanda sorumluluğunu sürdürmektedir.

Fransa'nın Mesleki ve Teknik Eğitim sistemi de 1982'lerden itibaren merkezilikten uzaklaşmaya başlamış ve yerel otoritelere daha çok güç vermiştir. Fakat eşitliği korumak kaygısıyla Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığı eğitim politikasını, eğitim programlarını, sınavları ve öğretmen eğitimini hala geniş çapta kontrol eder. Eğitim Bakanı, Teknik ve Teknolojik Eğitimden sorumlu Bakan tarafından hükümetin eğitimle ilgili aldığı kararları yürütmekle yükümlüdür.

Eğitim Bakanlığı, Eğitim ve Endüstri İlişkileri Yüksek Komitesi kumuştur. Bu komite endüstri sektörünün eğitim öğretim sistemine ilişkin öneriler geliştirmesi üzerine çalışır. Profesyonel Danışmanlık Komitesi, iş dünyası ve eğitim sektörü arasındaki resmi bağı oluşturur. Profesyonel Danışmanlık Komitesi, eğitim kursları ve nitelikleri, Mesleki ve Teknik Eğitim Planlama gibi konularda tavsiyelerde bulunur(Cord, 1994, s.21). Ayrıca nitelikli işgücü talebine ihtiyaç duyulan sektörlerde aranan niteliklerin belirlenmesi, geliştirilmesi ve eğitimin verilmesi için devlet tarafından "Yeni Hizmetler, Yeni İşler" adı altında bir program geliştirilmiştir. Ekim 1997 senesinde uygulamaya başlanan eğitim programı bir yıl içinde 74.000 genç işsizi iş sahibi yapmıştır. Sosyal taraflarında katılımıyla program dahilinde "sorunlara çözüm sınıfları" açılmıştır.

1971 yılında çıkarılan eğitim yasaları işverenlerin mesleki eğitim fonu kurmasını ve her yıl belli oranda bu fonu desteklemesi gerekliliğini kanunlaştırmıştır. Bu oran her yıl toplam çalışanlarına ödemiş olduğu toplam ücretin %0,8'idir. İşveren bu miktarın %20'sini doğrudan bağlantı kurabildiği eğitim kurumlarına veya böyle bir bağlantısı yoksa devlete ödemek zorundadır. Geri kalan miktar eğitim fonunda birikir ve ortak mesleki eğitim projeleri için fon yönetimi tarafından kullanılır(MESS, 1999, s.49).

II.1.1.4 İngiltere

Yakın tarihe kadar İngiltere'nin de Türkiye gibi eğitim üzerinde merkezi kontrolü vardı. Ancak 1989-1993 yıllarındaki eğitim reformu İngiliz eğitim sistemine

önemli katkılar sağlamıştır. 1996 eğitim yasası ile İngiltere’de II. Dünya Savaşından sonra yürürlüğe konan eğitim yasaları, özü değişikliğe uğramadan, tek bir çatı altında toplanmıştır. 1995 yılında İstihdam Bakanlığı ile Eğitim Bakanlığının birleştirilmesi ile Eğitim ve İstihdam Bakanlığı oluşturulmuş, eğitim politikalarının geliştirilmesinden, yürütülmesinden ve istihdamından bu bakanlık sorumlu olmuştur.

İngiltere’de bütün devlet okulları ulusal müfredat programlarını uygulamaktadır. Tüm okullarda müfredatla, devlet okullarında not ve sınav sistemiyle ilgili her türlü konuda hükümete tavsiyelerde bulunan kurum *Kalifikasyon ve Müfredat Kurumu*’dur. Bu kurum aynı zamanda, ulusal mesleki kalifikasyonların akreditasyonu dahil, kapsamlı kalifikasyon çatısının oluşturulmasından da sorumludur.

İngiltere’de eğitim ve iş dünyası arasında, gençlerin çalışma hayatına daha iyi hazırlanmalarını sağlayan bir işbirliği mevcuttur. Kurulan bağlantılar ile öğrencilere iş tecrübesi kazandırma yanında öğretmenlerin sanayiye yakından takip etmelerine de olanak tanınmaktadır. İngiltere’de ilkokulların %60’ının, ortaokulların ise %90’ının iş dünyası ile bağlantısı vardır. Hemen hemen tüm öğrenciler zorunlu eğitimin son sınıfında genelde iki hafta süreyle iş tecrübesi kazanırlar.

Vasıflı ve uyumlu işgücüne olan ihtiyaçtan hareketle, gençler sınıfta öğrendiklerini işyerinde pekiştirebilmekte ve bu deneyimlerinden önemli tecrübeler kazanabilmektedirler. Yerleştirildikleri işte, diğer çalışanlar gibi belli işleri yapan öğrenciler, işle ilgili öğrenme sürecinde yeni fırsatları değerlendirebilirler. Ayrıca İngiltere’de okul, kolej ve üniversitelerin öğrencilere kariyer rehberliği yapması zorunludur.

İngiltere’de iş dünyası ve sosyal tarafların eğitim sistemine katılımı diğer Avrupa ülkelerinkinden farklıdır. Siyasal partilerin yanı sıra İngiliz İşçi ve İşveren Sendikaları Konfederasyonları ile büyük bir işbirliği içindedir. İşgücü piyasasının özelliklerinin belirlenmesinde, sektörel eğitim anlaşmalarında genç İngiliz neslini bilgilendirmek ve bu gibi programlara maddi destek vermek sendikaların başlıca görevlerindendir. İngiltere’de birçok işveren uygulamalı ve teorik iş eğitimi için organizasyonlar kurmuşlardır. Bu organizasyonlar firmanın kendi bünyelerinde kurulabildiği gibi Endüstriyel Eğitim Organizasyonları adı verilen mesleki eğitim kurumları veya özel eğitim organizasyonlarının işbirliği ile de oluşturulabilmektedir (MESS, 1999, s.56-61).

II.1.1.5 Japonya

Japon devlet eğitim sistemi, karar vermede Türkiye gibi merkezi bir yapıya sahip olmasına rağmen, büyük ölçüde Amerikan eğitim sistemine dayandırılmıştır. Önemli kararların çoğu Milli Eğitim, Bilim ve Kültür Bakanlığı tarafından alınır.

Milli Eğitim, Bilim ve Kültür Bakanlığı bütün örgün eğitimden sorumludur. Ulusal düzeyde bakanlık, kabineyle birlikte çalışarak bütçeleri, eğitimle ilgili yasa tasarılarını ve eğitim politikalarını oluşturur. Bakanlık, merkez ve belediyeler bazındaki eğitim kurullarına kaynak tahsis eder ve tavsiyelerde bulunarak teknik konularda rehberlik eder. Bunlara ek olarak mesleki ve teknik eğitim için araç-gereç standartlarını ilan eder. Bakanlığa, profesörlerden, işveren temsilcilerinden ve diğerlerinden oluşan bir bilimsel ve Mesleki Eğitim Danışma Komitesi danışmanlık yapar. Merkezi eğitim, devlet okulları personel işlerinin denetiminden, öğretmenlerin hizmet içi eğitiminden, ders malzemelerinin alımı ve yönetimi ve özel eğitim faaliyetlerinden de sorumlu olan bir eğitim kurulu tarafından idare edilir.

Japonya'da öğretmenler diğer ülkelerde olduğundan daha yüksek bir statüye sahiptir. Ücretleri genellikle sanayide kazanabileceklerinin üstündedir veya ona eşdeğerdedir. Meslek öğretmenleri asıl ücretlerinin %6 ile %10'una eşit miktarda özel bir tazminat da alırlar. Hızlı teknolojik gelişmelerden dolayı öğretmenlerin bazı dönemlerde hizmet içi eğitimden geçmeleri gerekir. Bakanlık her on yılda bir yapılan eğitim programları değişikliklerinin ardından hizmet içi eğitim imkanı sunar.

Dünyada yaşanan geniş tabanlı eğitim eğilimi Japonya'da yeni bir kavram değildir. İşadamları genel birtakım becerilere sahip işçileri seçerek şirketin ihtiyaçları doğrultusunda yetiştirir. Bu nedenle okul-sanayi işbirliği en alt düzeyde ve önemsiz kalmıştır. Meslek eğitimi birçok ülkede gördüğü ilgiyi görememiştir (Cord, 1994, s.25-26).

II.1.2 Dünyada Karşılaşılan Temel Mesleki Teknik Eğitim Sorunları

Her ulusun yeni tip yüksek performanslı işgücüne eğitim sağlama şekli kendi tarihine, organizasyon yapısına ve mesleki ve teknik eğitim sistemi uygulamalarına bağlıdır. İkinci bölümün bu kısmında yukarıda eğitim sistemleri açıklanan devletlerin önemli yapısal sorunları ele alınacak ve zaman zaman Türk mesleki ve teknik eğitim sistemiyle karşılaştırmalar yapılacaktır.

Örgütsel yapıyla ilgili sorunları dört ana başlık halinde toplamak olasıdır.

II.1.2.1 Merkezileşmeye Karşı Yöreselleşme

Yukarda belirtilen ülkelerden Fransa ve Japonya'da devletin, eğitim sistemleri üzerinde Türkiye'de olduğu gibi güçlü bir kontrolü bulunmaktadır. İngiltere, Almanya ve ABD'de devletin kontrolü, eyalet veya yerel mekanizmalar yoluyla olmaktadır. Mesleki teknik eğitimle ilgili en önemli sorun, işgücünün hızla değişen ihtiyaçlara cevap verememesi ve yerel iş alanlarının ve endüstrilerin ihtiyaçlarını karşılamadaki esneklik eksikliğidir. Merkezileşmiş sistemler genellikle aşırı bürokrasiden dolayı, yerel düzeyde yaşanan değişimlerin ihtiyaçlarını karşılayamamaktadır. İş hayatının ve endüstrinin değişen ihtiyaçlarını tanımlama, uygun eğitim programları geliştirme, oluşturulan eğitim programlarına göre öğretmenleri yetiştirme ve yeniden eğitime konularında ise oldukça yavaş davranmaktadır.

Diğer taraftan mesleki ve teknik eğitim kurumları tarafından karşılanan işgücü eğitimi için ulusal ve uluslar arası standartlar geliştirme ve tanımlama konusunda merkezileştirmeye ihtiyacı vardır. eğitim programları da bu standartlara dayalı olarak geliştirilmelidir.

II.1.2.2 Eğitim Bakanlığına Karşı Çalışma Bakanlığı

Fransa ve Japonya'da eğitim sistemi, Türkiye'deki gibi eğitimle ilgili bir bakanlık tarafından yürütülmekte ve kontrol edilmekte iken, İngiltere ve ABD'de mesleki ve teknik eğitimin bazı bölümleri Çalışma Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Almanya'da, iş ve işçi kuruluşları ile eğitim arasında güçlü ve sıkı bir ilişki vardır.

Uluslar arası pazarda rekabet edebilmek ve yeni işçi tipi yetiştirme ihtiyacının sonucu olarak, tüm dünyadaki eğitim sistemleri değişmeye zorlanmaktadır. Tüm dünyadaki eğitim sistemleri, öğrencileri iyi şekilde iş hayatına hazırlamadığı ve yeterince hızlı değişmediği için eleştirilmektedir. Bunun sonucu olarak bazı ülkeler, okullarının yürüttüğü eğitim programlarını çalışma bakanlığına bağlamayı denemektedir.

II.1.2.3 İş/Endüstri ve Eğitim İlişkileri

Mesleki ve teknik eğitim sistemleri incelenen tüm ülkelerde Almanya dışında hiçbir ülkede eğitimle, iş/endüstri/işçi kuruluşları arasında güçlü ve sıkı bir ilişki

bulunmamaktadır. Bu ilişkinin önemi yeni ortaya çıkmış değildir. Yıllardan beri biliniyor olmasına karşın bu konuda çok ciddi adımlar atılamamıştır. Ancak şimdilerde eğitimle iş/endüstri/işçi kuruluşları arasında yeni ve sıkı iş ilişkileri geliştirilmesi konusunda gittikçe artan bir bilinçlenme başlamıştır.

Eğitimciler, uluslararası rekabetçi işgücünün değişen ihtiyacını belirlemek, yeni işçileri eğitmek için en hızlı biçimde eğitim programları geliştirmek, yeni eğitim programlarını öğretecek öğretmenleri eğitmek ve öğretmenlerin ve öğrencilerin eğitiminde iş/endüstri kaynaklarından yararlanmak için yöntemler araştırmaktadır.

II.1.2.4 Mesleki Rehberlik

Almanya dışında belirtilen ülkelerin hiçbirinde ne öğrenciler ne de yetişkinler için güçlü bir ulusal mesleki rehberlik ve yerleştirme hizmeti bulunmamaktadır.

Toplumlar ve eğitimciler, eğitim sistemlerinin görevinin bütün insanları iş dünyasına hazırlamak olduğunu kabul ettiğinde, eğitim sistemleri meslek bilgisini, mesleki rehberlik ve danışmanlığı ve işe yerleştirmeyi de sağlamak zorundadır. Birçok ülkede bu hizmetlerin çoğu, sınırlı bir düzeyde kalmaktadır. Eğer varsa bu hizmetler, özel topluluklar için özel projeler kanalıyla gerçekleşmektedir.

II.1.2.5 Mesleki ve Teknik Eğitimin Düşük Statüsü

Türkiye de dahil bütün ülkeler arasında mesleki ve teknik eğitim veren okulların kapsamındaki personel, akademik ve üniversite eğitimi veren okulların personeliyle karşılaştırıldığında “düşük statülü” olarak görülmektedir. Bütün uluslar soyut ve kuramsal çalışma yapanları yüksek statülü, el becerileriyle çalışanları ve kuramın uygulamasını gerçekleştirenleri düşük statülü olarak görmektedir.

Bu genel tutum; mesleki ve teknik eğitime düşük kaliteli personelin girmesine, bu işte çalışanların düşük ücret ve az yardım almalarına ve öğretmenlerde iş değiştirme oranının daha fazla olmasına neden olmaktadır. Nitelikli mezunlar kendilerine daha iyi imkanlar sağlayan işleri tercih etmektedirler(Cord,1994,s.17-19).

II.2 TÜRKİYEDE MESLEKİ TEKNİK EĞİTİM

Türkiye’de, Milli Eğitim Bakanlığı(MEB), vasıflı insan gücü ve kıdemsiz teknisyen düzeylerinde teknik, mesleki ve ticari eğitimin sağlanmasını da içerip, yüksek öğretime kadar uzanan bütün eğitim düzeylerinin kontrolünden,

koordinasyonundan ve revizyonundan sorumludur. Mesleki ve teknik eğitim veren Milli Eğitim Bakanlığı okullarının merkezi yönetiminden Mesleki ve Teknik Eğitim Müsteşar Yardımcısı sorumludur. Bu müsteşar yardımcısı aynı zamanda, hükümet politikasına uyan orta düzey mesleki ve teknik eğitim veren diğer bakanlıkların ve büroların etkinliklerinin devlet politikasına uygunluğundan da sorumludur. Müsteşar yardımcısına bağlı genel müdürlükler; Erkek Teknik Öğretim, Kız Teknik Öğretim, Ticaret ve Turizm Genel müdürlükleridir(Cord, 1994,s.21).

13 Ocak 1978 tarih ve 16518 sayılı resmi gazetede Mesleki Teknik Eğitimin görevleri şöyle sıralanmaktadır.

a. Bütün öğrencilere ortaöğretim düzeyinde ortak bir genel kültür vermek suretiyle onlara kişi ve toplum sorunlarını tanıma, çözüm yolları arama ve yurdun ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunma bilincini kazandırmak;

b. Öğrencileri, çeşitli program ve okullarla ilgili, beceri ve yetenekleri ölçüsünde ve doğrultusunda hem mesleğe hem de yüksek öğretime ya da hayata ve iş alanlarına hazırlamak;

c. İş ve hizmet alanlarının gereksinimleri olan orta düzeyde meslek elemanlarını yetiştirmek;

d. Çevrenin eğitim ve öğretim gereksinimini karşılamak, okulda yapılan meslek eğitimi iş ve hizmet hayatının gerektirdiği koşullarda gerçekleştirmek, gerektiğinde bir kısım derslerin endüstri, iş ve hizmet kurumlarında yapılmasını sağlamak ve çevre okul işbirliğini kurmaktır.

Bu amaçlar gerçekleştirilir ve bu görevler yerine getirilirken öğrencilerin istek ve yetenekleri ile toplum gereksinimleri arasında denge sağlanır(Madde 6).

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları amaç ve görevlerine uygun olarak her meslek dalının özel amaçları ve bu amaçları gerçekleştirecek derslerin çeşitleri, hedefleri, konuları ve uygulamada göz önünde bulundurulacak esaslar, programlar saptanır(Madde 7).

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları, temel eğitime dayalı en az üç yıllık eğitim veren ve öğrencilerini hem mesleğe hem de yüksek öğretime ya da hayata ve iş alanlarına hazırlamak üzere çeşitli programlar uygulayan okullardır(Madde 8) (MEB,2000/I)

Tablo II.1 de Türk Milli Eğitimi içerisinde Mesleki Teknik Eğitimin yeri ve Yıllara göre değişimi görülmektedir(www.meb.gov.tr/stats/ist97/ MYHTML2.htm).

Tablo II.1 1923-2001 Yılları Arasında Okul, Öğrenci ve Öğretmen Sayıları ve Artış Katsayıları

Eğitim Kademesi	Okul sayısı			Öğrenci sayısı			Öğretmen sayısı		
	1923- 1924	2001- 2002	Artış (kat)	1923- 1924	2001- 2002	Artış (kat)	1923- 1924	2001- 2002	Artış (kat)
Okul öncesi eğitimi	80	621	7	5880	256392	43	136	14520	106
İlköğretim	5010	34993	6	351835	10310844	28	11292	375511	32
Genel Ortaöğretim	23	2637	114	1241	1460376	1199	513	72609	141
Mesleki teknik or.ö.	20	3428	170	2558	821895	320	325	66176	203
Toplam	5133	41679	7	361514	12879507	35	12266	528816	42
Yaygın eğitim	-	7261	-	-	3211276	-	-	49989	-
Genel Toplam	5133	48940	9	361514	16090785	44	12266	578805	46

Araştırma konusu gereği Erkek Teknik öğretime ilişkin kaynaklar aşağıda sunulmaktadır.

Tablo II.2 de 2001-2002 öğretim yılında mesleki teknik ortaöğretimde okul, öğrenci ve öğretmen sayıları ve Mesleki Teknik Ortaöğretim sistemi içinde Erkek Teknik Öğretimin yeri görülmektedir(www.meb.gov.tr).

Tablo II.2 2001-2002 Öğretim Yılında Mesleki Teknik Ortaöğretimde Okul, Öğrenci ve Öğretmen Sayıları ve Mesleki Teknik Ortaöğretim Sistemi İçinde Erkek Teknik Öğretimin Yeri

Okul Türü	Okul Sınıf Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretmen Sayısı
		Toplam	Erkek	Kız	
Erkek Teknik Öğr.	1317	348164	312379	35785	28999
Kız Teknik Öğretim	708	136288	26301	109987	13512
Ticaret Ve Turizm Öğr.	809	263538	142065	120653	14567
Din Öğretimi	556	71583	38719	32866	8482
Özel Eğitim	11	811	627	184	56
Özel Öğretim	22	1085	692	393	101
Sağlık Eğitimi	3	428	87	339	39
Toplam	3428	821895	521490	300405	66176

II.2.1. Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü

II.2.1.1 Tarihçesi

1933 yılında çıkarılan 2287 sayılı Maarif Vekaleti Merkez Teşkilatı ve Vazifeleri Hakkında Kanunla, Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarlığına bağlı olarak “Erkek Teknik Öğretim Müdürlüğü” olarak kurulmuştur.

1937 yılında çıkarılan 3225 sayılı Kanunla Kültür Bakanlığı Merkez Teşkilatına bağlanmış ve adı da “Ertik ve Teknik  ğretim Genel Direktörlüğü” olarak değiştirilmiştir.

1941 yılında çıkarılan 4113 sayılı kanunla tekrar Milli Eğitim Bakanlığına bağlanmış ve adı da “Erkek Teknik  ğretim Müdürlüğü” olmuştur.

Bakanlık makamının 1 mart 1960 gün ve 2178 sayılı onayı ile “Erkek Teknik  ğretim Genel Müdürlüğü” olarak yeniden teşkilatlandırılmıştır.

1982 yılında 8/4334 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Bakanlığımız Merkez teşkilatında yapılan düzenleme sonucunda; Mesleki ve Teknik Yüksek  ğretim Genel Müdürlüğü ile Yaykur-  rg n Yüksek  ğretim Dairesi Başkanlığı kaldırılarak bu dairelerin görevleri de aynı genel m d rl ğ e verilerek adı da “Erkek Teknik eğitim Genel Müdürlüğü” olarak değiştirilmiştir.

1983 yılında 179 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile genel müdürlüğün adı yeniden “Erkek Teknik  ğretim Genel Müdürlüğü” olarak değiştirilmiştir.

1984 yılında çıkarılan 208 sayılı, 1989 yılında çıkarılan 385 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerle Erkek Teknik  ğretim Genel Müdürlüğünün görevleri yeniden belirlenmiştir(MEB, 2000/I).

II.2.1.2 Görevleri

3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkil t ve Görevleri Hakkındaki Kanunun 13'üncü maddesine göre, Erkek Teknik  ğretim Genel Müdürlüğünün görevleri;

a) Endüstri Meslek Liseleri, Teknik Liseler, Anadolu Meslek Liseleri, Anadolu Teknik Liseleri, Pratik Sanat Okulları ile aynı seviye ve türdeki diğer meslekî ve teknik örgün ve yaygın eğitim kurumlarının eğitim,  ğretim ve yönetimi ile ilgili bütün görev hizmetleri yürütmek,

b) Okul ve kurumlarının eğitim ve  ğretim programlarını, ders kitapları ile eğitim araç ve gereçlerini hazırlamak ve Talim ve Terbiye Kuruluna sunmaktır.

Bu kapsamda;

1. 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun genel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda, Kalkınma Pl nları ve Hükümet Programlarında belirlenen hedeflere paralel olarak, insan gücü, eğitim ve istihdam dengesini dikkate alarak toplumumuzun endüstriyel teknik alanlarda; iş hayatında ve yüksek öğretime

hazırlamak, bu hususta ihtiyaç duyulan her seviye ve türdeki eğitim ve öğretim faaliyetlerini gerçekleştirmek,

2. Endüstriyel teknik öğretim okul ve kurumlarında gençlerimizi, Millî Eğitimimizin genel amaç ve temel ilkelerine, Ülkemizin ihtiyaçlarına ve çalışma hayatımızın isteklerine uygun; mal ve hizmet üretim alanlarına, bu alanların gerektirdiği niteliklere sahip teknik insan gücü olarak yetiştirmenin yanında, yüksek öğretime de hazırlayan öğretim programları hazırlamak veya hazırlatmak, uygulamak, sonuçlarını takip etmek, değerlendirmek ve geliştirmek,

3. Endüstrinin yoğun olduğu yerleşim birimleri ile gelişmekte olan yörelerde, yeni endüstriyel teknik öğretim okulları ve kurumlarının açılması, mevcut okul ve kurumlarını fiziki kapasitesinin artırılması ve iyileştirilmesi, bu kapasiteden azami ölçüde yararlanabilme imkânlarının araştırılması, değerlendirilmesi ve uygulamaya konulması, okul ve kurumların atölye ve laboratuvarlarının yeni teknoloji ürünü teçhizatla donatılması konularında, yatırım programlarını hazırlamak. Donatım ihtiyaçlarını tespit etmek ve ilgili birimlerle işbirliği yaparak endüstriyel teknik öğretim okul ve kurumlarını, çağın gereklerine ve ülkemiz ihtiyaçlarına uygun olarak geliştirmek ve yaygınlaştırmak,

4. Endüstriyel teknik öğretim okul ve kurumlarının kuruluş, yönetim, eğitim, öğretim ve işleyişi ile ilgili mevzuatı hazırlamak, uygulamak ve geliştirmek,

5. Endüstriyel teknik öğretim okul ve kurumlarında görevli; yönetici, öğretmen ve diğer personelin, çalışma alanları ile ilgili bilgi ve becerilerini geliştirerek, yönetim, eğitim, öğretim, üretim ve diğer hizmetlerde niteliği ve verimi yükseltmek için gerekli plânlamayı yapmak, programları hazırlamak ve ilgili birimlerle işbirliği ve koordinasyonu sağlamak,

6. Endüstriyel teknik öğretim okul ve kurumlarının ihtiyacı olan; teknik, teorik ve uygulamalı meslek derslerine ait ders kitapları ile iş ve işlem yapraklarını yazdırmak,

7. Örgün ve yaygın eğitim yapan okul ve kurumların cari ve transfer harcamalarına ait yıllık bütçesini hazırlamak, bütçe faaliyetlerinin gerçekleştirilmesini sağlamak,

8. Ülkemizdeki çeşitli kamu ve özel kurum-kuruluşlarının endüstriyel teknik öğretim okul ve kurumlarının faaliyetlerine aktif olarak katılmalarını ve katkıda bulunmalarını sağlamak üzere, teknik işbirliği protokolleri yapmak, uygulamalarını takip etmek ve sonuçlarını değerlendirmek,

9. Endüstriyel teknik öğretimin Uluslar arası standartlarda geliştirilmesine yönelik, iç ve dış kaynaklı çeşitli işbirliği projeleri hazırlamak, hazırlatmak ve uygulamaya konulması hususunda ilgili birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği ve koordinasyonu sağlamak,

10. Örgün eğitim sisteminden ayrılmış ve hiçbir meslekî bilgi ve beceri sahibi olmayan gençlere ve yetişkinlere, meslek kazandırarak iktisaden faal duruma gelmelerini sağlamak üzere endüstriyel teknik öğretim programları hazırlamak, uygulamak, sonuçlarını değerlendirmek ve geliştirmek,

11. Mezunların yetiştirilme amaçlarına uygun olarak alanlarında istihdam edilmeleri, kendi işlerini kurmaları ve teknolojik gelişmelere uyumlarını sağlayacak imkânların araştırılmasını ve bu konuda ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılmasını sağlamak(www.meb.gov.tr/stats/ist97/MYHTML27.htm).

Tablo II.3 de 2001-2002 öğretim yılında Erkek Teknik Öğretimde okul, öğrenci ve öğretmen sayıları görülmektedir.

Tablo II.3 2001-2002 Öğretim Yılında Erkek Teknik Öğretimde Okul, Öğrenci ve Öğretmen Sayıları

Okul Türü	Okul sınıf sayısı	Öğrenci sayısı			Öğretmen sayısı
		Toplam	Erkek	Kız	
Endüstri Meslek Lisesi	432	249312	233027	15085	23525
Çok Programlı Lise	230	50176	38564	13562	4199
Teknik Lise	262	20124	18110	2014	94
Anadolu Teknik Lisesi	198	4269	3772	497	99
Anadolu Meslek Lisesi	175	24283	20268	3997	1082
Toplam	1317	346164	312379	35785	28999

II.2.2 Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğüne Bağlı Okul Türleri

II.2.2.1 Anadolu Teknik Liseleri

İlköğretim okulu üzerine; birinci yılı yabancı dil hazırlık sınıfı olmak üzere; öğretim süresi toplam beş yıl olan öğrencilere; genel bilgi dersleri ile birlikte endüstriyel teknik alanlarda meslekî formasyon verilmesini ve en az bir yabancı dil öğretilmesini amaçlayan, öğrencileri hem hayata, hem de yüksek öğretime hazırlayan programların uygulandığı okullardır. Anadolu teknik liseleri ilk kez 1983-1984 öğretim yılında faaliyete geçirilmiştir.

Ayrıca, bu okullara devam eden öğrenciler; sorumlu dersi olmaksızın 12'nci sınıfa geçtikleri takdirde Anadolu Meslek Lisesi diploması alarak okuldan ayrılabilirler.

Anadolu teknik liselerinde; İngilizce, Almanca, Fransızca ve Japonca dilleri ile eğitim ve öğretim yapılmaktadır. 2000-2001 öğretim yılında 174 olan Anadolu teknik lisesi sayısı, 2001-2002 öğretim yılında 175 olmuştur.

II.2.2.2 Anadolu Meslek Liseleri

İlköğretim okulu üzerine, birinci yılı yabancı dil hazırlık sınıfı olmak üzere, öğretim süresi toplam dört yıl olan, öğrencilere; ortaöğretim seviyesinde ortak bir genel kültür kazandırılması amacıyla okutulan genel bilgi dersleri ile meslek alanlarının gerektirdiği seviyede meslekî formasyon verilmesini ve en az bir yabancı dil öğretilmesini amaçlayan, öğrencileri, hayata, iş alanlarına ve yüksek öğretime hazırlayan programların uygulandığı okullardır. Anadolu meslek liseleri ilk kez 1982-1983 öğretim yılında faaliyete geçirilmiştir.

Anadolu meslek liselerinde; İngilizce ve Almanca dilleri ile eğitim öğretim yapılmaktadır.

2000-2001 öğretim yılında 192 olan Anadolu meslek lisesi sayısı, 2001-2002 öğretim yılında 198 olmuştur. Bunlardan Kocaeli Gölcük PAGEV Anadolu Meslek Lisesi Plâstik Teknolojisi bölümüyle 2002-2003 öğretim yılında faaliyete geçirilecektir.

II.2.2.3 Teknik Liseler

İlköğretim okulu üzerine dokuzuncu sınıfı endüstri meslek liseleri ve çok programlı liseler ile ortak olan ve bu sınıfta mevzuatında belirtilen başarıyı gösteren öğrencilerin devam edebildiği, öğretim süresi toplam dört yıl olan meslekî ve teknik orta öğretim kurumlarıdır.

Bu okullarda ortaöğretim seviyesinde ortak bir genel kültür kazandırılması amacıyla okutulan genel bilgi dersleri ile meslek alanlarının gerektirdiği seviyede meslekî formasyon verilmesini amaçlayan, öğrencileri, hayata, iş alanlarına ve yüksek öğretime hazırlayan programların uygulandığı okullardır.

Ayrıca, bu okula devam eden öğrenciler dokuzuncu 10. ve 11. sınıfın derslerinden başarılı oldukları takdirde, 12. sınıfı okumadan endüstri meslek lisesi diploması alabilmektedir. Teknik liseler ilk kez 1969-1970 öğretim yılında faaliyete

geçirilmiştir. 2000-2001 öğretim yılında 279 olan teknik lisesi sayısı, 2001-2002 öğretim yılında 282 olmuştur.

II.2.2.4 Endüstri Meslek Liseleri

Endüstri meslek liseleri, ilköğretim okulu üzerine öğrenim süresi üç yıl olan ve öğrencilere; orta öğretim seviyesinde asgari genel kültür ve uygar bir dünya görüşü kazandırılması yanında, çeşitli meslek alanlarında endüstrinin ihtiyaç duyduğu meslekî formasyon verilmek suretiyle öğrencileri iş alanlarına ve yükseköğretime hazırlayan programların uygulandığı endüstriyel teknik öğretim okullarıdır.

Endüstri meslek lisesi öğrencileri, dokuzuncu sınıfın eğitim ve öğretimlerinin tamamını okulda görmektedirler. 10. ve 11. sınıflarda ise öncelikle 11.sınıf öğrencileri olmak üzere, genel bilgi ve teknik teorik derslerini haftanın iki günü okulda, haftanın diğer üç gününde ise uygulamalı meslek derslerini alanları ile ilgili işletmelerin makine, araç-gereç ve mesleğinde uzmanlaşmış personel imkânlarından faydalanarak işyerlerinde yapmaktadır.

Ayrıca, nüfusu çok küçük olan yerleşim birimlerinde endüstri meslek lisesi açılması ekonomik olmadığından; bu yerleşim birimlerindeki, başarılı fakat ekonomik durumu müsait olmayan öğrencilerin eğitime imkân sağlamak amacıyla, fiziki imkanları yeterli olan endüstri meslek liselerinde yatılılık ihdas edilmektedir.

2000-2001 öğretim yılında 431 olan endüstri meslek lisesi sayısı, 2001-2002 öğretim yılında 432 olmuştur.

II.2.2.5 Çok Programlı Liseler

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 29'uncu maddesindeki, "Nüfusu az ve dağınık olan ve Millî Eğitim Bakanlığı'nca gerekli görülen yerlerde, ortaöğretimin; genel, meslekî ve teknik öğretim programlarını bir yönetim altında uygulayan Çok Programlı Liseler kurulabilir" hükmüne göre, küçük yerleşim birimlerindeki kapasitelerinin tamamı kullanılmayan ortaöğretim düzeyindeki okulların bina, tesis, eğitim araçları, öğretmen ve diğer personelinden azami derecede faydalanmak veya öğrenci potansiyeli göz önüne alınarak ihtiyaç fazlası eğitim yatırımını önlemek gayesi ile:

Ortaöğretim Genel Müdürlüğü,

Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü,

Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü,
Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürlüğü,
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü

programlarının bir yönetim altında uygulandığı çok programlı liseler açılmaktadır.

Çok programlı liseler, ilköğretim okulu üzerine öğrenim süresi 3 yıl olan ve öğrencilere; ortaöğretim seviyesinde asgari genel kültür ve uygar bir dünya görüşü kazandırılması yanında, çeşitli meslek alanlarında endüstrinin ve hizmet sektörlerinin ihtiyaç duyduğu meslekî formasyon verilmek suretiyle öğrencileri iş alanlarına ve yükseköğretime hazırlayan programların uygulandığı meslekî ve teknik okullardır.

Çok programlı liselerde meslekî ve teknik eğitim programlara devam eden öğrenciler, dokuzuncu sınıfın eğitim ve öğretimlerinin tamamını okulda, 10. ve 11. sınıflarda ise öncelikle 11. sınıf öğrencileri olmak üzere genel bilgi ve teknik teorik derslerini haftanın iki günü okulda haftanın diğer üç gününde ise uygulamalı meslek derslerini alanları ile ilgili işletmelerin makine, araç-gereç ve mesleğinde uzmanlaşmış personel imkânlarından faydalanarak işyerlerinde yapmaktadır.

Genel lise programına devam eden öğrenciler ise eğitiminin tamamını okullarında yapmaktadırlar. Çok programlı liseler 1989-1990 öğretim yılından itibaren açılmaya başlanmıştır. Çok programlı liselere kayıt yaptıracak öğrencilerin, öğrenim görmek istedikleri programın gerektirdiği özel şartları taşımaları gerekmektedir. 2000-2001 öğretim yılında 151 olan çok programlı lise sayısı, 2001-2002 öğretim yılında 230 olmuştur.

Tablo II.4 de Anadolu Teknik Liseleri, Anadolu Meslek Liseleri, Teknik Liseler, Endüstri Meslek Liseleri ve Çok Programlı Liselerde en fazla bulunan 10 bölümün ağırlıklı sıralaması görülmektedir(www.meb.gov.tr).

Tablo II.4'den de anlaşılabacağı gibi Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğüne bağlı okul türleri içinde bulunan bölümlerden en fazla ağırlığın elektrik bölümüne ait olması araştırmanın önemini bir kez daha ortaya koymaktadır

Tablo II.4 Anadolu Teknik Liseleri, Anadolu Meslek Liseleri, Teknik Liseler, Endüstri Meslek Liseleri ve Çok Programlı Liselerde En Fazla Bulunan 10 Bölümün Ağırlıklı Sıralaması

Sıralama	Bölüm Adı	Okul Türü					Toplam
		Anadolu Teknik Lisesi	Anadolu Meslek Lisesi	Teknik Lise	Endüstri Meslek Lisesi	Çok Programlı Lise	
1	Elektrik	62	67	182	389	181	881
2	Bilgisayar(Yazılım-Donanım)	81	92	90	201	38	502
3	Makine	27	27	178	171	6	409
4	Elektronik	48	59	58	207	29	401
5	Metal işleri	-	-	-	297	72	369
6	Mobilya ve dekorasyon	-	-	5	274	75	354
7	Tesviye	-	-	-	287	30	317
8	Motor	4	5	26	115	4	154
9	Kimya	10	11	15	51	6	93
10	Tesisat teknolojisi	-	-	-	73	12	85

II.3 ALAN ARAŞTIRMASI YAYINLARI

İkinci bölümün bu kısmında konuyla ilgili sayılabilecek yurtiçi ve yurtdışı yayınlar,ilişki düzeyine göre genelden özele doğru verilecektir.

Endüstrileşme sonrası işgücünde bulunması gerekli becerilere ilişkin en kapsamlı çalışma A.B.D. Çalışma Bakanlığına bağlı “Gerekli Becerileri Kazandırma Komisyonu(SCANS)” tarafından hazırlanmıştır. “İş Okuldan Ne Bekler: Amerika 2000 için SCANS Raporu” adlı çalışmada aşağıdaki bulgulara yer verilmiştir. Bu rapor dünya çapındaki yüksek performanslı işgücü için gerekli geniş tabanlı bilgi ve beceriye yönelik hareketin temsilcisidir ve oldukça kapsamlıdır. Raporda ifade edilen Amerikan gençliğinin eğitime ilişkin noktalar Amerika’ya özgü olabilir, ancak işgücü eğitime ilişkin noktalar tüm dünya için geçerlidir.

SCANS araştırması işin nasıl yapıldığına ilişkin bilgi ve becerilerin iş performansı için temel olduğunu doğrulamıştır. İşin nasıl yapıldığına ilişkin bilgi ve becerilerin iki yönü vardır, yeterlikler ve temel. Bu rapor iş performansı için temel oluşturan beş yeterlilik ile, iş performansının kalbini oluşturan üç boyutlu bilimsel temel becerileri ile kişisel nitelikleri belirlemiştir. Bu sekiz yeterlik, hem doğrudan işe giren, hem de daha ileri eğitimi düşünen tüm öğrencilerin hazırlanması için

esastır. Bu yeterlikler ve temeller, uygulanacakları işyerlerinin koşullarını da yansıtabak şekilde ve birbirleriyle bütünleşmiş olarak öğretilmelidir.

Üç Boyutlu Bilimsel Temel

1. Temel Beceriler: Okuma, yazma, aritmetik ve matematik işlemleri yapma, dinleme ve konuşma

a. Okuma — el kitapları, grafik ve programlar gibi kaynak ve belgelerdeki yazılı bilgileri bulma, anlama ve yorumlama,

b. Yazma — düşünceleri, fikirleri, bilgileri ve mesajları yazılı olarak iletme ve mektup, yönerge, el kitapları, rapor, grafik ve akım şemaları gibi dokümanlar yapma,

c. Aritmetik/Matematik — temel hesaplamaları yapma ve pratik problemlere, matematik teknikleri arasından uygun olanı seçerek yaklaşma,

d. Dinleme — sözel mesajları ve diğer işaretleri (îmâ, parola vb.) alma, dikkat etme, yorumlama ve tepkide bulunma,

c. Konuşma — fikirleri organize etme ve sözlü olarak iletişimde bulunma.

2. Düşünme Becerileri: Yaratıcı düşünme, karar verme, problem çözme, hayalinde canlandırma, nasıl öğreneceğini bilme ve akıl yürütme

a. Yaratıcı düşünme — yeni fikirler üretme,

b. Karar verme — amaç ve sınırları belirleme, seçenekleri üretme, riskleri dikkate alma ve değerlendirme ve en iyi seçeneği saptama,

c. Problem çözme — problemleri tanıma, eylem plânını tasarlama ve uygulama,

d. Akıl gözüyle görme — sembol, resim, grafik, nesne ve diğer bilgilen organize etme ve meydana getirme,

e. Nasıl öğreneceğini bilme — yeni bilgi ve becerileri kazanmak ve uygulamak için etkili öğrenme tekniklerini kullanma,

f. Akıl yürütme — iki veya daha fazla nesne arasındaki ilişkiyi belirleyen kural veya ilkeyi bulma ve bunu problem çözerken kullanma.

Kişisel Nitelikler: Sorumluluk, kendine saygı, sosyallik, kendini yönetme, doğruluk ve dürüstlük sergileme

a. Sorumluluk — amaca ulaşmak için yüksek düzeyde çaba ve kararlılık gösterme,

b. Kendine saygı — kendi değerine inanma ve kendine ilişkin olumlu görüşe sahip olma,

c. Sosyallik — grup içinde anlayış, arkadaşlık, uyum sağlama, diğerlerinin duygularını anlama ve kibarlık gösterme,

d. Kendini yönetme — kendi niteliklerini tam olarak ölçme, kişisel amaçlar oluşturma, ilerlemeyi yönetme ve kendi kendini kontrol edebildiğini gösterme,

e. Doğruluk/Dürüstlük — ahlâklı davranma.Beş yeterlilik

Kaynaklar: Kaynakları belirleme, organize etme, plânlama ve tahsis etme

a. Zaman — amaca ilişkin faaliyetleri seçme, bunları sıralama, zamanlama ve programları hazırlama ve izleme,

b. Para — bütçeleri kullanma veya hazırlama, tahminlerde bulunma, kayıt tutma ve amaçları karşılamak için ayarlamalar yapma,

c. Malzemeler — malzemeleri veya mekânı verimli olarak kullanma, malzemeleri temin etme, depolama ve tahsis etme,

d. İnsan kaynakları — becerileri ölçme ve işi becerilere göre dağıtma, performansı değerlendirme ve geriye dönük bilgi verme.

Kişilerarası İlişkiler: Diğer kişilerle çalışma

a. Bir ekibin üyesi olarak katılma — grup çabasına katkıda bulunma,

b. Başkalarına yeni beceriler öğretme,

c. Müşterilere/tüketicilere hizmet etme — tüketicilerin beklentilerini tatmin etmeye çalışma,

d. Liderlik yapma — durumu savunmak için fikir iletme, diğerlerini ikna etme, sorumluluk bilinciyle mevcut işlemler ve politikalarla mücadele etme.

e. Anlaşmaya istekli olma — kaynakların karşılıklı değişimine ilişkin anlaşmalara yönelik çalışma, farklı ilgileri çözümleyerek karara bağlama,

f. Farklılıklarla çalışma — farklı özgeçmişleri olan kadın ve erkeklerle iyi bir şekilde çalışma.

Bilgi: Bilgi toplama ve kullanma

a. Bilgiyi toplama ve değerlendirme,

b. Bilgiyi organize etme ve koruma,

c. Bilgiyi yorumlama ve iletme,

d. Bilgiyi işlemek için bilgisayar kullanma.

Sistemler: Karmaşık ilişkileri anlama

a. Sistemleri anlama — sosyal, örgütsel ve teknolojik sistemlerin nasıl çalıştığını bilme ve onlarla verimli bir şekilde çalışma.

b. Performansı yönetme ve düzeltme — eğilimleri ayırt etme, sistem işletimi üzerindeki etkileri öngörme, sistem performansındaki sapmaları teşhis etme ve yanlış işlevleri düzeltme,

c. Sistemleri geliştirme veya tasarlama — mevcut sistemlerdeki değişiklikleri önerme ve yeni veya alternatif performans geliştirme.

Teknoloji: Çeşitli teknolojilerle çalışma

- a. Teknolojiyi seçme — İşlemleri, takımları veya bilgisayarları da içeren makina ve cihazları ve ilgili teknolojiyi seçme,
- b. Teknolojiyi işe uygulama — makina ve cihazların ayarlanması ve çalıştırılması için genel amaçlı uygulanacak işlemlerin tümünü anlama,
- c. Makina ve cihazların bakımını yapma ve arızalarını bulma — bilgisayarları ve diğer teknolojileri de içeren makina ve cihazlardaki problemleri önleme, teşhis etme veya çözme,

Komisyon, bilişsel bilimin bulgularını inceledikten sonra, öğrencilerin uygulamada kendilerinden beklenenleri önce soyut olarak öğrenmelerinde ısrar etmekten çok öğrenme amaçlarını gerçek yaşam ortamı içine yerleştirerek becerileri bu "doğal ortamda" öğrenmenin en etkili yol olduğuna inanmaktadır

Beş SCANS yeterliliği kazandırıldığı takdirde, okullar ile işyeri arasındaki uçurum kapanır Mükemmele ulaşmak isteyen işyerlerinde bu yeterliklere ihtiyaç duyulduğu için bunlar günümüz uzman işçisinin damgasıdır. Bu yeterlikler, günümüz piyasalarında sunulan kaliteli her ürün ve hizmetin temelinde bulunmaktadır.

Konuyla ilgili bir başka araştırma Metargem(1995) tarafından yapılan "Endüstri Meslek Lisesi Mezunlarını ve Teknik Lise İzleme Araştırması"dır.

Ankara ilindeki endüstri meslek liselerinden ve teknik liselerden 1991-1992 öğretim yılında mezun olan öğrencilerin gördükleri mesleki eğitimin, iş hayatının taleplerine uygunluğunu değerlendirmeyi amaçlayan araştırmada,

1. Mezunlar, gördükleri mesleki eğitimi yaptıkları işe ne derecede uygun bulmaktadırlar?

2. İşverenler, çalıştırdıkları mezunların gördükleri mesleki ve teknik eğitimi işyerlerinin ihtiyaçlarına ne derece uygun bulmaktadırlar?

3. Endüstri meslek liselerinde ve teknik liselerde verilmekte olan mesleki teknik eğitimin geliştirilmesi için alınabilecek tedbirler nelerdir?

Sorularına cevap aranmıştır ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

1. Araştırma kapsamına alınan ve cevapları geçerli kabul edilen mezunların yüzde 49'u ücretli bir işte çalışmaz iken, yüzde 37'si ücretli bir işte çalışmaktadır.

2. Mezunların % 48'i, gördükleri beceri öğretimini kendilerini işe hazırlamada yetersiz olarak değerlendirmektedir. Beceri öğretimini yeterli görenlerin oranı yüzde 37'dir.

3. Mezunların % 45'i, okulda gördükleri meslek dersleri öğretimini kendilerini işe hazırlamada yetersiz bulmaktadır. Meslek dersleri öğretimini yeterli bulanların oranı ise yüzde 40'tır.

4. Genel bilgi derslerinin işe ve hayata hazırlamada ki etkinliğini mezunların, yüzde 54'ü yetersiz, yüzde 32'side yeterli bulmaktadır.

5. İşverenlerin yüzde 90'mı işe girişte bireylerin mesleki öğretim görmeleri gerektiği görüşündedir. İşletmelerde, işin gereklerine uygun mesleki öğretim görmüş bireylere ihtiyaçları olduğu anlaşılmaktadır.

6. İşe girişte çalıştırdıkları insan gücünün mesleki öğretim görmesini gerekli bulan işverenlerin yüzde 78'i, mesleki bilginin mesleki ve teknik okullarda, mesleki becerinin işletmelerde öğretilmesini tercih etmektedir.

7. İşverenlerin yüzde 34'ü, teknik ve endüstri meslek liselerinin bina, araç-gereç ve donanım yönünden mesleki öğretime kısmen uygunluk gösterdiği görüşündedir. Okulları, anılan ölçütler yönünden mesleki öğretime oldukça ve daha üst seviyede uygun bulan işverenlerin oranı yüzde 36'dır.

8. İşverenlerin yüzde 100'ü işyerlerinde ihtiyaç olması halinde teknik lise ve endüstri meslek lisesi mezunlarını çalıştırmayı tercih edeceklerini belirtmişlerdir.

Araştırma sonuçlarına göre şu önerilere yer verilmektedir.

1. Ankara'daki teknik lise ve endüstri meslek liselerindeki meslek bilgi ve beceri öğretiminin, bu araştırma kapsamına giren mezunların ve işverenlerin değerlendirilmeleri doğrultusunda ayrıntılı bir incelemesi yapılmalı, gerekli ise düzeltmeler yapılmalıdır.

2. Ankara'daki teknik lise ve endüstri meslek liselerinin sınıf, laboratuvar ve atölyelerinin donatımları, standartlara göre kontrol edilmeli ve bir gelişme planı hazırlanmalıdır. Okulların donatımları bu plan çerçevesinde geliştirilmelidir.

3. Ankara'daki teknik lise ve endüstri meslek liselerinde, "Mezunları İşe Yerleştirme ve İzleme Birimi" kurulmalıdır. Bu birim mezunların yetiştirdikleri alanda iş bulmalarına yardımcı olmalı ve onların işteki performanslarını izleyerek bilgi toplamalıdır.

Yine Metargem(1995) tarafından yapılan "Endüstri Meslek Lisesi Mezunlarını İzleme Araştırması" yapılmıştır. Türkiye genelindeki endüstri meslek liselerinden mezun olan öğrencilerin gördükleri mesleki eğitimin iş hayatının taleplerine uygunluğunu değerlendirmeyi amaçlayan araştırmada,

1. Mezun öğrencilerin iş hayatına girme durumları nasıldır?

2. Mezunlar, gördükleri mesleki ve teknik eğitimi yaptıkları işe ne derece uygun bulmaktadırlar?

3. İşverenler, çalıştırdıkları mezunların gördükleri mesleki ve teknik eğitimi işyerlerinin ihtiyaçlarına ne derece uygun bulmaktadırlar?

4. Endüstri meslek liselerindeki mesleki ve teknik eğitimin geliştirilmesi için alınabilecek tedbirler nelerdir? Sorularına cevap aranmıştır.

Araştırmada şu bulgulara ulaşılmıştır.

Mesleki eğitime uygun şartlar taşımayan işletmelere öğrenci gönderilmemesi, endüstri meslek liselerinde mesleki eğitim yapılmakta olan bütün bölümlerde bilgisayar derslerinin okutulması, yabancı dil derslerine daha fazla ağırlık verilmesi, endüstri meslek liselerinde, gelişen teknolojiyi ve yenilikleri iş hayatına aktararak kurslar ve seminerlerin düzenlenmesi, branş öğretmenleri sayısının artırılması ve endüstri meslek liselerinde okutulmakta olan bilgi ve beceri müfredat programlarında düzenlemelere gidilmesi konuları yer almaktadır.

Mesleki ve teknik eğitimin geliştirilmesi yönünde önemli gördükleri hususlar arasında, endüstri meslek liselerinde bilgisayar destekli eğitime ağırlık verilmesi, yabancı dil, Mesleki bilgi ve mesleki beceri derslerine daha fazla ağırlık verilerek saat sayılarının artırılması, endüstri meslek liselerinin ilkokuldan itibaren başlatılması, öğretmenlerin maddi imkanlarının iyileştirilmesi, öğrencilere bağımsız iş yapabilme yeteneğini geliştirici programların hazırlanması ve çevre bilinci ile meslek ahlakına uygun çalışma alışkanlığı kazandırılması konularına yer verilmiş ve aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur.

1. İş hayatının ihtiyaçlarına uygun becerili insan gücünü yetiştirme görevini üstlenmiş olan mesleki ve teknik eğitim kurumlarımızda endüstri meslek liselerinin, etkinliğini koruyarak verimliliğini arttırabilmesi için yetiştirdiği kişilerin işteki performansları hakkında bilgi akışı sağlayacak bir sistem geliştirilmeli ve uygulanmalıdır.

2. Endüstri meslek lisesi müdürlüklerine, mezunların işteki etkinliklerinin periyodik olarak izlenmesi bir görev olarak verilmelidir. Düzenlenecek kursla “Mezunları İzleme Sistemi” okul müdürlüklerine tanıtılmalı, müdürlerin görüş ve teklifleri alınarak sisteme işlerlik kazandırılmalıdır.

3. “Mezunları İzleme Sistemi” ile elde edilecek olan mezunların işteki başarılarına ilişkin bilgilerden ülke, il ve okul ölçeğinde mesleki eğitimi geliştirmek amacı ile yararlanılmalıdır. İl ve okul yetkililerine öğretimin geliştirilmesi için yetki

verilmelidir. Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü mezunları izleme araştırması verilerine dayalı olarak politika oluşturma, geliştirme faaliyetlerine kılavuzluk etmek, kaynak sağlama, personel yetiştirme, koordinasyon ve değerlendirme görevlerini yerine getirmelidir.

4. Endüstri meslek liselerinde okutulmakta olan mesleki bilgi, beceri ve mesleki tutum ve iş alışkanlıkları öğretim programları gözden geçirilerek, teknolojik gelişmelere uyum sağlayacak şekilde geliştirilmelidir.

5. Endüstri meslek liselerinin sınıf, laboratuvar ve atölye donanımları standartlara göre kontrol edilmeli ve bir gelişme planı hazırlanmalıdır. Bu plan çerçevesinde endüstri meslek liselerinin gelişimi sağlanmalıdır.

6. Endüstri meslek liselerinde bilgisayar destekli eğitime önem verilmeli, bütün bölümlere bilgisayar dersleri konulmalıdır.

7. Öğrencilerin beceri eğitimlerini yapacakları işletmelerin seçimine dikkat edilmeli, şartları uygun olmayan işletmelere öğrenci gönderilmelidir.

8. Endüstri meslek liselerinin iş hayatı ile ilişki kurma ve devam ettirmede etkinliğini artırıcı tedbirler alınmalıdır. Bu amaçla hizmet içi eğitim kursları ve seminerler düzenlenebilir.

9. Mezunların değişen teknolojiyi tanımaları ve yeterliklerini geliştirmesi için endüstri meslek liselerinde kapsam ve süreleri değişik mesleki kurslar düzenlenmelidir.

10. Endüstri meslek liselerine bölüm açılmasında yöresel ihtiyaçlar göz önünde bulundurulmalıdır. Endüstri meslek liseleri giriş sınavını kazanamayan öğrencilerin bu okullara kaydı yapılmamalıdır.

Yine Metargem(1997) tarafından yapılan “Teknik Liselerin Değerlendirilmesi” araştırmasında şu sonuçlara ulaşılmıştır.

1. Yönetici ve öğretmenler yaptıkları değerlendirmede teknik liselerde okutulan beceri derslerinin, mezunları teknisyenlik görevlerine hazırlanmaya “oldukça” uygun olduğunu belirtmişlerdir.

2. Genel kültür derslerinin, öğrencileri yükseköğretim programlarına hazırlamaya uygunluğu hakkında yönetici ve öğretmenlerin yaptığı değerlendirmeleri “kısmen” ve “oldukça” dereceleri arasında değerlendirmektedir.

3. Öğrencilere teknik lisede kazandırılan mesleki tutum ve iş alışkanlıklarının, mezunların teknisyenlik görevlerini etkili olarak yapmalarına

uygunluğunu, işverenlerin yüzde 35.7'si "oldukça" ve yüzde 30.1'i "kısmen" seviyesinde bulmaktadır.

4. Yönetici ve öğretmenlerin teknik lisede okutulan fen derslerinin, öğrencileri yükseköğretime hazırlamaya uygunluğu hakkındaki değerlendirmeleri "kısmen" ve "oldukça" dereceleri arasındadır.

5. İşverenlerin yaptığı değerlendirme, teknik liselerin iş hayatının ihtiyacı olan teknisyenlerin yetiştirilmesinde "kısmen" seviyesinde başarılı bulduklarını göstermektedir.

6. İşverenlerin yüzde 85.9'u işletmelerine teknisyen alırken, teknik lise mezunlarını tercih etmektedir.

7. Teknik lisede çalışmakta olan atelye ve meslek dersi öğretmenlerinin, öğrencileri iş hayatındaki teknisyenlik görevlerine hazırlamaya "oldukça" seviyesinde mesleki yeterlikte olduğu gözlenmektedir.

8. Bireylerin iş hayatındaki teknisyenlik görevlerine hazırlanmasında yönetici ve öğretmenlerin yüzde 59.9'u teknik liseleri; yüzde 35.5'i meslek yüksekokullarını uygun görmektedir.

9. Teknik lise mezunlarının iş için beklenen temel niteliklere sahip olma durumu ile ilgili olarak işverenin yüzde 50.3'ü yeterli bulmakta ve yüzde 48.8'i yeterli bulmamaktadır.

10. Yönetici ve öğretmenlerin yüzde 73.7'si, teknisyenlik meslek standardını Türkiye seviyesinde tesis etmek için merkezi bir sınavın gerekli olduğunu belirtmiştir. Dolayısıyla teknik lisede çalışmakta olan yönetici ve öğretmenlerden alınan veriler, Türkiye'de merkezi bir sınavın yapılması gerektiğini göstermektedir.

Aynı araştırmada şu önerilere yer verilmiştir.

1. Teknik lise eğitim programları, ferdin ve iş hayatının ihtiyaçlarına cevap verecek yönde geliştirilmelidir. Teknik lise öğrencilerine ilgi ve ihtiyaçlarına uygun ders seçebilme imkanı tanınmalıdır.

2. Teknik lisede okutulmakta olan genel kültür, fen ve matematik eğitim programları, okulun amaçları doğrultusunda geliştirilmelidir.

3. Teknik lisede öğretimin niteliğinin yükseltilmesi için, okulun amaçlarına uygun öğretim malzemeleri hazırlanmalıdır. Bu amaçla "Teknik Lise Öğretim Malzemeleri Geliştirme Projesi" hazırlanarak uygulamaya konmalıdır.

4. Teknik lisede görevli atölye ve meslek dersi öğretmenlerine, endüstride iş tecrübesi kazandıracak hizmetiçi eğitim programları uygulanmalıdır.

5. Teknik liselerin okul yapıları, program amaçları doğrultusunda iyileştirilmeli, mümkünse teknik liseler endüstri meslek liselerinden bağımsız olarak faaliyet gösterecek şekilde düzenlenmelidir.

6. Teknik liseye öğrenci kabulünde aranan başarı ortalaması 3.50'ye yükseltilmelidir.

7. Teknik liselerde öğretimin kalitesini kontrol etmek ve gerekli düzeltmeleri yapmak amacıyla merkezi bir sınav sistemi kurulmalıdır.

Baran(1999) tarafından yapılan "Mesleki ve Teknik Eğitim Veren Liselerin Öğrenen Örgütler Olarak Yapılandırılması" isimli çalışmada şu önerilere yer verilmektedir.

1. Mesleki ve Teknik Eğitim veren liselerde bayan yöneticilere daha fazla görev verilmelidir.

2. Yöneticilere, okul yöneticiliği ile ilgili özel eğitimler verilmeli ve bu eğitimlerin geri bildirimleri etkin olarak alınmalıdır.

3. Yöneticilere mesleki içerikli yayınları takip etme alışkanlıkları kazandırılmalı ve bu resmi bir zorunluluk haline getirilmelidir

4. Yöneticilerin, okullarındaki eğitim programları dışındaki mesleki etkinlikleri desteklenmeli ve bu etkinliklere katılımları özendirilmelidir.

5. Müdür yardımcılarının yetkilerini daha fazla dağıtabilmeleri için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

6. Müdür yardımcılarının okul yönetimindeki yetki ve etkinlikleri artırılmalıdır

7. Müdür yardımcılarının üzerindeki bürokratik yük azaltılmalıdır

8. Okul müdürlerine toplam kalite eğitimi ve öğrenen örgüt eğitimi verilmelidir.

9. Yaşlı okul yöneticilerinin yönetici becerileri daha ayrıntılı denetlenmeli ve gerekli güncel eğitimler verilmelidir.

10. Teknik eğitim fakültesi mezunu yöneticilere, takım çalışması, öğrenen örgüt ve eğitimde toplam kalite konularındaki eğitimleri yetersizdir. Bu nedenle konu ile ilgili destekleyici çalışmalar yapılarak. Teknik Eğitim Fakültesi mezunu yöneticilerinin zihni modelleri genişletilmelidir.

11. Tüm yöneticilere, mesleki gelişmeleri takip etmenin zorunluluğu resmi ve eğitsel yollardan işaret edilmelidir.

12. Mesleki ve Teknik Eğitim veren okulların tümünde mesleki yenilikleri takip eden birimler oluşturulmalıdır.

13. Eğitim-öğretim programlarına mesleki teknik gelişmeleri yansıtabilmek için, yöneticilere konu ile ilgili gerekli esneklik sağlanıp yetkiler verilmelidir.

14. Mesleki ve Teknik Eğitimdeki gelişmeleri programlara yansıtmak için takım çalışması yapılmalı ve bu takım ile mesleki gelişmeleri takip eden birim arasında temas kurulmalıdır. Bu bir örgüt kültürü olarak tüm Mesleki ve Teknik Eğitim veren okullara resmi yollardan zorunlu kılınmalıdır.

15. Mesleki ve Teknik Eğitim veren liselerin yöneticilerinin mesleki ve kişisel kültürleri sürekli olarak ölçülmeli ve bu ölçümlerin sonuçları özendirici olarak kullanılmalıdır.

16. Mesleki ve Teknik Eğitim veren liselerde yönetici olabilmek için, standardı oluşturulmuş gerekli (kişisel ve mesleki) ölçümlerden yeterli puan alınmış olmalıdır,

17. Anadolu Meslek Lisesi ve Anadolu Teknik Lisesi yöneticilerinin görev yaptıkları şartlar tanımlanarak, diğer mesleki ve teknik eğitim veren liselerde de bu şartlar oluşturulmalıdır.

18. Yeni göreve başlamış okul yöneticilerine uzun süreli ve etkili okul yöneticiliği eğitimleri verilmeli, takım çalışmasıyla, örgütsel öğrenme kavramı uygulanabilir bir şekilde öğretilmelidir.

19. Mesleki ve Teknik Eğitim veren okullarda resmi toplantıların içerik olarak etkinlikleri artırılmalı ve yöneticilerin öğretmenlerle bu toplantıların haricinde takım çalışması amacıyla toplantı yapması gerekliliği resmi ve eğitsel olarak işaret edilmelidir.

20. Mesleki ve Teknik Eğitim veren liselerde, yöneticilerin tek başlarına ya da sadece yönetim olarak karar vermesi zorlaştırılmalı. bunu için işlevleri artırılmış. öğretmenler ve öğrencilerin de içinde bulunduğu takımlar oluşturulmalıdır.

21. Yöneticilerin önündeki bürokratik engeller incelenmeli, tanımlanmalı ve Milli Eğitim Bakanlığı'nca gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

22. Yöneticilerin yayın takip etme tavırları incelenerek, özendirici olarak kullanılmalıdır.

23. Yönetici atamalarında yayın takip etme ve mesleki sivil toplum kuruluşlarıyla bağlantılar göz önünde bulundurulmalıdır.

24. Mesleki ve Teknik Eğitim veren liselerde görev yapan yöneticilere, öğrenen örgüt, takım çalışması, eğitimde toplam kalite ve bunun gibi disiplinler sürekli bir eğitim programı dahilinde verilmeli ve yöneticilerin eğitimleri görev yaptıkları süre boyunca devam etmelidir.

Metargem (2000)'e yaptırılan "Anadolu Teknik Liselerinde Verilen Eğitimin Etkinliğinin Değerlendirilmesi" isimli çalışmada şu önerilere yer verilmektedir.

1. Anadolu Teknik Liselerinde görevli öğretmenlerin yabancı dil bilgi düzeyini artırmak için hizmetiçi eğitimden geçirilmeleri gerekmektedir.

2. Anadolu Teknik Liselerinde öğrencileri üniversiteye hazırlamada matematik, fen grubu, Türkçe/edebiyat grubu, yabancı dil ve sosyal grubu derslerin süre ve program yönünden uygunluğu konusunda endişeler vardır.

Grupları bu görüşe iten başlıca sebeplerin, ders saatlerindeki yetersizlik ve programların güncelleştirilememiş olması ile öğretici kadrosunun nitelik ve nicelik yönünden eksikliği olduğu düşünülebilir. Bakanlığın, bu konularda tedbirler alması gerekmektedir.

3. Meslek lisesi mezunlarının üniversiteye girmelerini zorlaştıran yönde ÖSYM'nin yapmış olduğu düzenlemenin kaldırılması, meslekî teknik eğitim sistemi için yararlı olacaktır, Bakanlık bu konuda acil çalışmalar yapmalıdır.

4. Bakanlık, meslek dersleri ile yakından ilişkili olarak verilen matematik ve fizik ağırlıklı derslerde, konuların işlenişindeki sıranın, iki grup dersler arasındaki uyumu sağlayacak şekilde verilmesi yönünde tedbirler almalıdır.

5. Anadolu Teknik Liselerinde verilmekte olan seçmeli derslerin belirlenmesi, okulların imkânları doğrultusunda öğrenci ve veli işbirliği ile yapılmalıdır. Seçmeli derslerin öğrencileri yüksek öğretime hazırlamadaki uygunluğu yönünde önlemler alınmalıdır.

6. Anadolu Teknik Liselerinde verilmekte olan seçmeli meslek derslerinin bir kısmının hazırlık sınıfında okutulması konusunda yeni düzenleme yapılmalıdır.

7. Anadolu Teknik Liselerinde, branş seçmeli derslerin öğrencileri meslek hayatına hazırlayacak biçimde, gerek program gerekse süre yönünden yeniden gözden geçirilmesi ve günün şartlarına uygun hale getirecek şekilde düzenlemeler yapılması gerekmektedir.

8. Okulların fiziki imkânları doğrultusunda sunulan ders seçme imkânının, öğrencilerin ilgi ve istekleri doğrultusunda, iş ve üniversite hayatına hazırlayacak programlarla verilmesini sağlayıcı tedbirlerin alınması gerekmektedir.

9. Anadolu Teknik Liselerinde verilen eğitimin, öğrencileri üniversiteye hazırlamada daha aktif hale getirilmesini sağlamak için, özellikle kültür grubu derslerin, program, öğretici kadro ve süre yönünden eksikliklerin giderilmesi yönünde önlemler alınmalıdır.

10. Anadolu Teknik Liselerinden mezun olan öğrencilerin iş hayatındaki durumlarının izlenmesinde, okullar tarafından yapılan çalışmaların daha etkin bir biçimde olmasına yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.

11. Anadolu Teknik Liselerinde sosyal ve kültürel faaliyetlere ayrılan sürenin artırılmasına ilişkin olarak, okulların imkânları dahilinde önlemler alınmasına yönelik Bakanlık özendirici tedbirler alınmalıdır.

12. Anadolu Teknik Liselerinde, okulun amaçları ve faaliyetleri konusunda velilerin bilgilendirilerek, sisteme aktif katılımlarının sağlanması için okulların işlevini artıracak tedbirler alınarak uygulanmaya konulmalıdır.

13. Anadolu Teknik Liselerinde öğrencilere hizmet veren rehberlik ve danışma servislerinin sunduğu hizmetin artırılması ve iyileştirilmesine yönelik olarak yeni düzenlemeler yapılmalıdır.

Uzar(2002) tarafından yapılan “Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Programlarının hazırlanmasında Okul-Sanayi işbirliği” çalışmasında şu önerilere yer verilmektedir.

1- Öğretim programlarının uygulandığı Tesisat Teknolojisi Bölümü, gelişen teknolojiyi takip etmeli ve gerekli atölye donanımları ile öğretim programları içeriklerini, çevre kuruluş ihtiyaçlarına göre belirlemelidirler. Bu çalışmalar için mesleki okullarda Teknoloji araştırma kurulları oluşturulabilir.

2- Mesleki ve Teknik okullar mevcut olanaklarını belirlemeli, çevre sanayi kuruluşlarıyla iletişim içinde olmalıdırlar. Gerekli istihdam olanaklarını karşılıklı tartışma ortamlarını yaratmalıdırlar.

3- Öğretim programları içerikleri tek merkezden hazırlanma ve düzenlenme yerine, bölgesel çevreler göz önüne alınarak il bazında belirlenmelidir. Mesleki okullar çevre sanayi ile birlikte ihtiyaçlarına göre program belirleme olanakları yaratılmalıdır.

4- Sanayi kuruluşları beklenti ve istihdam olanaklarını eğitim kurumlarına bildirme ortamlarını araştırmalı ve sağlamalıdır. Ayrıca sanayi kuruluşları eğitim kurumlarına gerekli donanım desteği sağlamalıdır. Mesleki okullar eğitim

faaliyetlerinde sanayi kuruluşlarında; sanayi deneyimi kazanmış teknik personelden faydalanma olanağı araştırılmalıdır.

5- Mesleki Teknik Okullar döner sermayeleri oluşturmalıdır. Bu atölyelerde kuram ve uygulamanın aynı ortamda yaşanması öğrenciyi iş hayatına hazırlarken, bir yandan da kuram - uygulama arasındaki mantaliteyi algılaması sağlanmalıdır. Döner sermayelerin iş çevreleriyle iş ilişkisi içerisinde bulunması okul - sanayi ilişkilerini geliştireceği gibi, sanayi kurumlarının eğitim kurumlarına katkısı artmış olacaktır. Böylece eğitim kurumları maddi olanaklara sahip olurlarken; araç - gereç bakımından da teknolojik gelişmeleri takip etmesi sağlanmış olacaktır.

6- Endüstriyel stajların amacına uygun hale getirilmesi ve verimli bir şekilde yürütülmesi için gerekli koşullar sağlanmalıdır. Okul-sanayi arasındaki görüş ayrılıklarının nedenleri araştırılmalı ve aksaklıklara çözüm bulunmalıdır.

7- Mesleki stajların üç gün sanayi, iki gün okul da olması bir takım sıkıntıları da beraberinde getirmektedir, özellikle öğrencinin davranışları değişmektedir. Okul ortamına alışamama veya sıkılma; derslerde başarısızlığı, ilgisizliği gündeme getirmektedir. Okul atölyelerinde bulunan araç - gereçlerin atıl durumda kalmalarına neden olabilmektedir. Endüstri stajlarının dönemlik olmasının hem okul hem de işverenler açısından daha olumlu sonuçlar doğuracağı düşünülmektedir. Veya döner sermayelerin işlevsel hale getirilmesi, işverenler açısından bünyelerinde öğrenci bulundurmak yerine işlerini yaptırırlarken eğitim kurumlarına maddi destekte sağlamış olacaklardır.

8- Eğitim kurumları ile tesisat teknolojisi sanayicileri arasında eğitim içeriği ve istihdamı konusunda sürekli bilgi akış ağı oluşturulmalıdır. Sanayi kuruluşları teknolojik ürünleri okullarda tanıtmalı, seminer ve kurslar düzenlenmelidir.

9- Eğitim kurumları tarafından, öğrencilere mezuniyet öncesinde, iş hayatına uyum sağlayabilmeleri için gerekli çalışmalar yapılmalıdır. Bu çalışmalar okul-sanayi işbirliği içerisinde seminer, kurs, sanayi gezileri...vs olabilir. Bu çalışmalara sanayi de katkıda bulunabilir.

10- Tesisat Teknolojisi bölümünde uygulanan öğretim programlarının içerikleri, araç-gereç ve öğretim ortamları olarak; teknolojiye uygun hale getirilmesi gereklidir.

11- Mesleki teknik öğretimde görev alacak öğretmenlerin, yüksek öğretim kurumlarında iyi eğitim almaları ve endüstri deneyimine sahip olma ortam ve koşulları sağlanmalıdır.

BÖLÜM III

METODOLOJİ

Bu bölümde araştırmanın amacına yönelik olarak; araştırmanın yöntemi, evren ve örnekleme, veri toplama teknikleri ve çözümleme yöntemleri açıklanacaktır.

III.1 ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Meslek Liselerinin Elektrik bölümlerinden mezun olup ta sanayide farklı kademe ve görevlerde çalışan mezunlarla, bunların amiri konumundaki yöneticilerin görüş ve düşünceleri alınarak Meslek Liseleri Elektrik bölümü mezunlarının sanayi gereksinimlerini ne düzeyde karşıladıkları betimlenmeye çalışılmaktadır. Bu yönüyle araştırma betimsel bir nitelik taşımaktadır.

III.2 EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın iki evren ve iki örnekleme vardır. Birinci evren Türkiye'deki herhangi bir meslek lisesinin elektrik bölümünden mezun olup ta İstanbul ili sınırları dahilinde bir işyerinde herhangi bir unvan ile çalışan mezunlar. İkinci evren ise bu mezunların istihdam edildiği işyerlerinde, mezunların amiri konumunda olan teknik müdür, mühendis/bölüm şefi, teknik eğitici ve bunları değerlendirmeye yetkili ustabaşlarından oluşmaktadır.

Örnekleme ise bu evrenlerden tesadüfi örneklem metoduyla seçilen, 226 mezun ve 106 yöneticiden oluşmaktadır. Ancak araştırmanın geçerliliğinin yüksek olması açısından örneklem seçilirken(işletme bazında), meslek liseleri elektrik bölümü mezunlarının çalışma sahalarının(imalat, tamir-bakım, v.s) homojen olmasına dikkat gösterilmiştir.

III.3 VERİ TOPLAMA TEKNİKLERİ

Araştırmanın temel veri kaynağını anketlerle toplanan veriler oluşturmaktadır. Anketler geliştirilmeden önce gerekli literatür taraması geniş çaplı olarak yapılarak, elde edilmek istenen bilgiler oluşturulmuş, sonra uzman kişilerin görüşleri doğrultusunda bizi istediğimiz bilgilere götürecek anketler hazırlanmıştır.

Veri toplamakta iki tür anket kullanılmıştır. Üç bölümden oluşan ve çalışanların kendilerini mesleki ve genel olarak değerlendirmelerini sağlayan birinci anket. İki bölümden oluşan ve mezunları istihdam eden yönetici konumundaki kişilerin mezunları değerlendirdikleri diğer bir anket.

III.4 VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ

Deneklere uygulanan anketlerden elde edilen bilgiler kodlanarak bilgisayara yüklenmiş. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS istatistik programı kullanılmıştır.

Elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistiklerden frekans(f), yüzde(%), ortalama(X) ve standart sapma(Ss) kullanılmıştır. Araştırmaya katılan deneklerin görüşlerinde bağımsız değişkenlere göre farklılık olup olmadığını anlamak için seçeneğiller için t-testi, üç ve daha fazla seçeneğiller için ise varyans(Anova) analizi kullanılmıştır. Ayrıca farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu saptamak için Fischer testi(LSD) uygulanmıştır.

Elde edilen verilerin anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak kabul edilmiştir. Araştırmada kullanılan ölçeğe uygun olarak elde edilen görüşlerin aritmetik ortalamaları değerlendirilirken şu aralıklar göz önünde bulundurulmuştur.

Yeterlilik düzeyleri		Öneriler		Değerlendirmeler	
Seçenekler	Ağırlık	Seçenekler	Ağırlık	Seçenekler	Ağırlık
Çok yeterliyim	1	Aynen kalmalı	1	Çok iyi	1
Orta derece yeterliyim	2	Süresi uzatılmalı	2	İyi	2
Az yeterliyim	3	Teçhizatın güçlen.	3	Normal	3
Yetersizim	4	Süresi kısaltılmalı	4	Kötü	4
		Kaldırılmalı	5	Çok kötü	5

BÖLÜM IV

BULGULAR, YORUMLAR VE TARTIŞMALAR

Bu bölümde araştırmaya dahil edilen Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunları ve bunların yöneticileri hakkında erişilen bulgulara yer verilecektir. Bulgular kısmında üç temel konu araştırılacaktır:

- 1- Deneklerin(çalışan ve yönetici) kişisel bilgilerine ait bulgular.
- 2- Mezunların, okullarında aldıkları eğitimlerinin işlerini yapmada ne derece yeterli olduğuna ilişkin bulgular ve bunlarla ilgili tavsiyeleri.
- 3- Mezunların ve yöneticilerin, Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunlarını nasıl değerlendirdiklerine ilişkin bulgular ve bu görüşler arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığına ilişkin bulgular.

IV.1 DENEKLERİN KİŞİSEL BİLGİLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

IV.1.1 Mezun Deneklerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan mezunların yaşa göre dağılımları Tablo IV.1’de gösterilmiştir.

Tablo IV.1 Mezunların Yaşlara Göre Dağılımları

Mezunların yaş aralıkları	Frekans (f)	Yüzde (%)
18-23 arası	123	54,4
24-30 arası	64	28,3
30'dan yukarı	39	17,3
Toplam	226	100,0

Tablo IV.2 incelendiğinde deneklerin genelde 18-23 yaş arası(%54) ile 24-30 yaş arsında(%28) yığılma olduğu görülmektedir. Bunun, araştırmanın geçerlilik ve güvenilirliği açısından özel bir anlamı vardır. Çünkü; müfredat programından yararlanılarak hazırlanan temel mesleki eğitim konularını, bu yaş grubuna dahil

denekler tam olarak, diğer yaş gruplarındaki denekler ise %90 oranında eğitimi aldıkları düşünülmektedir.

Deneklerin mezun oldukları meslek lisesi türüne göre dağılımları tablo IV.2’de görülmektedir

Tablo IV. 2 Mezunların, Mezun Oldukları Meslek Lisesi Türüne Göre Dağılımları

Mezun olunan lise türü	Frekans (f)	Yüzde (%)
ATL	32	14,2
TL	48	24,2
EML	146	64,6
Toplam	226	100,0

Mezun deneklerin en fazla yüzde ile(%69,9) Endüstri Meslek Lisesi mezunlarından olması, bu okulların Türkiye’deki ağırlıklarıyla da paralellik göstermektedir(Tablo II.4).

Deneklerin çalıştıkları sektöre göre dağılımları tablo IV.3’te görülmektedir.

Tablo IV. 3 Mezunların Çalışmakta Oldukları Sektör Türüne Göre Dağılımları

Çalışılan sektör	Frekans (f)	Yüzde (%)
Özel Sektör	156	69,0
Kamu Sektörü	70	31,0
Toplam	226	100,0

Tablo IV.3’ten anlaşılacağı gibi mezunların çoğunluğu (%69,0) özel sektörde çalışmaktadır.

Mezunların çalıştıkları kurumlardaki görev dağılımları Tablo IV.4’te görülmektedir.

Tablo IV.4 Mezunların Çalıştıkları Kurumlardaki Görev Dağılımları

İşyeri unvanları	Frekans (f)	Yüzde (%)
İşçi	67	29,6
Teknisyen	124	54,9
Şef	35	15,5
Toplam	226	100,0

Tablo IV.4’te görüldüğü gibi mezunların çoğunluğunun(%54,9) çalışma unvanı, mezuniyet unvanı olan teknisyendir. Bu da mezunların yarısından fazlasının iş hayatında kendi unvanlarını kullandığını gösteriyor.

Mezun deneklerin çalıştıkları departmana göre dağılımları tablo IV.5’te verilmektedir

Tablo IV.5 Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre Dağılımları

Çalışılan departman	Frekans (f)	Yüzde (%)
Üretim (İmalat)	46	20,4
Tamir-bakım	129	57,1
Montaj	51	22,6
Toplam	226	100

Tablo IV.5'ten anlaşılacağı gibi mezun deneklerin çoğunluğu(%57) tamir – bakımda çalışmaktadır.

Mezun deneklerin mezun olduktan sonra kaç yıldır çalıştıkları tablo IV: 6'da verilmektedir.

Tablo IV.6 Mezunların kaç yıldır çalıştıklarına göre Dağılımları

Görev süresi	Frekans (f)	Yüzde (%)
1 yıldan az	7	3,1
1-5 yıl arası	146	64,6
6-10 yıl arası	35	15,5
10 yıl ve üzeri	38	16,8
Toplam	226	100,0

Tablo IV.6'da görüldüğü gibi mezun olduktan sonra çalışma sürelerine göre sınıflandırmada en fazla hedef kitle(%65) 1-5 yıl arasında çalışanlardan oluşmaktadır.

Mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne kaydolmadan önceki bilgi düzeyleri tablo IV.7'de gösterilmektedir.

Tablo IV.7 Mezunların Mezun Oldukları Liseye Kaydolmadan Önce Bu Okul Hakkında Bilgi Düzeylerine Göre Dağılım

Bilgi Düzeyi	Frekans (F)	Yüzde (%)
Hiçbir Bilgi Yoktu	56	24,8
Çok Az Bilgi Vardı	70	31,0
Normal Derecede Bilgi Vardı	92	40,7
Çok Fazla Derecede Bilgi Vardı	8	3,5
Toplam	226	100,0

Tablo IV.7 incelendiğinde görülecektir ki mezunların yaklaşık %41'i bölümleri hakkında normal derecede bilgi sahibi iken, %31'lik kısmının bölümleri hakkında hiçbir bilgi sahibi olmaması dikkat çekicidir.

Mezun deneklerin, mezun oldukları bölümü tercih etmelerindeki sebepler tablo IV.8'de gösterilmektedir.

Tablo IV.8 Mezunların Mezun Oldukları Liseyi Tercih Etme Sebeplerine Göre Dağılım

Mezunların Bölümelerini tercih etmelerindeki nedenler	Frekans (f)	Yüzde(%)
Mezunların piyasada daha kolay iş bulmaları	94	41,6
Mezunların daha iyi standartlarda çalışmaları	23	10,2
İleride yüksek öğretim görmek istediğim okulların burada olması	24	10,6
Büyüklerimin (Aile bireyleri, öğretmenler, önceki mezunlar)tavsiyeleri ile	52	23,0
Arkadaşlarımın ve çevremın etkisi ile	20	8,8
Başka okullarda başarılı olamayacağım için	5	2,2
Diğer	8	3,5
Toplam	226	100,0

Tablo IV.8 incelendiğinde deneklerin %41,6'sı "Mezunların piyasada daha kolay iş bulmaları" sebebiyle tercih etmişken , %23'lük bir kısmı da "Aile bireyleri ve diğer büyüklerinin etkisiyle" tercih etmeleri dikkat çekicidir.

IV.1.2 Yönetici Deneklerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular

Yönetici deneklerin yaş durumları tablo IV.9'da verilmiştir.

Tablo IV.9 Yönetici Deneklerin Yaşlara Göre Dağılımları

Yaş aralığı	Frekans (f)	Yüzde (%)
25-35	36	34,0
36-45	40	37,7
46 ve üzeri	30	28,3
Toplam	106	100,0

Tablo IV.9'da görüldüğü gibi yönetici deneklerin en fazla 35-40 (%37,7) yaş arasındadır.

Yönetici deneklerin yöneticilik kıdemleri tablo IV.10'da verilmiştir.

Tablo IV.10 Yönetici Deneklerin Yöneticilik Kıdemlerine Göre Dağılımları

Yöneticilik kıdemleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
1-5 yıl	41	38,7
6-10 yıl	34	32,1
11 yıl ve üzeri	31	29,2
Toplam	106	100,0

Tablo IV.10da görüldüğü gibi %38,7 ile yönetici kıdemlerinden en fazla 1-5 yıl kıdemi olanlar denek grubunu oluşturuyor.

Yönetici deneklerin görev yaptıkları kuruluş tablo IV.11'de verilmiştir

Tablo IV.11 Yönetici Deneklerin çalıştıkları sektöre Göre Dağılımları

Çalışılan sektör	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kamu Sektörü	49	46,2
Özel Sektör	57	53,8
Toplam	106	100,0

Yönetici deneklerin hemen hemen her iki sektöre de eşit dağıldıkları görülmektedir.

Yönetici deneklerin mezuniyetleri tablo IV.12’de verilmiştir.

Tablo IV.12 Yönetici Deneklerin mezuniyetlerine Göre Dağılımları

Mezuniyet durumları	Frekans (f)	Yüzde (%)
Ön Lisans	33	31,1
Lisans	41	38,7
Lisans Üstü	32	30,2
Toplam	106	100,0

Tablo IV:12 incelendiğinde yöneticilerin en fazla “lisans” eğitim düzeyine sahip insanlardan oluştuğu görülmektedir.

Yönetici deneklerin çalıştıkları işletme kapasiteleri tablo IV.13’te verilmiştir.

Tablo IV.13 Yönetici Deneklerin Çalıştıkları İşletme Kapasitelerine Göre Dağılımları

Çalışılan işletme kapasitesi	Frekans (f)	Yüzde (%)
1-50 kişi	32	30,2
51-100 kişi	31	29,2
100’ün üzeri	43	40,6
Toplam	106	100,0

Tablo IV.13’de görüldüğü gibi deneklerin çoğunluğu büyük ölçekli işletmelerde çalışmaktadır.

Yönetici deneklerin çalıştıkları departmana göre dağılımlar tablo IV.14’te verilmiştir.

Tablo IV.14 Yönetici Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre Dağılımları

Deneklerin çalıştıkları departman	Frekans (f)	Yüzde (%)
İmalat	31	29,2
Tamir- Bakım	42	39,6
Montaj	33	31,1
Toplam	106	100,0

Yönetici deneklerin en fazla tamir-bakım departmanında(%40) görev yaptıkları görülmektedir.

IV.1.3 Mezun deneklerin Temel Mesleki Konularda Yeterlilik Düzeyleri ve Tavsiyelerine İlişkin Bulgular

Tablo IV:15’te mezun deneklerin tüm eğitim hayatında edindiği mesleki konular hakkında kendilerini ne derece yeterli bulduklarına ilişkin bulgular yer almaktadır.

Tablo IV.15 Mezun Deneklerin Temel Mesleki Konulardaki Yeterliliklerine ilişkin Bulgular

Konular	Çok Yeterli (1)		Orta Derece Yeterli (2)		Az Yeterli (3)		Yetersiz (4)		Aritmetik Ortalama X
	f	%	f	%	f	%	f	%	
1. Çağırma ve Bildirim Tesisatları	77	34,1	110	48,7	30	13,3	9	4	1,87
2. Aydınlatma Tesisatları	114	50,4	86	38,1	24	10,6	2	0,9	1,62
3. Temel Elektronik Uygulamaları	56	24,8	101	44,7	54	23,9	15	6,6	2,12
4. Temel Tesviye ve Mekanik İşler.	40	17,7	82	36,3	63	27,9	41	18,1	2,46
5. Stator Sarımları.	35	15,5	87	38,5	63	27,9	41	18,1	2,49
6. Endüvi Sarımları.	30	13,3	98	43,4	58	25,7	40	17,7	2,48
7. Trafo Sarımları(1 ve 3 Fazlı).	35	15,5	91	40,3	66	29,2	34	15	2,44
8. Motor Kumanda Devreleri.	71	31,4	70	31	57	25,2	28	12,4	2,19
9. Endüstriyel Elektronik Uygulamaları	20	8,8	55	24,3	97	42,9	54	23,9	2,82
10. Ölçme ve Makine Deneyleri	35	15,5	80	35,4	70	31	40	17,7	2,51
11. Kumanda Tablo ve Pano Uygulamaları	50	22,1	68	30,1	59	26,1	49	21,7	2,47
12. Elektro Mekanik Taşıyıcılar	22	9,7	41	18,1	69	30,5	94	41,6	3,04
13. Dijital Elektronik Uygulamaları	25	11,1	55	24,3	63	27,9	83	36,7	2,90
14. PLC Uygulamaları	35	15,5	42	18,6	70	31	79	35	2,85
15. Teknik Ve Meslek Resim.	57	25,2	93	41,2	56	24,8	20	8,8	2,17
16. Temel Elektronik	24	10,6	75	33,2	73	32,3	54	23,9	2,69
17. Bilgisayara Giriş ve Uygulamaları	54	23,9	58	25,7	58	25,7	56	24,8	2,51
18. Elektroteknik 1-2	28	12,4	64	28,3	80	35,4	53	23,5	2,70
19. Elektrik Makinaları 1-2	31	13,7	79	35	82	36,3	34	15	2,53
20. Endüstriyel Elektronik	31	13,7	68	30,1	74	32,7	53	23,5	2,66
22. Endüstriyel Elektrik(Elektifikasyon)	26	11,5	83	36,7	61	27	55	24,3	2,64

Tablo IV.15 incelendiğinde mezun denekler genel olarak temel mesleki konularda kendilerini “orta derece yeterli” ve “yeterli” olarak değerlendirmektedirler. Ancak “Elektro Mekanik Taşıyıcılar(X=3,04)”, “Dijital Elektronik Uygulamaları(X=2,90)”, “PLC Uygulamaları(2,85)” gibi derslerde yeterlilik düzeylerini daha zayıf görmelerine karşın, “Çağırma ve Bildirim Tesisatları(X=1,87)”, “Aydınlatma Tesisatları(1,62)”, “Temel Elektronik Uygulamaları(2,12)” gibi temel derslerde yeterliliklerini daha iyi bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin temel konulara ilişkin tavsiyeleri tablo IV.16’da verilmiştir

Tablo IV.16 Mezun Deneklerin Temel Mesleki Konulara İlişkin Tavsiyeleri

Temel Mesleki Eğitim Konuları Hakkındaki Tavsiyeleri	Aynen kalmalı (1)		Süresi Uzatılmalı (2)		Teçhizatı Güçlendirilmeli (3)		Süresi Kısaltılmalı (3)		Kaldırılmalı (5)		Aritmetik Ortalama X
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1. Çağırma ve Bildirim Tesisatları	40	17,7	42	18,6	112	49,6	27	11,9	5	2,2	2,88
2. Aydınlatma Tesisatları	50	22,1	43	19	95	42	31	13,7	7	3,1	2,96
3. Temel Elektronik Uygulamaları.	43	19	74	32,7	87	38,5	18	8	4	1,8	2,66
4. Temel Tesviye ve Mekanik İşler.	47	20,8	54	23,9	64	28,3	37	16,4	24	11	2,88
5. Stator Sarımları.	40	17,7	86	38,1	68	30,1	21	9,3	11	4,9	2,55
6. Endüvi Sarımları.	37	16,4	80	35,4	66	29,2	28	12,4	15	6,6	2,56
7. Trafo Sarımları(1 ve 3 Fazlı).	43	19	81	35,8	72	31,9	19	8,4	11	4,9	2,63
8. Motor Kumanda Devreleri.	52	23	70	31	79	35	23	10,2	2	0,9	2,75
9. Endüstriyel Elektronik Uygulamaları.	37	16,4	84	37,2	78	34,5	19	8,4	8	3,5	2,54
10. Ölçme ve Makine Deneyleri.	44	19,5	86	38,1	61	27	28	12,4	7	3,1	2,54
11. Kumanda Tablo ve Pano Uygulamaları	39	17,3	83	36,7	74	32,7	21	9,3	9	4	2,26
12. Elektro Mekanik Taşıyıcılar.	57	25,2	70	31	75	33,2	15	6,6	9	4	2,86
13. Dijital Elektronik Uygulamaları	53	23,5	92	40,7	61	27	15	6,6	5	2,2	2,61
14. PLC Uygulamaları	49	21,7	91	40,3	62	27,4	19	8,4	5	2,2	2,57
15. Teknik ve Meslek Resim.	55	24,3	91	40,3	36	15,9	37	16,4	7	3,1	2,55
16. Temel Elektronik	58	25,7	95	42	46	20,4	19	8,4	7	3,1	2,62
17. Bilgisayara Giriş ve Uygulamaları	50	22,1	111	49,1	45	19,9	14	6,2	6	2,7	2,42
18. Elektroteknik 1-2	47	20,8	102	45,1	37	16,4	20	8,8	20	8,8	2,51
19. Elektrik Makinaları 1-2	58	25,7	100	44,2	36	15,9	24	10,6	8	3,5	2,56
20. Endüstriyel Elektronik	55	24,3	100	44,2	40	17,7	24	10,6	7	3,1	2,53
22. Endüstriyel Elektrik(Elektrifikasyon)	52	23	101	44,7	41	18,1	17	7,5	15	6,6	2,56

Tablo IV.16’da mezun deneklerin, temel mesleki konuların iş dünyasındaki uygulamalarına eşit yada yakın yeterlilikte olabilmesi için yapılan değerlendirmelerde genel olarak “teçhizatı güçlendirilmeli” ve “süresi uzatılmalı” diye önerilerde bulunmuşlardır.

Mezun deneklerin iş dünyasında bir elektrik teknisyeninden beklenen temel özellikler açısından kendisini nasıl değerlendirdiğine ilişkin bulgular tablo IV.17’de verilmiştir.

Tablo IV.17 Mezun Deneklerin Kendilerini Değerlendirmelerine İlişkin Bulgular

Konular	Çok İyi (1)		İyi (2)		Normal (3)		Kötü (4)		Çok Kötü (5)		Aritmetik ort. X
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1. Mezun Olduğunuz Bölümde Verilen Eğitimin mesleğinizi öğrenmedeki yeterlilik düzeyi nasıldır?	5	2,2	83	36,7	87	38,5	50	22,1	1	0,4	2,82
2. Mezun Olduğunuz Bölümdeki Eğitimin İçeriği nasıldır?	8	3,5	70	31	111	49,1	34	15	3	1,3	2,80
3. Mezun Olduğunuz Bölümde Görevli Öğretmenlerin alan bilgisi yeterlilik düzeyi nasıldır?	38	17	76	33,6	86	38,1	21	9,3	5	2,2	2,46
4. Atölye ve Laboratuvarlarda İş Yapılırken Öğretmenlerin Sizlerle İlgilenmeleri Nasıldır?	30	13	63	27,9	67	29,6	51	22,6	15	6,6	2,81
5. Atölye ve Laboratuvar Teçhizatlarının İşlerinizi Yapmadaki Yeterliliğini Nasıldır?	22	9,7	47	20,8	65	28,8	68	30,1	24	11	3,11
6. Atölye ve Laboratuvar Teçhizatlarının Öğrencilere kullandırılması nasıldır?	23	10	59	26,1	83	36,7	49	21,7	12	5,3	2,86
7. Atölye ve Laboratuvarlarda Kuralların Uygulanması ve iş disiplini nasıldır?	27	12	89	39,4	80	35,4	22	9,7	8	3,5	2,54
8. Atölye ve Laboratuvarlarda İşlerin Verimli Şekilde Yapılabilmesi İçin Sınıf Mevcudu Nasıldır?	43	19	44	19,5	54	23,9	57	25,2	28	12	2,92
9. Okul ve iş yerlerindeki araç- gereç benzerliği	12	5,3	41	18,1	81	35,8	70	31	22	9,7	3,22
10. Okulunuzdaki İş Yapma Yöntemleriyle Sanayideki Yöntem Arasındaki Benzerlik Düzeyi Nedir?	9	4	28	12,4	99	43,8	63	27,9	27	12	3,31
11. Okulda Aldığınız Teorik Dersler değişik İşlere uyum sağlamanız Yeterli olma derecesi nasıldır?	11	4,9	51	22,6	89	39,4	64	28,3	11	4,9	3,06
12. Okulda Sizlere verilen Düzenli Ve Temiz Çalışma Alışkanlığı nasıldır?	29	13	92	40,7	79	35	26	11,5	0	0	2,45
13. Yaptığınız işi planlanan zamanda bitirebilme alışkanlığınız nasıldır?	63	28	81	35,8	71	31,4	10	4,4	1	0,4	2,14
14. Staj Yaptığınız İşyerindeki Araç-Gereçlerin Kullanımınıza Sunulma Düzeyi nasıldır?	66	29	76	33,6	50	22,1	24	10,6	10	4,4	2,27
15. Staj Yaptığınız İşyerindeki Eğitici Personelin Yetişmeniz İçin Gösterdiği Gayret nasıldır?	70	31	63	27,9	59	26,1	19	8,4	15	6,6	2,32
16. Bireysel Olarak İş Yapabilme Düzeyiniz nasıldır?	45	20	117	51,8	57	25,2	7	3,1	0	0	2,12
17. Takım Halinde İş Yapılırken Takım Çalışmasına Uyum Düzeyiniz nasıldır?	77	34	100	44,2	41	18,1	7	3,1	1	0,4	1,92
18. Yeni Teknolojik Gelişmelere Uyum Düzeyiniz nasıldır?	49	22	101	44,7	51	22,6	22	9,7	3	1,3	2,24
19. İş Kazalarına Karşı Önlem Almasını Bilme Düzeyiniz nasıl Değerlendirirsiniz?	45	20	93	41,2	57	25,2	23	10,2	8	3,5	2,36
20. İş Kazasında İlk Müdahaleyi Yapma ve Neler Yapacağımı Bilme Düzeyinizi nasıl Değerlendirirsiniz?	26	12	75	33,2	63	27,9	43	19	19	8,4	2,80

Tablo IV.18 Yönetici Deneklerin Mezunları Genel Değerlendirmesine İlişkin Bulgular.

Konular	Çok iyi (1)		İyi (2)		Normal (3)		Kötü (4)		Çok kötü (5)		Aritmetik ortalama X
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1. Alan Bilgisinin Yeterliliği	4	3,8	28	26	51	48	19	17,9	4	3,8	2,92
2. Yaptığı/Yapacağı İş Hakkında Ne Yapacağını Bilme Ve İş İşlem Basamaklarına Uygun Olarak Yapabilme.	7	6,6	32	30	47	44	17	16	3	2,8	2,92
3. Yaptığı/Yapacağı İşe Uygun Gereçleri Seçebilme	10	9,4	35	33	43	41	13	12,3	5	4,7	2,78
4. Yaptığı/Yapacağı İşle İlgili Makine ve Malzemeleri Etkin ve Verimli Kullanma.	8	7,5	32	30	44	42	16	15,1	6	5,7	2,7
5. Yaptığı İş Planlanan Zamanda Bitirebilme Alışkanlığı	10	9,4	29	27	39	37	24	22,6	4	3,8	2,81
6. İstenen Standartlarda ve Hatasız İş(Ürün) Çıkarabilme Düzeyi	3	2,8	32	30	46	43	18	17	7	6,6	2,84
7. Yaptığı Mesleğe Uygunluğu	11	10,4	27	26	49	46	15	14,2	4	3,8	2,94
8. Değişik İşlere ve Yeni Teknolojik Gelişmelere Kolay Uyum Sağlama Yeterliliği	9	8,5	32	30	33	31	28	26,4	4	3,8	2,75
9. İçinde Bulunduğu İş Ortamını Geliştirme İstek ve Gayreti	8	7,5	37	35	26	25	29	27,4	6	5,7	2,87
10. Öğrendiklerini Uygulama Becerisi	6	5,7	35	33	40	38	18	17	7	6,6	2,89
11. İş Ortamına ve Disiplinine Uyumu	19	17,9	46	43	26	25	10	9,4	5	4,7	2,86
12. İşe Zamanında Gelip Gitme ve İşe Devam Durumu	24	22,6	47	44	24	23	8	7,5	3	2,8	2,4
13. İşe Kendini Vererek İş Öğrenme(Yapma) İsteği	11	10,4	42	40	34	32	17	16	2	1,9	2,24
14. Mesai Arkadaşları ve Amirleriyle İletişimde Uygun Yöntemleri Seçerek Kullanma Becerisi	13	12,3	47	44	37	35	7	6,6	2	1,9	2,59
15. Düzenli ve Temiz Çalışma Alışkanlığı	13	12,3	36	34	47	44	9	8,5	1	0,9	2,42
16. Bireysel Olarak İş Yapabilme Düzeyi	8	7,5	31	29	43	41	21	19,8	3	2,8	2,52
17. Takım Halinde İş Yapılırken Takım Çalışmasına Uyum Düzeyi	14	13,2	44	42	36	34	10	9,4	2	1,9	2,81
18. Takım Kurma ve Yönetme Becerisi	5	4,7	26	25	39	37	33	31,1	3	2,8	2,45
19. İş Kazalarına Karşı Önlem Almasını Bilme Düzeyi	5	4,7	25	24	37	35	33	31,1	6	5,7	3,03
20. İş Kazalarında İlk Müdahaleyi Yapma ve Neler Yapacağını Bilme Düzeyi	3	2,8	12	11	39	37	37	34,9	15	14	3,09

IV.2 MEZUN DENEKLERİN ÇALIŞTIKLARI SEKTÖRE GÖRE GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

Mezun deneklerin çalıştıkları sektöre göre, görüşlerinde farklılık olup olmadığını anlamak için yapılan bağımsız t- testi sonuçlarına göre , mezunlar okulda aldıkları “dijital elektronik uygulamaları” iş hayatında yeterli bulma dereceleri Tablo IV.19’da verilmiştir.

Tablo IV.19 Mezun Deneklerin Çalıştıkları Sektöre “Dijital Elektronik Uygulamaları” İş Hayatında Yeterli Bulma Dereceleri

Dijital Elektronik Uygulamaları	N	X	Ss	T	SD	p
Özel Sektör	156	2,79	1,03	2,533	224	.012
Kamu Sektörü	70	3,16	,97			

Tablo IV. 19’den anlaşıldığı gibi “dijital elektronik uygulamaları” konusunda kamu sektöründe çalışanlarla, özel sektörde çalışanlar arasında $p<.05$ düzeyinde manidar fark olduğu gözlenmektedir. Buna göre özel sektörde çalışanlar kendilerini daha yeterli bulmaktadır.

Mezunların “çağırma ve bildirim tesisatları” uygulamalarıyla ilgili tavsiyelerindeki farklılık tablo IV. 20’de verilmiştir.

Tablo IV.20 Mezun Deneklerin Çalıştığı Sektöre Göre “Çağırma ve Bildirim Tesisatları Uygulamalarıyla” İlgili Tavsiyeleri

Çağırma ve Bildirim Tesisatları Uygulamaları	N	X	Ss	T	SD	P
Özel Sektör	156	3,00	1,29	2,258	224	.025
Kamu Sektörü	70	2,59	1,14			

Tablo IV.20 incelendiğinde görülecektir ki, kamu sektörü ve özel sektörde çalışanların “çağırma ve bildirim tesisatları uygulamalarıyla” ilgili tavsiyelerinde $p<.05$ düzeyinde manidar bir farklılık bulunmuştur. Bulguya göre, özel sektörde çalışanlar bu uygulamalarla ilgili teçhizatın güçlendirilmesini daha fazla istemektedirler.

“Temel tesviye ve mekanik işler” konusunda mezun deneklerin sektöre göre tavsiyeleri tablo IV.21’de gösterilmektedir.

Tablo IV.21 “Temel Tesviye ve Mekanik İşler” Konusunda Mezun Deneklerin Sektöre Göre Tavsiyeleri

Temel Tesviye ve Mekanik İşler	N	X	Ss	T	SD	P
Özel Sektör	156	2,76	1,49	2,295	224	.023
Kamu Sektörü	70	2,44	1,29			

Tablo IV.21’ de “temel tesviye ve mekanik işler” konusunda mezun deneklerin sektöre göre tavsiyelerinde $p < .05$ düzeyinde manidar bir farklılık görülmektedir. Buna göre özel sektörde çalışanlar “temel tesviye ve mekanik işler” in teçhizatının güçlendirilmesi ve süresinin uzatılması konusunda daha olumlu görüş bildirmişlerdir.

“Stator sarımları” konusunda mezun deneklerin sektöre göre tavsiyeleri tablo IV.22’de gösterilmektedir.

Tablo IV.22 Mezun Deneklerin Çalıştığı Sektöre Göre “Stator Sarım Uygulamaları” İle İlgili Tavsiyeleri

Stator Sarım Uygulamaları	N	X	Ss	T	SD	p
Özel Sektör	156	2,68	1,49	2,003	224	.046
Kamu Sektörü	70	2,26	1,40			

Tablo IV.22 incelendiğinde görülecektir ki, sektör bazında “stator sarım uygulamaları” konusunda $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık görülmektedir. Buna göre özel sektörde çalışanlar bu konuların teçhizatlarının güçlendirilmesi ve süresinin uzatılması konusunda daha olumlu görüş bildirmektedirler.

“Endüvi sarımları” konusunda mezun deneklerin sektöre göre tavsiyeleri tablo IV.23’te gösterilmektedir.

Tablo IV.23 Mezun Deneklerin Çalıştığı Sektöre Göre “Endüvi Sarım Uygulamaları” İle İlgili Tavsiyeleri

Endüvi Sarım Uygulamaları	N	X	Ss	T	SD	p
Özel Sektör	156	2,46	,98	2,768	224	.006
Kamu Sektörü	70	2,51	,83			

Tablo IV.23 incelendiğinde görülecektir ki, sektör bazında “endüvi sarım uygulamaları” konusunda $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık görülmektedir. Buna göre kamu sektöründe çalışanlar, bu konuların teçhizatlarının güçlendirilmesi ve süresinin uzatılması konusunda daha olumlu görüş bildirmektedirler.

“Trafo sarımları” konusunda mezun deneklerin sektöre göre tavsiyeleri tablo IV.24’te gösterilmektedir.

Tablo IV.24 Mezun Deneklerin Çalıştığı Sektöre Göre “ Trafo Sarım Uygulamaları” İle İlgili Tavsiyeleri

Trafo Sarım Uygulamaları	N	X	Ss	T	SD	p
Özel Sektör	156	2,38	,94	2,656	224	.011
Kamu Sektörü	70	2,57	,89			

Tablo IV.24 incelendiğinde görülecektir ki, sektör bazında “trafo sarım uygulamaları” konusunda $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık görülmektedir. Buna göre kamu sektöründe çalışanlar, bu konuların teçhizatlarının güçlendirilmesi ve süresinin uzatılması konusunda daha olumlu görüş bildirmektedirler.

“Motor kumanda devreleri” konusunda mezun deneklerin sektöre göre tavsiyeleri tablo IV.25’te gösterilmektedir.

Tablo IV.25 Mezun Deneklerin Çalıştığı Sektöre Göre “ Motor Kumanda Devreleri” İle İlgili Tavsiyeleri

Motor Kumanda Devreleri	N	X	Ss	T	SD	p
Özel Sektör	156	2,15	1,02	2,177	224	.031
Kamu Sektörü	70	2,26	1,02			

Tablo IV.25 incelendiğinde görülecektir ki, sektör bazında “motor kumanda uygulamaları” konusunda $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık görülmektedir. Buna göre kamu sektöründe çalışanlar Bu konuların teçhizatlarının güçlendirilmesi ve süresinin uzatılması konusunda daha olumlu görüş bildirmektedirler.

“Elektrik Makinaları 1-2” dersiyle ilgili mezun deneklerin sektöre göre tavsiyeleri tablo IV.26’da gösterilmektedir.

Tablo IV.26 Mezun Deneklerin Çalıştığı Sektöre Göre “ Elektrik Makinaları 1-2” dersi İle İlgili Tavsiyeleri

Elektrik Makinaları 1-2	N	X	Ss	T	SD	p
Özel Sektör	156	2,51	,91	2,009	224	.046
Kamu Sektörü	70	2,57	,91			

Tablo IV.26 incelendiğinde görülecektir ki, sektör bazında “elektrik makinaları 1-2” dersi hakkında, mezun deneklerin görüşünde $p < .05$ düzeyinde

anlamli bir farklılık görölmektedir. Buna göre kamu sektöründe çalışanlar bu dersin süresinin uzatılması konusunda daha olumlu görüş bildirmektedirler.

Mezun deneklerin “yaptıkları işi planlanan zamanda bitirebilme alışkanlıkları” ile ilgili sektör bazında görüş farklılıkları tablo IV.27 de verilmiştir.

Tablo IV.27 Mezun Deneklerin Çalıştıkları Sektöre Göre “Yaptıkları İş Planlanan Zamanda Bitirebilme Alışkanlıkları” ile İlgili Düşünceleri

Yaptığınız İş Planlanan Zamanda Bitirebilme Alışkanlığınız	N	X	Ss	T	SD	P
Özel Sektör	156	2,02	,83	3,023	224	.003
Kamu Sektörü	70	2,40	,97			

Tablo IV.27 incelendiğinde görülecektir ki, sektör bazında “yaptıkları işi planlanan zamanda bitirebilme alışkanlıkları” ile ilgili mezun deneklerin görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık görölmektedir. Buna göre kamu sektöründe çalışanlar yaptıkları işi planlanan zamanda bitirebilme konusunda daha olumlu görüş bildirmektedirler.

Mezun deneklerin “staj yaptıkları işyerlerindeki araç gereçlerin kullarımlarına sunulması” ile ilgili sektör bazında görüş farklılıkları tablo IV.28’ de verilmiştir.

Tablo IV.28 Mezun Deneklerin Çalıştıkları Sektöre Göre “Staj Yaptıkları İşyerlerindeki Araç Gereçlerin Kullarımlarına Sunulması” ile İlgili Düşünceleri

Staj Yaptığınız İşyerindeki Araç-Gereçlerin Kullarımlarına Sunulma Düzeyi	N	X	Ss	T	SD	P
Özel Sektör	156	2,13	1,11	2,964	224	.003
Kamu Sektörü	70	2,60	1,11			

Tablo IV.28 incelendiğinde görülecektir ki, sektör bazında “staj yaptıkları işyerlerindeki araç gereçlerin kullarımlarına sunulması” ile ilgili mezun deneklerin görüşünde $p<.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık görölmektedir. Buna göre özel sektörde çalışanlar staj yaptıkları işyerlerindeki araç-gereçlerin kullarımlarına sunulması konusunda daha olumlu görüş bildirmektedirler.

Mezun deneklerin “staj yaptıkları işyerlerindeki eğitici personelin yetişmeleri için gösterdikleri gayret” ile ilgili sektör bazında görüş farklılıkları tablo IV.29’da verilmiştir.

Tablo IV.29 Mezun Deneklerin Çalıştıkları Sektöre Göre “Staj yaptıkları işyerlerindeki eğitici personelin yetiştirmeleri için gösterdikleri gayret” ile İlgili Düşünceleri

Staj Yaptığınız İşyerindeki Eğitici Personelin Yetiştirmeniz İçin Gösterdiği Gayret	N	X	Ss	T	SD	P
Özel Sektör	156	2,17	1,10	2,792	224	.006
Kamu Sektörü	70	2,64	1,32			

Tablo IV.29 incelendiğinde görülecektir ki, sektör bazında “staj yaptıkları işyerlerindeki eğitici personelin yetiştirmeleri için gösterdikleri gayret” ile ilgili mezun deneklerin görüşünde $p<.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık görülmektedir. Buna göre kamu sektöründe çalışanlar staj yaptıkları işyerlerindeki eğitici personelin yetiştirmeleri için gösterdikleri gayret konusunda daha olumlu görüş bildirmektedirler.

IV.3 MEZUN DENEKLERİN YAŞ DEĞİŞKENİNE GÖRE GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “temel elektronik uygulamaları” konusunda kendilerini yeterli bulma düzeylerine ilişkin görüş farklılıkları tablo IV.30’da gösterilmektedir.

Tablo IV.30 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Temel Elektronik Uygulamaları” ile İlgili Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları

Temel Elektronik Uygulamaları	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	Yaş Aralığı	N	X
	Gruplar arası	7,318	2	3,659	5,125	,007	18-23 arası	123	1,96
	Grup içi	159,213	223	,714			24-30 arası	64	2,31
							30’dan yukarı	39	2,33
	Toplam	166,531	225				Toplam	226	2,12

Tablo IV.30’da mezun deneklerin yaşa göre “temel elektronik uygulamalarında” kendilerini yeterli bulma konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde tüm yaş gruplarının birbirlerinden değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 yaş grubuna dahil denekler konu hakkında kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “temel tesviye ve mekanik işler” konusunda kendilerini yeterli bulma düzeylerine ilişkin görüş farklılıkları tablo IV.31’de gösterilmektedir.

Tablo IV.31 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Temel Tesviye ve Mekanik İşler ” İle İlgili Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	Yaş Aralığı	N	X
Temel Tesviye ve Mekanik İşler	Gruplar arası	7,138	2	3,569	3,770	,025	18-23 arası	123	2,63
	Grup içi	211,079	223	,947			24-30 arası	64	2,30
							30'dan yukarı	39	2,23
	Toplam	218,217	225				Toplam	226	2,46

Tablo IV.31’de mezun deneklerin yaşa göre “temel tesviye ve mekanik işlerde” kendilerini yeterli bulma konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde tüm yaş gruplarının birbirlerinden değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 30 ve yukarı yaş grubuna dahil denekler konu hakkında kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “stator sarımları” konusunda kendilerini yeterli bulma düzeylerine ilişkin görüş farklılıkları tablo IV.32’de gösterilmektedir.

Tablo IV.32 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Stator Sarımları” İle İlgili Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	Yaş Aralığı	N	X
Stator Sarımları	Gruplar arası	11,046	2	5,523	6,239	,002	18-23 arası	123	2,28
	Grup içi	197,414	223	,885			24-30 arası	64	2,72
							30'dan yukarı	39	2,74
	Toplam	208,460	225				Toplam	226	2,49

Tablo IV.32’de mezun deneklerin yaşa göre “stator sarımlarında” kendilerini yeterli bulma konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde tüm yaş gruplarının birbirlerinden değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 yaş grubuna dahil denekler konu hakkında kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “endüvi sarımları” konusunda kendilerini yeterli bulma düzeylerine ilişkin görüş farklılıkları tablo IV.33’te gösterilmektedir.

Tablo IV.33 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Endüvi Sarımları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	Yaş Aralığı	N	X
Endüvi Sarımları	Gruplar arası	20,456	2	10,228	20,456	.000	18-23 arası	123	2,20
	Grup içi	175,933	223	,789			24-30 arası	64	2,78
							30'dan yukarı	39	2,85
	Toplam	196,389	225				Toplam	226	2,48

Tablo IV.33'te mezun deneklerin yaşa göre "endüvi sınımlarında" kendilerini yeterli bulma konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde tüm yaş gruplarının birbirlerinden değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 yaş grubuna dahil denekler konu hakkında kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre "endüstriyel elektronik uygulamaları" konusunda kendilerini yeterli bulma düzeylerine ilişkin görüş farklılıkları tablo IV.34'te gösterilmektedir.

Tablo IV.34 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre "Endüstriyel Elektronik Uygulamaları" konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları

Endüstriyel Elektronik Uygulamaları	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Yaş Aralığı	N	X
	Gruplar arası	9,160	2	4,580	5,924	,003	18-23 arası	123	2,66
	Grup içi	172,402	223	,773			24-30 arası	64	3,13
							30'dan yukarı	39	2,82
	Toplam	181,562	225				Toplam	226	2,82

Tablo IV.34'te mezun deneklerin yaşa göre "endüstriyel elektronik uygulamalarında" kendilerini yeterli bulma konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 18-23 yaş grubu ile, 24-30 yaş grubu deneklerin birbirlerinden değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 yaş grubuna dahil denekler konu hakkında kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre "dijital elektronik uygulamaları" konusunda kendilerini yeterli bulma düzeylerine ilişkin görüş farklılıkları tablo IV.35'te gösterilmektedir.

Tablo IV.35 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre "Dijital Elektronik Uygulamaları" konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları

Dijital Elektronik Uygulamaları	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Yaş Aralığı	N	X
	Gruplar arası	14,740	2	7,370	7,433	,001	18-23 arası	123	2,68
	Grup içi	221,119	223	,992			24-30 arası	64	3,27
							30'dan yukarı	39	3,00
	Toplam	235,858	225				Toplam	226	2,90

Tablo IV.35'te mezun deneklerin yaşa göre "dijital elektronik uygulamalarında" kendilerini yeterli bulma konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 18-23 yaş grubu ile, 24-30 yaş grubu deneklerin birbirlerinden değişik

görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 yaş grubuna dahil denekler konu hakkında kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “İleri kumanda tekniği ve PLC uygulamaları” konusunda kendilerini yeterli bulma düzeylerine ilişkin görüş farklılıkları tablo IV.36’da gösterilmektedir.

Tablo IV.36 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “İleri kumanda tekniği ve PLC uygulamaları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları

İleri Kumanda Tekniği ve PLC uygulamaları	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Yaş Aralığı	N	X
	Gruplar arası	13,620	2	6,810	6,261	,002	18-23 arası	123	2,67
	Grup içi	242,561	223	1,088			24-30 arası	64	3,23
							30'dan yukarı	39	2,82
	Toplam	256,181	225				Toplam	226	2,85

Tablo IV.36’da mezun deneklerin yaşa göre “İleri kumanda tekniği ve PLC uygulamalarında” kendilerini yeterli bulma konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 18-23 yaş grubu ile, 24-30 yaş grubu deneklerin birbirlerinden değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 yaş grubuna dahil denekler konu hakkında kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “bilgisayar dersleri ve uygulamaları” konusunda kendilerini yeterli bulma düzeylerine ilişkin görüş farklılıkları tablo IV.37’de gösterilmektedir.

Tablo IV.37 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Bilgisayar Dersleri ve Uygulamaları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları

Bilgisayar Dersleri ve Uygulamaları	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Yaş Aralığı	N	X
	Gruplar arası	62,856	2	31,428	32,810	,000	18-23 arası	123	2,03
	Grup içi	213,604	223	,958			24-30 arası	64	3,14
							30'dan yukarı	39	3,00
	Toplam	276,460	225				Toplam	226	2,51

Tablo IV.37’de mezun deneklerin yaşa göre “bilgisayar dersleri ve uygulamalarında” kendilerini yeterli bulma konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 18-23 yaş grubu ile, 24-30 yaş grubu deneklerin birbirlerinden değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 yaş grubuna dahil denekler konu hakkında kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “aydınlatma tesisatları uygulamaları” konusundaki tavsiyelerine ilişkin görüş farklılıkları tablo IV.38’de gösterilmektedir.

Tablo IV.38 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Aydınlatma Tesisatları Uygulamaları” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Yaş Aralığı	N	X
Aydınlatma Tesisatları	Gruplar arası	18,939	2	9,470	5,406	,005	18-23 arası	123	3,22
	Grup içi	390,618	223	1,752			24-30 arası	64	2,67
							30'dan yukarı	39	2,59
	Toplam	409,558	225				Toplam	226	2,96

Tablo IV.38’de mezun deneklerin yaşa göre “aydınlatma tesisatları uygulamalarına” ilişkin görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 18-23 yaş grubu ile, 24-30 yaş grubu deneklerin birbirlerinden değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 yaş grubuna dahil denekler ilgili konuların teçhizatlarının güçlendirilmesi konusunda daha olumlu fikir beyan etmektedirler.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “temel elektronik uygulamaları” konusundaki tavsiyelerine ilişkin görüş farklılıkları tablo IV.39’da gösterilmektedir.

Tablo IV.39 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Temel Elektronik Uygulamaları” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Yaş Aralığı	N	X
Temel Elektronik Uygulamaları	Gruplar arası	17,589	2	8,794	4,389	,014	18-23 arası	123	2,92
	Grup içi	446,854	223	2,004			24-30 arası	64	2,38
							30'dan yukarı	39	2,33
	Toplam	464,442	225				Toplam	226	2,66

Tablo IV.39’da mezun deneklerin yaşa göre “temel elektronik uygulamalarına” ilişkin görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde tüm yaş gruplarının birbirlerinden değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 yaş grubuna dahil denekler ilgili konuların teçhizatlarının güçlendirilmesi konusunda daha olumlu fikir beyan etmektedirler.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “temel tesviye ve mekanik işler” konusundaki tavsiyelerine ilişkin görüş farklılıkları tablo IV.40’da gösterilmektedir.

Tablo IV.40 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Temel Tesviye ve Mekanik İşler” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Yaş Aralığı	N	X
Temel Tesviye ve Mekanik İşler	Gruplar arası	22,866	2	11,433	5,809	,003	18-23 arası	123	3,17
	Grup içi	438,908	223	1,968			24-30 arası	64	2,56
							30'dan yukarı	39	2,49
	Toplam	461,774	225				Toplam	226	2,88

Tablo IV.40’da mezun deneklerin yaşa göre “temel tesviye ve mekanik işlere” ilişkin görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 18-23 ile 24-30 ve 18-23 ile 30’dan yukarı yaş grubuna dahil deneklerin değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 yaş grubuna dahil denekler ilgili konuların teçhizatlarının güçlendirilmesi konusunda daha olumlu fikir beyan etmektedirler.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “trafo sarımları” konusundaki tavsiyelerine ilişkin görüş farklılıkları tablo IV.41’de gösterilmektedir.

Tablo IV.41 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Trafo Sarımları” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

Trafo Sarımları	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	Yaş Aralığı	N	X
	Gruplar arası	21,506	2	10,753	5,067	,007	18-23 arası	123	2,91
	Grup içi	473,273	223	2,122			24-30 arası	64	2,30
							30’dan yukarı	39	2,28
	Toplam	494,779	225				Toplam	226	2,63

Tablo IV.41’de mezun deneklerin yaşa göre “trafo sarımlarına” ilişkin görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 18-23 ile 24-30 ve 18-23 ile 30’dan yukarı yaş grubuna dahil deneklerin değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 yaş grubuna dahil denekler ilgili konuların teçhizatlarının güçlendirilmesi konusunda daha olumlu fikir beyan etmektedirler.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “motor kumanda devreleri” konusundaki tavsiyelerine ilişkin görüş farklılıkları tablo IV.42’de gösterilmektedir.

Tablo IV.42 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Motor Kumanda Devreleri” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

Motor Kumanda Devreleri	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	Yaş Aralığı	N	X
	Gruplar arası	33,204	2	16,602	7,955	,000	18-23 arası	123	3,10
	Grup içi	465,419	223	2,087			24-30 arası	64	2,30
							30’dan yukarı	39	2,38
	Toplam	498,624	225				Toplam	226	2,75

Tablo IV.42’de mezun deneklerin yaşa göre “motor kumanda devrelerine” ilişkin görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 18-23 ile 24-30 ve 18-23 ile 30’dan yukarı yaş grubuna dahil deneklerin değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23

yaş grubuna dahil denekler ilgili konuların teçhizatlarının güçlendirilmesi konusunda daha olumlu fikir beyan etmektedirler.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “endüstriyel elektronik uygulamaları” konusundaki tavsiyelerine ilişkin görüş farklılıkları tablo IV.43’te gösterilmektedir.

Tablo IV.43 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Endüstriyel Elektronik Uygulamaları” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

Endüstriyel Elektronik Uygulamaları	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	Yaş Aralığı	N	X
	Gruplar arası	17,937	2	8,968	4,502	,012	18-23 arası	123	2,78
	Grup içi	444,280	223	1,992			24-30 arası	64	2,34
							30'dan yukarı	39	2,08
	Toplam	462,217	225				Toplam	226	2,54

Tablo IV.43’e mezun deneklerin yaşa göre “endüstriyel elektronik uygulamalarına” ilişkin görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 18-23 ile 24-30 ve 18-23 ile 30’dan yukarı yaş grubuna dahil deneklerin değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 yaş grubuna dahil denekler ilgili konuların teçhizatlarının güçlendirilmesi konusunda daha olumlu fikir beyan etmektedirler.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “ölçme ve makine deneyleri” konusundaki tavsiyelerine ilişkin görüş farklılıkları tablo IV.44’te gösterilmektedir.

Tablo IV.44 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Ölçme ve Makine Deneyleri” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

Ölçme ve Makine Deneyleri	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	Yaş Aralığı	N	X
	Gruplar arası	29,655	2	14,827	6,938	,001	18-23 arası	123	2,86
	Grup içi	476,562	223	2,137			24-30 arası	64	2,22
							30'dan yukarı	39	2,03
	Toplam	506,217	225				Toplam	226	2,54

Tablo IV.44’te mezun deneklerin yaşa göre “ölçme ve makine deneyleri” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 18-23 ile 30’dan yukarı yaş grubuna dahil deneklerin değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 yaş grubuna dahil denekler ilgili konuların teçhizatlarının güçlendirilmesi konusunda daha olumlu fikir beyan etmektedirler.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “kumanda tablo ve pano uygulamaları” konusundaki tavsiyelerine ilişkin görüş farklılıkları tablo IV.45’te gösterilmektedir.

Tablo IV.45 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Kumanda Tablo ve Pano Uygulamaları” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	Yaş Aralığı	N	X
Kumanda Tablo ve Pano Uygulamaları	Gruplar arası	35,384	2	17,692	9,000	,000	18-23 arası	123	2,92
	Grup içi	438,368	223	1,966			24-30 arası	64	2,09
							30'dan yukarı	39	2,18
	Toplam	473,752	225				Toplam	226	2,56

Tablo IV.45'te mezun deneklerin yaşa göre “kumanda tablo ve pano uygulamaları” konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde tüm yaş grubuna dahil deneklerin değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 yaş grubuna dahil denekler ilgili konuların teçhizatlarının güçlendirilmesi konusunda daha olumlu fikir beyan etmektedirler.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “elektromekanik taşıyıcılar” konusundaki tavsiyelerine ilişkin görüş farklılıkları tablo IV.46'da gösterilmektedir.

Tablo IV.46 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “ElektroMekanik Taşıyıcılar” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	Yaş Aralığı	N	X
Elektro Mekanik Taşıyıcılar	Gruplar arası	53,442	2	26,721	12,570	,000	18-23 arası	123	3,30
	Grup içi	474,027	223	2,126			24-30 arası	64	2,39
							30'dan yukarı	39	2,23
	Toplam	527,469	225				Toplam	226	2,86

Tablo IV.46'da mezun deneklerin yaşa göre “elektromekanik taşıyıcılar” konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 18-23 ile 24-30 yaş grubuna dahil deneklerin değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 24-30 yaş grubuna dahil denekler ilgili konuların teçhizatlarının güçlendirilmesi konusunda daha olumlu fikir beyan etmektedirler.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “dijital elektronik uygulamaları” konusundaki tavsiyelerine ilişkin görüş farklılıkları tablo IV.47'de gösterilmektedir.

Tablo IV.47 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Dijital Elektronik Uygulamaları” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	Yaş Aralığı	N	X
Dijital Elektronik Uygulamaları	Gruplar arası	41,248	2	20,624	8,769	,000	18-23 arası	123	2,98
	Grup içi	524,487	223	2,352			24-30 arası	64	2,31
							30'dan yukarı	39	1,92
	Toplam	565,735	225				Toplam	226	2,61

Tablo IV.47'de mezun deneklerin yaşa göre “dijital elektronik uygulamaları” konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın

kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 18-23 ile 24-30 ve 18-23 ile 30'dan yukarı yaş grubuna dahil deneklerin değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 yaş grubuna dahil denekler ilgili konuların teçhizatlarının güçlendirilmesi konusunda daha olumlu fikir beyan etmektedirler.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “İleri kumanda tekniği ve PLC uygulamaları” konusundaki tavsiyelerine ilişkin görüş farklılıkları tablo IV.48’de gösterilmektedir.

Tablo IV.48 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “İleri Kumanda Tekniği ve PLC Uygulamaları” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

İleri Kumanda Tekniği ve PLC Uygulamaları	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Yaş Aralığı	N	X
	Gruplar arası	17,712	2	8,856	3,770	,025	18-23 arası	123	2,81
	Grup içi	523,793	223	2,349			24-30 arası	64	2,36
							30'dan yukarı	39	2,13
	Toplam	541,504	225				Toplam	226	2,57

Tablo IV.48’de mezun deneklerin yaşa göre “İleri kumanda tekniği ve PLC uygulamaları” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 18-23 ile 24-30 yaş grubuna dahil deneklerin değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 yaş grubuna dahil denekler ilgili konuların teçhizatlarının güçlendirilmesinde daha olumlu fikir beyan etmektedirler.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “bilgisayar dersleri ve uygulamalar” konusundaki tavsiyelerine ilişkin görüş farklılıkları tablo IV.49’da gösterilmektedir.

Tablo IV.49 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Bilgisayar Dersleri ve Uygulamaları” konusundaki Tavsiyelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

Bilgisayar Dersleri ve Uygulamaları	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Yaş Aralığı	N	X
	Gruplar arası	46,614	2	23,307	9,579	,000	18-23 arası	123	2,82
	Grup içi	542,607	223	2,433			24-30 arası	64	2,11
							30'dan yukarı	39	1,69
	Toplam	589,221	225				Toplam	226	2,42

Tablo IV.49’da mezun deneklerin yaşa göre “bilgisayar dersleri ve uygulamalar” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 18-23 ile 24-30 ve 18-23 ile 30’dan yukarı yaş grubuna dahil deneklerin değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 yaş grubuna dahil denekler ilgili konuların teçhizatlarının güçlendirilmesinde daha olumlu fikir beyan etmektedirler.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “mezun oldukları bölümde görevli öğretmenlerin alan bilgisi” hakkındaki görüş farklılıkları tablo IV.50’de gösterilmektedir.

Tablo IV.50 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Mezun Oldukları Bölümde Görevli Öğretmenlerin Alan Bilgisi” hakkındaki Görüş Farklılıkları

Mezun Olduğu Bölümde Görevli Öğretmenlerin Alan Bilgisi	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Yaş Aralığı	N	X
	Gruplar arası	7,122	3	2,374	2,674	,048	18-23 arası	123	2,33
	Grup içi	197,095	222	,888			24-30 arası	64	2,66
							30’dan yukarı	39	2,59
	Toplam	204,217	225				Toplam	226	2,46

Tablo IV.50’de mezun deneklerin yaşa göre “mezun oldukları bölümde görevli öğretmenlerin alan bilgisi” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 18-23 ile 24-30 yaş grubuna dahil deneklerin değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 yaş grubuna dahil denekler öğretmenlerin alan bilgilerinin yeterliliği konusunda daha olumlu fikir beyan etmektedirler.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “atölye ve laboratuvar teçhizatlarının öğrencilere kullanılması ” hakkındaki görüş farklılıkları tablo IV.51’de gösterilmektedir.

Tablo IV.51 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Atölye ve Laboratuvar Teçhizatlarının Öğrencilere kullanılması” hakkındaki Görüş Farklılıkları

Atölye ve Laboratuvar Teçh. Öğr. Kullanılması	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Yaş Aralığı	N	X
	Gruplar arası	10,378	3	3,459	3,295	,021	18-23 arası	123	2,71
	Grup içi	233,091	222	1,050			24-30 arası	64	2,89
							30’dan yukarı	39	3,28
	Toplam	243,469	225				Toplam	226	2,86

Tablo IV.51’de mezun deneklerin yaşa göre “atölye ve laboratuvar teçhizatlarının öğrencilere kullanılması” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 18-23 ile 30’dan yukarı yaş grubuna dahil deneklerin değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 yaş grubuna dahil denekler teçhizatların öğrencilerin kullanımına sunulması hususunda daha olumlu fikir beyan etmektedirler.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “atölye ve laboratuvarlarda işlerin verimli şekilde yapılabilmesi için sınıf mevcudu” hakkındaki görüş farklılıkları tablo IV.52’de gösterilmektedir.

Tablo IV.52 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Atölye ve Laboratuvarlarda İşlerin Verimli şekilde Yapılabilmesi İçin Sınıf Mevcudu” hakkındaki Görüş Farklılıkları

Atölye ve Laboratuvarlar da İşlerin Verimli şekilde Yapılabilmesi İçin Sınıf Mevcudu	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	Yaş Aralığı	N	X
	Gruplar arası	23,620	3	7,873	4,854	,003	18-23 arası	123	2,67
	Grup içi	360,101	222	1,622			24-30 arası	64	3,20
							30'dan yukarı	39	3,28
	Toplam	383,721	225				Toplam	226	2,92

Tablo IV.52’de mezun deneklerin yaşa göre “atölye ve laboratuvarlarda işlerin verimli şekilde yapılabilmesi için sınıf mevcudu” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 18-23 ile 24-30 ve 18-23 ile 30’dan yukarı yaş grubuna dahil deneklerin değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 yaş grubuna dahil denekler atölye ve laboratuvarlarda işlerin verimli şekilde yapılabilmesi için sınıf mevcudunun uygunluğu konusunda daha olumlu fikir beyan etmektedirler.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “staj yaptıkları işyerindeki araç-gereçlerin kullanımlarına sunulma düzeyi” hakkındaki görüş farklılıkları tablo IV.53’te gösterilmektedir.

Tablo IV.53 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Staj Yaptıkları İşyerindeki Araç-Gereçlerin Kullanımlarına Sunulma Düzeyi” hakkındaki Görüş Farklılıkları

Staj Yaptığınız İşyerindeki Araç-Gereçlerin Kullanımına Sunulma Düzeyi	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	Yaş Aralığı	N	X
	Gruplar arası	18,692	3	6,231	5,194	,002	18-23 arası	123	2,02
	Grup içi	266,300	222	1,200			24-30 arası	64	2,47
							30'dan yukarı	39	2,74
	Toplam	284,991	225				Toplam	226	2,27

Tablo IV.53’te mezun deneklerin yaşa göre “staj yaptıkları işyerindeki araç-gereçlerin kullanımlarına sunulma düzeyi” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 18-23 ile 24-30 ve 18-23 ile 30’dan yukarı yaş grubuna dahil deneklerin değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 yaş grubuna dahil denekler staj yaptıkları işyerlerindeki araç-gereçlerin kullanımlarına sunulması konusunda daha olumlu fikir beyan etmektedirler.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “yeni teknolojik gelişmelere uyum düzeyleri” hakkındaki görüş farklılıkları tablo IV.54’te gösterilmektedir.

Tablo IV.54 Mezun Deneklerin Yaş Değişkenine Göre “Yeni Teknolojik Gelişmelere Uyum Düzeyleri” hakkındaki Görüş Farklılıkları

Yeni Teknolojik Gelişmelere Uyum Düzeyiniz	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Yaş Aralığı	N	X
	Gruplar arası	11,400	3	3,800			18-23 arası	123	2,19
	Grup içi	190,215	222	,857	4,435	,005	24-30 arası	64	2,19
							30'dan yukarı	39	2,51
	Toplam	201,615	225				Toplam	226	2,24

Tablo IV.54'te mezun deneklerin yaşa göre “yeni teknolojik gelişmelere uyum düzeyleri” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 18-23 ile 24-30 ve 18-23 ile 30'dan yukarı yaş grubuna dahil deneklerin değişik görüş bildirdiği belirlenmiştir. Buna göre 18-23 ve 24-30 yaş grubuna dahil denekler yeni teknolojilere uyum düzeylerinin iyi olduğu konusunda olumlu fikir beyan etmektedirler.

IV.4 MEZUN DENEKLERİN MEZUN OLDUKLARI LİSE TÜRÜNE GÖRE GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

Tablo IV.55'te mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre “temel elektronik uygulamaları” konusunda görüşleri arasındaki farklılıklar gösterilmektedir.

Tablo IV.55 Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre “Temel Elektronik Uygulamaları” konusundaki Görüş Farklılıkları

Temel Elektronik Uygulamaları	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Mezun Old. Lise Türü	N	X
	Gruplar arası	7,054	2	3,527			ATL	32	1,94
	Grup içi	159,477	223	,715	4,932	,008	TL	48	1,85
							EML	146	2,25
	Toplam	166,531	225				Toplam	226	2,12

Tablo IV.55'te mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre “temel elektronik uygulamaları” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde Endüstri Meslek Lisesi mezunları ile Teknik Lise mezunlarının farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Teknik Lise mezunları kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Tablo IV.56'da mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre “trafo sarımları” konusunda görüşleri arasındaki farklılıklar gösterilmektedir.

Tablo IV.56 Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre “Trafo Sarımları” konusunda ki Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Mezun Old. Lise Türü	N	X
Trafo Sarımları	Gruplar arası	13,436	2	6,718	8,314	,000	ATL	32	2,44
	Grup içi	180,197	223	,808			TL	48	1,98
							EML	146	2,59
	Toplam	193,633	225				Toplam	226	2,44

Tablo IV.56’da mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre “trafo sarımları” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde Endüstri Meslek Lisesi mezunları ile Teknik Lise ve Teknik Lise ile Anadolu Teknik Lisesi mezunlarının farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Teknik Lise mezunları kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Tablo IV.57’de mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre “elektro-mekanik taşıyıcılar” konusunda görüşleri arasındaki farklılıklar gösterilmektedir.

Tablo IV.57 Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre “Elektro mekanik taşıyıcılar” konusunda ki Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Mezun Old. Lise Türü	N	X
Elektro Mekanik Taşıyıcılar	Gruplar arası	5,870	2	2,935	3,020	,041	ATL	32	2,69
	Grup içi	216,771	223	,972			TL	48	2,96
							EML	146	3,14
	Toplam	222,642	225				Toplam	226	3,04

Tablo IV.57’de mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre “elektro-mekanik taşıyıcılar” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde Endüstri Meslek Lisesi mezunları ile Anadolu Teknik Lisesi mezunlarının farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Anadolu Teknik Lisesi mezunları kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Tablo IV.58’de mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre “çağırma ve bildirim tesisatları” konusunda görüşleri arasındaki Farklılıklar gösterilmektedir.

Tablo IV.58 Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre “Çağırma ve Bildirim Tesisatları” konusunda ki Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Mezun Old. Lise Türü	N	X
Çağırma ve Bildirim Tesisatları	Gruplar arası	19,189	2	9,594	6,390	,002	ATL	32	3,16
	Grup içi	333,327	222	1,501			TL	48	3,33
							EML	145	2,66
	Toplam	352,516	224				Toplam	225	2,88

Tablo IV.58’de mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre “çağırma ve bildirim tesisatları” konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde Endüstri Meslek Lisesi mezunları ile Anadolu Teknik Lisesi ve Teknik Lise mezunlarının farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Anadolu Teknik Lisesi mezunları ilgili konuların teçhizatlarının güçlendirilmesi konusunda daha olumlu görüş bildirmektedirler.

Tablo IV.59’da mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre “motor kumanda devreleri” konusunda görüşleri arasındaki farklılıklar gösterilmektedir.

Tablo IV.59 Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre “Motor Kumanda Devreleri” konusundaki Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Mezun Old. Lise Türü	N	X
Motor Kumanda Devreleri	Gruplar arası	40,325	2	20,162	9,811	,000	ATL	32	3,19
	Grup içi	458,299	223	2,055			TL	48	3,40
							EML	146	2,44
	Toplam	498,624	225				Toplam	226	2,75

Tablo IV.59’da mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre “motor kumanda devreleri” konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde Endüstri Meslek Lisesi mezunları ile Anadolu Teknik Lisesi ve Teknik Lise mezunlarının farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Anadolu Teknik Lisesi mezunları ilgili konuların teçhizatlarının güçlendirilmesi konusunda daha olumlu görüş bildirmektedirler.

Tablo IV.60’da mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre “bilgisayar dersleri ve uygulamaları” konusunda görüşleri arasındaki farklılıklar gösterilmektedir.

Tablo IV.60 Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre “Bilgisayar Dersleri ve Uygulamaları” konusundaki Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Mezun Old. Lise Türü	N	X
Bilgisayar Dersleri ve Uygulamaları	Gruplar arası	19,757	2	9,879	3,868	,022	ATL	32	2,44
	Grup içi	569,464	223	2,554			TL	48	2,98
							EML	146	2,24
	Toplam	589,221	225				Toplam	226	2,42

Tablo IV.60’da mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre “bilgisayar dersleri ve uygulamaları” konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde Endüstri Meslek Lisesi mezunları ile Teknik Lise mezunlarının farklı görüş bildirdiği

belirlenmiştir. Teknik Lise mezunları ilgili konuların teçhizatlarının güçlendirilmesi konusunda daha olumlu görüş bildirmektedirler.

Tablo IV.61’de mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne Göre “mezun oldukları bölümde verilen eğitimin mesleklerini öğrenmedeki yeterlilik düzeyi” konusunda görüşleri arasındaki Farklılıklar gösterilmektedir.

Tablo IV.61 Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre “Mezun Oldukları Bölümde Verilen Eğitimin Mesleklerini Öğrenmedeki yeterlilik düzeyi” konusundaki Görüş Farklılıkları

Mezun Olduğunuz Bölümde Verilen Eğitimin yeterlilik düzeyi	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	Mezun Old. Lise Türü	N	X
	Gruplar arası	14,610	2	7,305	12,07 1	,000	ATL	32	2,75
	Grup içi	134,952	223	,605			TL	48	2,35
	Toplam	149,562	225				EML	146	2,99
							Toplam	226	2,82

Tablo IV.61’de mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre “mezun oldukları bölümde verilen eğitimin mesleklerini öğrenmedeki yeterlilik düzeyi” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde Teknik Lise mezunları ile Endüstri Meslek Lisesi ve Anadolu Teknik Lisesi mezunlarının farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Teknik Lise mezunları konu ile ilgili daha olumlu(iyi) görüş bildirmektedirler.

Tablo IV.62’de mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre “atölye ve laboratuvarlarda iş yapılırken öğretmenlerin öğrencilerle ilgilenmeleri” konusunda görüşleri arasındaki farklılıklar gösterilmektedir.

Tablo IV.62 Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre “Atölye Ve Laboratuvarlarda İş Yapılırken Öğretmenlerin Öğrencilerle İlgilenmeleri” konusundaki Görüş Farklılıkları

Atölye ve Laboratuvarlar da İş Yapılırken Öğretmenleri n Sizlerle İlgilenmeleri	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Mezun Old. Lise Türü	N	X
	Gruplar arası	13,512	2	6,756	5,525	,005	ATL	32	2,81
	Grup içi	272,683	223	1,223			TL	48	2,35
	Toplam	286,195	225				EML	146	2,97
							Toplam	226	2,81

Tablo IV.62’de mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre “atölye ve laboratuvarlarda iş yapılırken öğretmenlerin öğrencilerle ilgilenmeleri” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde Teknik Lise mezunları ile Endüstri Meslek Lisesi mezunlarının farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Teknik Lise mezunları konu ile ilgili daha olumlu(iyi) görüş bildirmektedirler.

Tablo IV.63'te mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre "atölye ve laboratuvarlarda işlerin verimli şekilde yapılabilmesi için sınıf mevcudu" konusunda görüşleri arasındaki Farklılıklar gösterilmektedir.

Tablo IV.63 Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre "Atölye ve Laboratuvarlarda İşlerin Verimli Şekilde Yapılabilmesi İçin Sınıf Mevcudu" konusundaki Görüş Farklılıkları

Atölye ve Laboratuvarlar da İşlerin Verimli Şekilde Yapılabilmesi İçin Sınıf Mevcudu	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Mezun Old. Lise Türü	N	X
	Gruplar arası	53,461	2	26,731	18,049	,000	ATL	32	2,53
	Grup içi	330,260	223	1,481			TL	48	2,13
							EML	146	3,27
	Toplam	383,721	225				Toplam	226	2,92

Tablo IV.63'te mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre "atölye ve laboratuvarlarda işlerin verimli şekilde yapılabilmesi için sınıf mevcudu" konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde Endüstri Meslek Lisesi mezunları ile Anadolu Teknik Lisesi ve Teknik Lise mezunlarının farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Teknik Lise mezunları konu ile ilgili daha olumlu(iyi) görüş bildirmektedirler.

Tablo IV.64'te mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre "yeni teknolojik gelişmelere uyum düzeyleri" konusunda görüşleri arasındaki farklılıklar gösterilmektedir.

Tablo IV.64 Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre "Yeni Teknolojik Gelişmelere Uyum Düzeyleri" konusundaki Görüş Farklılıkları

Yeni Teknolojik Gelişmelere Uyum Düzeyiniz	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Mezun Old. Lise Türü	N	X
	Gruplar arası	7,042	2	3,521	4,035	,019	ATL	32	1,81
	Grup içi	194,573	223	,873			TL	48	2,27
							EML	146	2,33
	Toplam	201,615	225				Toplam	226	2,24

Tablo IV.64'te mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre "yeni teknolojik gelişmelere uyum düzeyleri" konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde Endüstri Meslek Lisesi mezunları ile Anadolu Teknik Lisesi ve Teknik Lise mezunlarının farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Anadolu Teknik Lisesi mezunları konu ile ilgili daha olumlu(iyi) görüş bildirmektedirler.

Tablo IV.65'te mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre "takım halinde iş yapılırken takım çalışmasına uyum düzeyleri" konusunda görüşleri arasındaki farklılıklar gösterilmektedir.

Tablo IV.65 Mezun Deneklerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre "Takım Halinde İş Yapılırken Takım Çalışmasına Uyum Düzeyleri" konusundaki Görüş Farklılıkları

Takım Halinde İş Yapılırken Takım Çalışmasına Uyum Düzeyiniz	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Mezun Old. Lise Türü	N	X
	Gruplar arası	6,462	2	3,231	4,903	,008	ATL	32	1,69
	Grup içi	146,941	223	,659			TL	48	1,69
							EML	146	2,04
	Toplam	153,403	225				Toplam	226	1,92

Tablo IV.65'te mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre "takım halinde iş yapılırken takım çalışmasına uyum düzeyleri" konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde Endüstri Meslek Lisesi mezunları ile Anadolu Teknik Lisesi ve Teknik Lise mezunlarının farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Anadolu Teknik Lisesi ve Teknik Lise mezunları konu ile ilgili daha olumlu(iyi) görüş bildirmektedirler.

IV.5 MEZUN DENEKLERİN İŞYERİ UNVANLARINA GÖRE GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

Mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre "temel elektronik uygulamaları" konusundaki yeterlilikleri hakkındaki görüş farklılıkları tablo IV. 66'da gösterilmektedir.

Tablo IV.66 Mezun Deneklerin işyeri unvanlarına Göre "Temel Elektronik Uygulamaları" Konusundaki Görüş Farklılıkları

Temel Elektronik Uygulamaları	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	İşyeri Unvanları	N	X
	Gruplar arası	8,528	4	2,132	2,982	,020	İşçi	67	2,36
	Grup içi	158,003	221	,715			Teknisyen	124	1,98
							Şef	35	2,20
	Toplam	166,531	225				Toplam	226	2,12

Tablo IV.66'da mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre "temel elektronik uygulamaları" konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde işçi olarak çalışanlarla teknisyen olarak çalışanların farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Teknisyenler ilgili konularda kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “endüvi sarımları” konusundaki yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri tablo IV.67’de verilmiştir.

Tablo IV.67 Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Endüvi Sarımları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	İşyeri Unvanları	N	X
Endüvi Sarımları	Gruplar arası	10,914	4	2,729	3,251	,013	İşçi	67	2,73
	Grup içi	185,475	221	,839			Teknisyen	124	2,41
							Şef	35	2,23
	Toplam	196,389	225				Toplam	226	2,48

Tablo IV.67’de mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “endüvi sarımları” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde işçi olarak çalışanlarla teknisyen ve şef olarak çalışanların farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Çalıştığı işyerlerinde şef olarak çalışanlar endüvi sarım uygulamaları konularında kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “motor kumanda devreleri” konusundaki yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri tablo IV.68’de verilmiştir.

Tablo IV.68 Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Motor Kumanda Devreleri” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	İşyeri Unvanları	N	X
Motor Kumanda Devreleri	Gruplar arası	12,497	4	3,124	3,143	,015	İşçi	67	2,36
	Grup içi	219,698	221	,994			Teknisyen	124	2,02
							Şef	35	2,46
	Toplam	232,195	225				Toplam	226	2,19

Tablo IV.68’de mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “motor kumanda devreleri” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde teknisyen olarak çalışanlarla işçi ve şef olarak çalışanların farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Çalıştığı işyerlerinde teknisyen olarak çalışanlar motor kumanda devreleri konularında kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “endüstriyel elektronik uygulamaları” konusundaki yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri tablo IV.69’da verilmiştir.

Tablo IV.69 Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Endüstriyel Elektronik Uygulamaları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	İşyeri Unvanları	N	X
Endüstriyel Elektronik Uygulamaları	Gruplar arası	9,503	4	2,376	3,052	,018	İşçi	67	3,10
	Grup içi	172,059	221	,779			Teknisyen	124	2,69
							Şef	35	2,74
	Toplam	181,562	225				Toplam	226	2,82

Tablo IV.69’da mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “endüstriyel elektronik uygulamaları” konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde teknisyen olarak çalışanlarla işçi olarak çalışanların farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Çalıştığı işyerlerinde teknisyen olarak çalışanlar ilgili konularında kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “kumanda tablo ve pano uygulamaları” konusundaki yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri tablo IV.70’de verilmiştir.

Tablo IV.70 Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Kumanda Tablo ve Pano Uygulamaları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	İşyeri Unvanları	N	X
Kumanda Tablo ve Pano Uygulamaları	Gruplar arası	13,544	4	3,386	3,108	,016	İşçi	67	2,72
	Grup içi	240,796	221	1,090			Teknisyen	124	2,32
							Şef	35	2,54
	Toplam	254,341	225				Toplam	226	2,47

Tablo IV.70’de mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “kumanda tablo ve pano uygulamaları” konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde teknisyen olarak çalışanlarla işçi olarak çalışanların farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Çalıştığı işyerlerinde teknisyen olarak çalışanlar ilgili konularda kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “dijital elektronik uygulamaları” konusundaki yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri tablo IV.71’de verilmiştir.

Tablo IV.71 Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Dijital Elektronik Uygulamaları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	İşyeri Unvanları	N	X
Dijital Elektronik Uygulamaları	Gruplar arası	16,532	4	4,133	4,165	,003	İşçi	67	3,24
	Grup içi	219,326	221	,992			Teknisyen	124	2,74
							Şef	35	2,83
	Toplam	235,858	225				Toplam	226	2,90

Tablo IV.71’de mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “dijital elektronik uygulamaları” konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde teknisyen olarak çalışanlarla işçi olarak çalışanların farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Çalıştığı işyerlerinde teknisyen olarak çalışanlar ilgili konularda kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “ileri kumanda tekniği ve PLC uygulamaları” konusundaki yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri tablo IV.72’de verilmiştir.

Tablo IV.72 Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “İleri Kumanda Tekniği ve PLC Uygulamaları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları

İleri Kumanda Tekniği ve PLC Uygulamaları	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	İşyeri Unvanları	N	X
	Gruplar arası	9,439	4	2,360	2,113	,015	İşçi	67	3,16
	Grup içi	246,743	221	1,116			Teknisyen	124	2,70
							Şef	35	2,80
	Toplam	256,181	225				Toplam	226	2,85

Tablo IV.72’de mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “ileri kumanda tekniği ve PLC uygulamaları” konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde teknisyen olarak çalışanlarla işçi olarak çalışanların farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Çalıştığı işyerlerinde teknisyen olarak çalışanlar ilgili konularda kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “bilgisayar dersleri ve uygulamaları” konusundaki yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri tablo IV.73’te verilmiştir.

Tablo IV.73 Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Bilgisayar Dersleri ve Uygulamaları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları

Bilgisayar Dersleri ve Uygulamaları	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	İşyeri Unvanları	N	X
	Gruplar arası	21,425	4	5,356	4,641	,001	İşçi	67	2,93
	Grup içi	255,035	221	1,154			Teknisyen	124	2,39
							Şef	35	2,17
	Toplam	276,460	225				Toplam	226	2,51

Tablo IV.73’te mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “bilgisayar dersleri ve uygulamaları” konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde işçi olarak

çalışanlarla teknisyen ve şef olarak çalışanların farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Çalıştığı işyerlerinde şef olarak çalışanlar ilgili konularda kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “mezun oldukları bölümdeki eğitimin içeriği” konusundaki görüşleri tablo IV.74’te verilmiştir.

Tablo IV.74 Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Mezun Oldukları Bölümdeki Eğitimin İçeriği” konusundaki Düşüncelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

Mezun Olduğunuz Bölümdeki Eğitimin İçeriği	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	İşyeri Unvanları	N	X
	Gruplar arası	7,836	4	1,959	3,310	,012	İşçi	67	2,78
	Grup içi	130,801	221	,592			Teknisyen	124	2,76
							Şef	35	2,97
	Toplam	138,637	225				Toplam	226	2,80

Tablo IV.74’te mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “mezun oldukları bölümdeki eğitimin içeriği” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde şef olarak çalışanlarla teknisyen ve işçi olarak çalışanların farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Çalıştığı işyerlerinde teknisyen olarak çalışanlar Mezun oldukları bölümdeki eğitimin içeriği daha yeterli(normal) bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “atölye ve laboratuvar teçhizatlarının öğrencilere kullandırılması” konusundaki görüşleri tablo IV.75’te verilmiştir.

Tablo IV.75 Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Atölye ve Laboratuvar Teçhizatlarının Öğrencilere kullandırılması” konusundaki Düşüncelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

Atölye ve Laboratuvar Teçhizatlarının Öğrencilere kullandırılması	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	İşyeri Unvanları	N	X
	Gruplar arası	13,389	4	3,347	3,215	,014	İşçi	67	3,00
	Grup içi	230,080	221	1,041			Teknisyen	124	2,78
							Şef	35	2,86
	Toplam	243,469	225				Toplam	226	2,86

Tablo IV.75’te mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “atölye ve laboratuvar teçhizatlarının öğrencilere kullandırılması” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde işçi olarak çalışanlarla teknisyen ve şef olarak çalışanların farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Çalıştığı işyerlerinde teknisyen olarak çalışanlar atölye ve laboratuvar teçhizatlarının öğrencilere kullandırılması daha yeterli(normal) bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “atölye ve laboratuarlarda işlerin verimli şekilde yapılabilmesi için sınıf mevcudu” konusundaki görüşleri tablo IV.76’da verilmiştir.

Tablo IV.76 Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Atölye ve Laboratuarlarda İşlerin Verimli Şekilde Yapılabilmesi İçin Sınıf Mevcudu” konusundaki Düşüncelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

Atölye ve Laboratuarlarda İşlerin Verimli Şekilde Yapılabilmesi İçin Sınıf Mevcudu	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	İşyeri Unvanları	N	X
	Gruplar arası	21,551	4	5,388	3,288	,012	İşçi	67	3,03
	Grup içi	362,170	221	1,639			Teknisyen	124	2,75
							Şef	35	3,34
	Toplam	383,721	225				Toplam	226	2,92

Tablo IV.76’da mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “atölye ve laboratuarlarda işlerin verimli şekilde yapılabilmesi için sınıf mevcudu” konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde teknisyen olarak çalışanlarla işçi ve şef olarak çalışanların farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Çalıştığı işyerlerinde teknisyen olarak çalışanlar atölye ve laboratuarlarda işlerin verimli şekilde yapılabilmesi için sınıf mevcudunu daha yeterli(Normal) bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “okullardaki iş yapma yöntemleriyle sanayideki yöntem arasındaki benzerlik” konusundaki görüşleri tablo IV.77’de verilmiştir.

Tablo IV.77 Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Okullardaki İş Yapma Yöntemleriyle Sanayideki Yöntem Arasındaki Benzerlik” konusundaki Düşüncelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

Okulunuz ve Sanayideki İş Yapma Yöntemleri Arasındaki Benzerlik	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	İşyeri Unvanları	N	X
	Gruplar arası	9,999	4	2,500	2,726	,030	İşçi	67	3,42
	Grup içi	202,695	221	,917			Teknisyen	124	3,24
							Şef	35	3,37
	Toplam	212,695	225				Toplam	226	3,31

Tablo IV.77’de mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “okullardaki iş yapma yöntemleriyle sanayideki yöntem arasındaki benzerlik” konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde teknisyen olarak çalışanlarla işçi ve şef olarak çalışanların farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Çalıştığı işyerlerinde teknisyen

olarak çalışanlar okullardaki iş yapma yöntemleriyle sanayideki yöntem arasındaki benzerlik konusunda daha olumlu görüş bildirmektedirler.

Mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “okulda aldıkları teorik derslerin değişik işlere uyum sağlamada yeterliliği” konusundaki görüşleri tablo IV.78’de verilmiştir.

Tablo IV.78 Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “Okulda Aldıkları Teorik Derslerin Değişik İşlere Uyum Sağlamada yeterliliği” konusundaki Düşüncelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

Okulda Aldıkları	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	İşyeri Unvanları	N	X
Teorik Derslerin Değişik İşlere Uyum Sağlamada yeterliliği	Gruplar arası	10,180	4	2,545	2,928	,022	İşçi	67	3,06
	Grup içi	192,072	221	,869			Teknisyen	124	2,98
							Şef	35	3,34
	Toplam	202,252	225				Toplam	226	3,06

Tablo IV.78’de mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “okulda aldıkları teorik derslerin değişik işlere uyum sağlamada yeterliliği” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde şef olarak çalışanlarla işçi ve teknisyen olarak çalışanların farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Çalıştığı işyerlerinde teknisyen olarak çalışanlar okullarda aldıkları teorik derslerin değişik işlere uyum sağlamasına yardımcı olduğu konusunda daha olumlu görüş bildirmektedirler.

Mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “iş kazalarına karşı önlem almasını bilme düzeyleri” konusundaki görüşleri tablo IV.79’da verilmiştir.

Tablo IV.79 Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre “İş Kazalarına Karşı Önlem Almasını Bilme Düzeyleri” konusundaki Düşüncelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

İş Kazalarına Karşı Önlem Almasını Bilme Düzeyiniz	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	İşyeri Unvanları	N	X
	Gruplar arası	10,808	4	2,702	2,649	,034	İşçi	67	2,37
	Grup içi	225,440	221	1,020			Teknisyen	124	2,33
							Şef	35	2,46
	Toplam	236,248	225				Toplam	226	2,36

Tablo IV.79’da mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “iş kazalarına karşı önlem almasını bilme düzeyleri” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde teknisyen olarak çalışanlarla şef olarak çalışanların farklı görüş bildirdiği belirlenmiştir. Çalıştığı işyerlerinde teknisyen olarak çalışanlar iş kazalarına karşı önlem almasını bilme düzeylerini daha iyi(normal) bulmaktadırlar.

IV.6 MEZUN DENEKLERİN ÇALIŞTIKLARI BİRİME (DEPARTMAN) GÖRE GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

Mezun deneklerin çalıştıkları birime göre “aydınlatma tesisatları” konularında kendilerini yeterli bulma düzeyleri hakkındaki görüş farklılıkları tablo IV.80’de gösterilmektedir.

Tablo IV.80 Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Aydınlatma Tesisatları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	Çalışılan Departman	N	X
Aydınlatma Tesisatları	Gruplar arası	6,203	2	3,102	6,460	,002	İmalat (Üretim)	46	1,96
	Grup içi	107,071	223	,480			Tamir, Bak. Onr.	129	1,79
							Kurulum, Montj.	51	2,00
	Toplam	113,274	225				Toplam	226	1,87

Tablo IV.80’de mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “aydınlatma tesisatları” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde montajda çalışanlar ile İmalat ve tamir-bakımda çalışanların farklı görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Tamir-bakımda çalışanlar kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin çalıştıkları birime göre “temel tesviye ve mekanik işler” konularında kendilerini yeterli bulma düzeyleri hakkındaki görüş farklılıkları tablo IV.81’de gösterilmektedir.

Tablo IV.81 Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Temel Tesviye ve Mekanik İşler” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	Çalışılan Departman	N	X
Temel Tesviye ve Mekanik İşler	Gruplar arası	19,194	2	9,597	10,753	,000	İmalat (Üretim)	46	2,07
	Grup içi	199,023	223	,892			Tamir, Bak. Onr.	129	2,42
							Kurulum, Montj.	51	2,94
	Toplam	218,217	225				Toplam	226	2,46

Tablo IV.81’de mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “temel tesviye ve mekanik işler” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde imalatta çalışanlar ile montaj ve tamir-bakımda çalışanların farklı görüş bildirdikleri belirlenmiştir. İmalatta çalışanlar kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin çalıştıkları birime göre “stator sarımları” konularında kendilerini yeterli bulma düzeyleri hakkındaki görüş farklılıkları tablo IV.82’de gösterilmektedir.

Tablo IV.82 Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Stator Sarımları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	Çalışılan Departman	N	X
Stator Sarımları	Gruplar arası	9,330	2	4,665	5,224	,006	İmalat (Üretim)	46	2,80
	Grup içi	199,130	223	,893			Tamir, Bak. Onr.	129	2,32
							Kurulum, Montj.	51	2,63
	Toplam	208,460	225				Toplam	226	2,49

Tablo IV.82’de mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “stator sarımları” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde tamir-bakımda çalışanlar ile montaj ve imalatta çalışanların farklı görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Tamir-bakımda çalışanlar kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin çalıştıkları birime göre “endüvi sarımları” konularında kendilerini yeterli bulma düzeyleri hakkındaki görüş farklılıkları tablo IV.83’te gösterilmektedir.

Tablo IV.83 Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Endüvi Sarımları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları

	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	Çalışılan Departman	N	X
Endüvi Sarımları	Gruplar arası	6,090	2	3,045	3,568	,030	İmalat (Üretim)	46	2,76
	Grup içi	190,299	223	,853			Tamir, Bak. Onr.	129	2,35
							Kurulum, Montj.	51	2,55
	Toplam	196,389	225				Toplam	226	2,48

Tablo IV.83’te mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “endüvi sarımları” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde tamir-bakımda çalışanlar ile imalatta çalışanların farklı görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Tamir-bakımda çalışanlar kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin çalıştıkları birime göre “kumanda tablo ve pano uygulamaları ” konularında kendilerini yeterli bulma düzeyleri hakkındaki görüş farklılıkları tablo IV.84’te gösterilmektedir.

Tablo IV.84 Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Kumanda Tablo ve Pano Uygulamaları” konusundaki Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüş Farklılıkları

Kumanda Tablo ve Pano Uygulamaları	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Çalışılan Departman	N	X
	Gruplar arası	6,813	2	3,406	3,069	,048	İmalat (Üretim)	46	2,22
	Grup içi	247,528	223	1,110			Tamir, Bak. Onr.	129	2,46
	Toplam	254,341	225				Kurulum, Montj.	51	2,75
							Toplam	226	2,47

Tablo IV.84’te mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “kumanda tablo ve pano uygulamaları” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde montajda çalışanlar ile imalatda çalışanların farklı görüş bildirdikleri belirlenmiştir. İmalatta çalışanlar kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Mezun deneklerin çalıştıkları birime göre “mezun oldukları bölümde verilen eğitimin mesleklerini öğrenmedeki yeterlilik düzeyi” hakkında görüş farklılıkları tablo IV.85’te gösterilmektedir.

Tablo IV.85 Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Mezun Oldukları Bölümde Verilen Eğitimin Mesleklerini Öğrenmedeki Yeterlilik Düzeyi” konusundaki Görüş Farklılıkları

Mezun Oldukları Bölümdeki Verilen Eğitimin Yeterlilik Düzeyi	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Çalışılan Departman	N	X
	Gruplar arası	4,176	2	2,088	3,203	,043	İmalat (Üretim)	46	2,83
	Grup içi	145,386	223	,652			Tamir, Bak. Onr.	129	2,72
	Toplam	149,562	225				Kurulum, Montj.	51	3,06
							Toplam	226	2,82

Tablo IV.85’te mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “mezun oldukları bölümde verilen eğitimin mesleklerini öğrenmedeki yeterlilik düzeyi” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde montajda çalışanlar ile tamir-bakımda çalışanların farklı görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Tamir-bakımda çalışanlar mezun oldukları bölümde verilen eğitimin mesleklerini öğrenmedeki yeterlilik düzeyi hakkında daha olumlu(normal) görüş bildirmektedirler.

Mezun deneklerin çalıştıkları birime göre “mezun oldukları bölümdeki eğitimin içeriği” hakkındaki görüş farklılıkları tablo IV.86’da gösterilmektedir.

Tablo IV.86 Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Mezun Oldukları Bölümdeki Eğitimin İçeriği” konusundaki Görüş Farklılıkları

Mezun Olduğunuz Bölümdeki Eğitimin İçeriği	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Çalışılan Departman	N	X
	Gruplar arası	4,534	2	2,267	3,770	,025	İmalat (Üretim)	46	2,72
	Grup içi	134,103	223	,601			Tamir, Bak. Onr.	129	2,72
							Kurulum, Montaj	51	3,06
	Toplam	138,637	225				Toplam	226	2,80

Tablo IV.86’da mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “mezun oldukları bölümdeki eğitimin içeriği” konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde montajda çalışanlar ile tamir-bakım ve imalatda çalışanların farklı görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Tamir-bakım ve imalatda çalışanlar mezun oldukları bölümde verilen eğitimin içeriğinin uygunluğu konusunda daha olumlu(normal) görüş bildirmektedirler.

Mezun deneklerin çalıştıkları birime göre “atölye ve laboratuvar teçhizatlarının işlerini yapmadaki yeterliliği” hakkındaki görüş farklılıkları tablo IV.87’de gösterilmektedir.

Tablo IV.87 Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Atölye ve Laboratuvar Teçhizatlarının İşlerini Yapmadaki Yeterliliği” konusundaki Görüş Farklılıkları

Atölye ve Laboratuvar Teçhizatlarının İşlerini Yapmadaki Yeterliliği	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Çalışılan Departman	N	X
	Gruplar arası	9,489	2	4,745	3,690	,027	İmalat (Üretim)	46	3,00
	Grup içi	286,745	223	1,286			Tamir, Bak. Onr.	129	3,00
							Kurulum, Montaj	51	3,49
	Toplam	296,235	225				Toplam	226	3,11

Tablo IV.87’de mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “atölye ve laboratuvar teçhizatlarının işlerini yapmadaki yeterliliği” konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde montajda çalışanlar ile tamir-bakım ve imalatda çalışanların farklı görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Tamir-bakım ve imalatda çalışanlar mezun oldukları bölümde verilen eğitimin içeriğinin uygunluğu konusunda daha olumlu(normal) görüş bildirmektedirler.

Mezun deneklerin çalıştıkları birime göre “okullarındaki iş yapma yöntemleriyle sanayideki yöntem arasındaki benzerlik” hakkındaki görüş farklılıkları tablo IV.88’de gösterilmektedir.

Tablo IV.88 Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Okullarındaki İş Yapma Yöntemleriyle Sanayideki Yöntem Arasındaki Benzerlik” konusundaki Görüş Farklılıkları

Okul ve İş Yerlerindeki İş Yapma Yöntemleri Arasındaki Benzerlikler	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Çalışılan Departman	N	X
	Gruplar arası	14,580	2	7,290	8,206	,000	İmalat (Üretim)	46	3,20
	Grup içi	198,115	223	,888			Tamir, Bak. Onr.	129	3,17
							Kurulum, Montj.	51	3,78
	Toplam	212,695	225				Toplam	226	3,31

Tablo IV.88’de mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “okullarındaki iş yapma yöntemleriyle sanayideki yöntem arasındaki benzerlik” konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde montajda çalışanlar ile tamir-bakım ve imalatta çalışanların farklı görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Tamir-bakımda çalışanlar okullarındaki iş yapma yöntemleriyle sanayideki yöntem arasındaki benzerlik konusunda daha olumlu(normal) görüş bildirmektedirler.

Mezun deneklerin çalıştıkları birime göre “okulda aldıkları teorik derslerin değişik işlere uyum sağlamalarına yeterli olma derecesi” hakkındaki görüş farklılıkları tablo IV.89’da gösterilmektedir.

Tablo IV.89 Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Okulda Aldıkları Teorik Derslerin değişik İşlere uyum sağlamalarına Yeterli olma derecesi” konusundaki Görüş Farklılıkları

Okulda Alınan Derslerin değişik İşlere uyum sağlamalarına Yeterli olma derecesi	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Çalışılan Departman	N	X
	Gruplar arası	13,547	2	6,773	8,004	,000	İmalat (Üretim)	46	2,89
	Grup içi	188,705	223	,846			Tamir, Bak. Onr.	129	2,94
							Kurulum, Montj.	51	3,51
	Toplam	202,252	225				Toplam	226	3,06

Tablo IV.89’da mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “okulda aldıkları teorik derslerin değişik işlere uyum sağlamalarına yeterli olma derecesi” konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde montajda çalışanlar ile tamir-bakım ve imalatda çalışanların farklı görüş bildirdikleri belirlenmiştir. İmalatta çalışanlar okulda aldıkları teorik derslerin değişik işlere uyum sağlamalarına yeterli olma derecesi konusunda daha olumlu(normal) görüş bildirmektedirler.

Mezun deneklerin çalıştıkları birime göre “okulda verilen düzenli ve temiz çalışma alışkanlığı” hakkındaki görüş farklılıkları tablo IV.90’da gösterilmektedir.

Tablo IV.90 Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Okulda Verilen Düzenli ve Temiz Çalışma Alışkanlığı” konusundaki Görüş Farklılıkları

Okulda Verilen Düzenli ve Temiz Çalışma Alışkanlığı	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Çalışılan Departman	N	X
	Gruplar arası	8,668	2	4,334	6,144	,003	İmalat (Üretim)	46	2,26
	Grup içi	157,296	223	,705			Tamir, Bak. Onr.	129	2,38
							Kurulum, Montj.	51	2,80
	Toplam	165,965	225				Toplam	226	2,45

Tablo IV.90’da mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “okulda verilen düzenli ve temiz çalışma alışkanlığı” konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde montajda çalışanlar ile tamir-bakım ve imalatda çalışanların farklı görüş bildirdikleri belirlenmiştir. İmalatta çalışanlar okulda verilen düzenli ve temiz çalışma alışkanlığı konusunda daha olumlu(normal) görüş bildirmektedirler.

Mezun deneklerin çalıştıkları birime göre “takım halinde iş yapılırken takım çalışmasına uyum düzeyleri” hakkındaki görüş farklılıkları tablo IV.91’de gösterilmektedir.

Tablo IV.91 Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre “Takım Halinde İş Yapılırken Takım Çalışmasına Uyum Düzeyleri” konusundaki Görüş Farklılıkları

Takım Halinde İş Yapılırken Takım Çalışmasına Uyum Düzeyleri	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Çalışılan Departman	N	X
	Gruplar arası	4,483	2	2,241	3,357	,037	İmalat (Üretim)	46	1,83
	Grup içi	148,920	223	,668			Tamir, Bak. Onr.	129	1,84
							Kurulum, Montj.	51	2,18
	Toplam	153,403	225				Toplam	226	1,92

Tablo IV.91’de mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “takım halinde iş yapılırken takım çalışmasına uyum düzeyleri” konusundaki görüşlerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde montajda çalışanlar ile tamir-bakım ve imalatda çalışanların farklı görüş bildirdikleri belirlenmiştir. İmalatta çalışanlar takım halinde iş yapılırken takım çalışmasına uyum düzeyleri konusunda daha olumlu(normal) görüş bildirmektedirler.

IV.7 YÖNETİCİ DENEKLERİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

Yönetici deneklerin yaş değişkenine göre mezunların “yaptıkları işi işlem basamaklarına göre yapabilme” yeterlilikleri konusundaki görüşleri tablo IV.92’de gösterilmektedir.

Tablo IV.92 Yönetici Deneklerin Yaş Değişkenine Göre Mezunları “Yaptıkları İş İşlem Basamaklarına Göre Yapabilmeleri” Konusundaki Değerlendirmelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

Yaptıkları İş İşlem Basamaklarına Göre Yapabilme	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Yaş Aralığı	N	X
	Gruplar arası	5,271	2	2,675	3,447	.036	25-35	36	2,72
	Grup içi	78,739	103	,764			36-45	40	2,93
							46 ve Üzeri	30	3,13
	Toplam	84,009	105				Toplam	106	3,13

Tablo IV.92’de görüldüğü gibi yönetici deneklerin yaş değişkenine göre mezunların “yaptıkları iş işlem basamaklarına göre yapabilme” yeterlilikleri konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 25-35 yaş grubuna dahil denekler ile 36-45 ve 46’nın üzeri yaş grubuna dahil deneklerin değişik görüş bildirdikleri belirlenmiştir. 25-35 yaş grubuna dahil denekler, mezunların yaptıkları iş işlem basamaklarına göre yapabilmeleri konusundaki yeterliliklerini daha iyi bulmaktadırlar.

Yönetici deneklerin yöneticilik kıdemlerine göre mezunların “alan bilgisinin yeterliliği” konusundaki görüşleri tablo IV.93’te görülmektedir.

Tablo IV.93 Yönetici Deneklerin Kıdem Göre Mezunların “Alan Bilgisinin Yeterliliği” Konusundaki Değerlendirmelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

Alan Bilgisinin Yeterliliği	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Yaş Aralığı	N	X
	Gruplar arası	5,310	2	2,655	3,750	.27	1-5 Yıl	41	2,73
	Grup içi	72,925	103	,708			6-10 Yıl	34	2,82
							11 Yıl ve Üzeri	31	3,26
	Toplam	78,236	105				Toplam	106	2,92

Tablo IV.93’te görüldüğü gibi yönetici deneklerin yöneticilik kıdemlerine göre mezunların “alan bilgisinin yeterliliği” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip olanlar, 1-5 yıl ve 6-10 yıl arası kıdeme sahip olanlardan farklı görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Buna göre 1-5 yıl arası kıdeme sahip olanlar mezunların alan bilgisi konusunda daha olumlu (iyi ile normal arası, normale daha yakın) görüş bildirmişlerdir.

Yönetici deneklerin yöneticilik kıdemlerine göre mezunların “işe uygun gereç seçebilme” konusundaki görüşleri tablo IV.94’te görülmektedir.

Tablo IV.94 Yönetici Deneklerin Kıdeme Göre Mezunların “İşe Uygun Gereç Seçebilmeleri” Konusundaki Değerlendirmelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

İşe Uygun Gereç Seçebilme	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Yaş Aralığı	N	X
	Gruplar arası	5,989	2	2,995	3,340	.039	1-5 Yıl	41	2,51
	Grup içi	92,350	103	,897			6-10 Yıl	34	2,59
							11 Yıl ve Üzeri	31	3,06
	Toplam	98,340	105				Toplam	106	2,70

Tablo IV.94’te görüldüğü gibi yönetici deneklerin yöneticilik kıdemlerine göre mezunların “işe uygun gereç seçebilme” konusundaki görüşlerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip olanlar, 1-5 yıl ve 6-10 yıl arası kıdeme sahip olanlardan farklı görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Buna göre 1-5 yıl arası kıdeme sahip olanlar mezunların alan bilgisi konusunda daha olumlu (iyi ile normal arası, normale daha yakın) görüş bildirmişlerdir.

Yönetici deneklerin çalıştıkları işletmenin kapasitesine göre mezun denekleri “amir ve üstleriyle iletişimde uygun kanalları kullanabilmeleri” konusundaki değerlendirmeleri tablo IV.95 te görülmektedir.

Tablo IV.95 Yönetici Deneklerin Çalıştıkları İşletme Kapasitelerine Göre Mezunları “Amir ve Üstleriyle İletişimde Uygun Kanalları Kullanabilmeleri” Konusundaki Değerlendirmelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

Amir ve Üstleriyle İletişimde Uygun Kanalları Kullanabilmeleri	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	İşletme Kapasitesi	N	X
	Gruplar arası	5,184	2	2,592	3,680	.029	1-50 kişi	32	2,38
	Grup içi	72,552	103	,704			51-100 kişi	31	2,74
							100 ve üzeri	43	2,21
	Toplam	77,736	105				Toplam	106	2,42

Tablo IV.95 incelendiğinde görülecektir ki yönetici deneklerin mezunları “amir ve üstleriyle iletişimde uygun kanalları kullanabilmeleri” konusundaki değerlendirmelerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farklılık görülmektedir. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 51-100 arası kapasiteye sahip işletmede çalışan yöneticilerle 100 ve üzeri kapasiteye sahip işletmede çalışan yöneticilerin farklı görüş bildirdikleri belirlenmiştir. 100 ve üzeri çalışana sahip işletmede çalışan yöneticiler mezunların iletişimde uygun kanal seçme konusunda daha olumlu (“iyi” ye yakın) görüş beyan etmektedirler.

Yönetici deneklerin çalıştıkları işletmenin kapasitesine göre mezun denekleri “düzenli ve temiz çalışma alışkanlığı” konusundaki değerlendirmeleri tablo IV.96 de görülmektedir.

Tablo IV.96 Yönetici Deneklerin Çalıştıkları İşletme Kapasitelerine Göre Mezunları “Temiz ve Düzenli Çalışma Aışkanlığı” Konusunda değerdendirmelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

Düzenli ve Temiz Çalışma Aışkanlığı	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	İşletme Kapasitesi	N	X
	Gruplar arası	6,150	2	3,075	4,504	.013	1-50 kişı	32	2,66
	Grup içi	70,313	103	,683			51-100 kişı	31	2,77
							100 ve üzeri	43	2,23
	Toplam	76,462	105				Toplam	106	2,52

Tablo IV.96’da yönetici deneklerin çalıştıkları işletmenin kapasitesine göre mezunları “düzenli ve temiz çalışma alışkanlığı” konusundaki değerdendirmelerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı fark bulunmaktadır. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde 100 ve üzeri kapasiteye sahip işletmelerde çalışan yöneticilerle 1-50 ve 51-100 kişı kapasiteye sahip işletmelerde çalışan yöneticilerin değışik görüş bildirdikleri belirlenmiştir. 100 ve üzeri çalışana sahip işletmede görev yapan yöneticiler mezunların düzenli ve temiz çalışma alışkanlıkları konusunda daha olumlu görüş bildirmektedirler.

Yönetici deneklerin çalıştıkları departmana göre mezunların “bireysel olarak iş yapabilmeleri” konusundaki değerdendirmeleri tablo IV.97’de görölmektedir.

Tablo IV.97 Yönetici Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre Mezunları “Bireysel olarak iş yapabilmeleri” Konusundaki Değerdendirmelerine İlişkin Görüş Farklılıkları

Bireysel olarak iş yapabilmeleri	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	P	Çalışılan Departman	N	X
	Gruplar arası	6,038	2	3,019	3,608	.031	İmalat	31	2,71
	Grup içi	86,188	103	,837			Tamir-Bakım	42	3,10
							Montaj	33	2,55
	Toplam	96,226	105				Toplam	106	2,81

Tablo IV.97’de göröleceğı gibi yönetici deneklerin çalıştıkları departmana göre mezunların “bireysel olarak iş yapabilme” yeterlilikleri konusundaki değerdendirmelerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmaktadır. Farklılığın kaynağını bulmak için yapılan analizlerde Tamir-Bakımda çalışanlar ile Montajda çalışanların farklı görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Montaj da çalışanlar mezunların bireysel olarak iş yapabilme düzeylerini daha iyi bulmaktadırlar.

IV.8 TARTIŞMALAR

Bu kısımda Meslek Liselerinin Elektrik Bölümü mezunlarının sanayi gereksinimlerini karşılayabilme düzeylerine ilişkin bulgular tartışılacaktır.

IV.8.1 Deneklerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Tartışmalar

Tablo IV.1'deki araştırmaya katılan mezun deneklerin yaş değişkenine ilişkin bulgular incelendiğinde, 18-23 yaş grubuna dahil deneklerin çoğunlukta olduğu(%54,4) görülmektedir. Türkiye'de mesleki teknik eğitimin öneminin anlaşılmasıyla birlikte son yıllarda bu okullara yatırımın fazla olması ve buna paralel olarak da, bu okulların sayıca artmaları yeni mezun sayısının iş dünyasında artmasına sebep olmuş olabilir. Ayrıca fazla tecrübesi olmadığından dolayı yeni mezunların özellikle özel sektörde ucuz iş gücü olarak tercih edilmeleri böyle bir sonucun çıkmasına sebep olabilir diye düşünülmektedir.

Deneklerin mezun oldukları meslek lisesi türüne göre dağılımlarını gösteren tablo IV.2 incelendiğinde, Endüstri Meslek Lisesi mezunlarının çoğunlukta olması (%64,6), bu lise türünden mezun olan öğrencilerin üniversite sınavlarında başarılı olamadıkları takdirde, direk kendi meslekleriyle ilgili bir birimi tercih ettiğini göstermektedir. Özellikle Anadolu Teknik Lisesi mezunlarının az olması(%14,2) ise, bu tür liselerden mezun olanlar asgari bir yabancı dil seviyesine sahip olduklarından iş dünyasında mesleklerinin dışında daha iyi imkanlarda farklı işler yapabildikleri şeklinde yorumlanabilir.

Deneklerin çalıştıkları sektöre göre dağılımlarını gösteren tablo IV.3'ün incelenmesiyle görülecektir ki; mezunların çoğunluğu(%69,0)özel sektörde çalışmaktadır. Araştırmanın yapıldığı İstanbul ilinde özel teşebbüslerin kamuya göre daha fazla olması, özelliklede elektrik sektöründe Türkiye'nin ihtiyacı olan elektrik malzemelerinin ve elektrikli aletlerin tamamına yakınının bu ilden gidiyor olması böyle bir sonucu doğurmuş olabilir.

Tablo IV.4'te mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre dağılımları incelenmiştir. Mezunların yarıdan biraz fazlası((%54,9) mezuniyet unvanları olan "teknisyen" olarak çalışmaktadır. Tüm meslek lisesi türlerinin, teknisyen unvanıyla mezun etmeleriyle birlikte mezunların azımsanmayacak bir kısmının(%29,6) "işçi" olarak çalışması, özellikle kamu sektöründe teknisyen olarak çalışmanın bazı

imtiyazlarının olması , bunun da kuruma ek külfet getirmesi nedeniyle ilk etapta bu mezunların kendi unvanlarıyla çalıştırılmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Mezun deneklerin çalıştıkları departmana göre dağılımlarını gösteren tablo IV.5 incelenmesiyle görüldüğü gibi, mezun deneklerin %57,1'i tamir-bakım departmanında çalışıyor olması meslek liselerinde verilen eğitimin genelde tamir-bakım ağırlıklı olduğu şeklinde düşünülebilir. En az ağırlığın (%20,4) imalatla olması, imalatın daha ileri analizleri gerektiren departman olması nedeniyle, bu departmanda tekniker ve mühendisler ağırlıklı olabileceğinden meslek lisesi mezunlarının fazla tercih edilmediği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo IV.6'da görüleceği gibi mezun deneklerin hizmet sürelerinin 1-5 yıl arasında yığılma(%64,6) göstermeleri yaş değişkeniyle paralellik göstermektedir. Bu da aynı şekilde tecrübesi az ve yeni mezunların özel sektörde ucuz iş gücü olarak görülmeleri sebebiyle daha çok tercih edildikleri şeklinde düşünülebilir.

Mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne kaydolmadan önceki bilgi düzeylerini gösteren tablo IV.7 incelenmesiyle görülecektir ki, denekler genelde çok az bilgin vardı(%31,0) ve normal derece bilgin vardı şeklinde (%40,7) cevap vermişlerdir. Bunun sebebi orta öğretimde sağlıklı bilgilendirme ve yönlendirmenin yapılmadığı şeklinde yorumlanabilir. Aynı zamanda bu tablo mezunların ailelerinin demokratik yapıları hakkında da bilgi verebilir. Çünkü; öğrencilerin genelde fazla bilgisi olmadığı okullara kaydolmaları, okullara ailelerin isteğiyle kendilerine danışmadan kaydoldukları anlamına gelir ki, buda ailelerin fazla demokratik olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo IV.8 incelenmesiyle görüldüğü gibi mezunların bölümlerini tercih etmelerindeki en önemli sebebin(%41,6) “mezunların piyasada daha kolay iş bulabilmeleri” olması , bu bölümün iyi şartlarda çalışabilmek için iş dünyasındaki önemini hala koruduğu anlamına gelebilir.

Tablo IV.9 incelendiğinde yönetici deneklerin en fazla(%37,7) 36-45 yaş grubuna dahil kişilerden olması, günümüz iş dünyasında da “tecrübe” faktörünün hem özel hem de kamu sektöründe yönetici olabilmek için önemli parametrelerden olduğunu söylemek mümkündür.

Yönetici deneklerin yöneticilik kıdemlerine ilişkin verilen tablo IV.10'da görüldüğü gibi yöneticilik kıdemlerinin 1-5 yıl arası olanların çoğunlukta olması(%38,7) bir önceki görüşümüzü destekler niteliktedir. Çünkü yöneticilerin çoğunluğu 36-45 yaş grubuna dahil kişilerden oluşmakta iken kıdemlerinin 1-5 yıl

arasında olması yönetici olabilmek için belli bir tecrübe arandığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo IV.11 yönetici deneklerin çalıştıkları sektöre göre dağılımlarını göstermektedir. Her iki sektördeki yönetici deneklerin hemen hemen eşit olması (özel sektör 54, kamu sektörü %46) kamu sektöründeki yöneticilerin emrinde çalışan kişi sayısının özel sektöre göre daha az olduğu şeklinde yorumlanabilir. Çünkü; mezun deneklerin %70'e yakın kısmının özel sektörden olması, normal bir dağılımda yöneticilerden de buna yakın bir sonucun çıkmasını gerektirirdi. Bu sonuçtan yola çıkarak kamu sektöründe özellikle politik sebeplerle yapılan terfilerden (liyakat faktörüne dikkat edilmeden) dolayı yönetici kadrosunda gereksiz şişmelere neden olduğunu söyleyebiliriz.

Yönetici deneklerin mezuniyetlerine göre dağılımları tablo IV.12'de gösterilmektedir. Tablo incelendiğinde görüleceği gibi, yöneticilerin çoğunluğunun (%38,7) lisans mezunu olması meslek lisesi mezunlarına amir olabilmek için lisans mezunu olmanın önemli parametre olduğu şeklinde yorumlanabilir. Lisans üstü eğitim alanlarında azımsanmayacak kadar fazla olması (%30,2), özellikle son zamanlarda üniversite mezunlarının nicelik bakımından artmasından dolayı lisans üstü eğitim almanın elektrik sektöründe yönetici olabilmek için tercih sebebi olduğu anlamını taşıyabilir.

Tablo IV.13'ten görüleceği gibi yönetici deneklerin yarıya yakınının (%41) 100 ve üzeri çalışana sahip işletmelerde çalışıyor olması, yönetici deneklerin görev yaptıkları kurumların doğrudan elektrik işleri yapmasa bile bünyesinde çalıştırdığı elektrikçiler en az bir amir gerektirecek nicelikte olduğu şeklinde yorumlanabilir. Buradan da işletmenin çalışma sahası ne olursa olsun mutlaka bünyesinde belli sayıda elektrik teknisyeni bulundurması gerektirdiğini söyleyebiliriz.

IV.8.3 Deneklerin Temel Mesleki Konularda Yeterlilik Düzeyleri ve Bunlarla İlgili Tavsiyelerine İlişkin Tartışmalar

Bu kısımda mezun deneklerin temel mesleki konularda kendilerini ne derece yeterli buldukları ve sanayi gereksinimlerini karşılayabilmeleri için bu konulara ilişkin tavsiyeleri tartışılmıştır.

Çağırma ve bildirim tesisatlarıyla ilgili olarak mezunların yarıya yakını (%48,7) "orta derece yeterliyim" demekte, görüşler içerisinde ikinci derece ağırlığa

sahip görüş ise %34,1 ile “çok yeterliyim”, mezunların çok az bir kısmı ise (%4) kendilerini konu hakkında “yetersiz” bulmakta. Ancak görüşlerin aritmetik ortalaması alındığında $X=1,87$ olarak çıkmaktadır ki bu değer “çok yeterliyim” ve “orta derece yeterliyim” in arası ve “orta derece yeterliyim”e daha yakın bir görüştür. Buradan meslek liselerinde çağırma ve bildirim tesisatlarıyla ilgili konuların çok sağlam bir şekilde verildiği söylenebilir.

Çağırma ve bildirim tesisatlarıyla ilgili tavsiyelerin çoğunluğu(%49,6) “teçhizatı güçlendirilmeli” şeklinde olması, bu konuların tam uygulanabilmesi için okullarda zaman zaman malzeme sıkıntısı yaşandığı anlamına gelebilir.

Aydınlatma tesisatlarıyla ilgili olarak deneklerin yarısından biraz fazlası(%50,4) “çok yeterliyim” demekte, %38,1’i “orta derece yeterliyim” demekte ve aritmetik ortalamasının da $X=1,62$ olması, (ki bu değer “çok yeterliyim” ile “orta derece yeterliyim” görüşlerinin tam ortası sayılabilir) mezunların bu konuların uygulamasında gayet iyi olduğu söylenebilir.

Aydınlatma tesisatlarıyla ilgili olarak deneklerin anlamlı bir kısmının(%42) “teçhizatı güçlendirilmeli” şeklinde görüş beyan etmesi, bu konuların uygulanmasında da eğitim kurumlarında zaman zaman malzeme sıkıntısının yaşandığı söylenebilir.

“Temel elektronik uygulamaları”, “endüstriyel elektronik uygulamaları” ve “dijital elektronik uygulamaları” gibi derslerden deneklerin genel olarak kendilerini “az yeterli” ve “yetersiz” bulmaları, (sırasıyla aritmetik ortalamaları $X_1=2,12$ $X_2=2,82$ $X_3=2,90$) bu derslerin genelde elektronik ağırlıklı olması ve elektrik bölümlerinde yeni yeni okutulan dersler olması sebebiyle elektrik öğretmenlerinin ilgili konularda fazla yeterli olmamaları ve bu bölümlerde yeterince elektronik malzeme olmadığından dolayı konuların daha hafif geçildiği şeklinde yorumlanabilir. Deneklerin konulara ilişkin tavsiyeleri bizim düşüncemizi destekler niteliktedir. Çünkü; deneklerin tavsiyelerinin aritmetik ortalamaları alındığında (sırasıyla $X_1=2,66$ $X_2=2,54$ $X_3=2,61$) hemen hemen tamamına yakını “teçhizatı güçlendirilmeli” ve “süresi uzatılmalı” şeklinde görüş beyan etmişlerdir ki tüm görüşlerin ortalaması “teçhizatı güçlendirilmeli” ye daha yakındır.

Temel tesviye ve mekanik işler konusunda deneklerin anlamlı bir kısmı (%36,3) kendilerini “orta derece yeterli” bulmakta ve bu görüşün hemen ardından %27,9 ile “az yeterliyim” görüşü gelmektedir. Deneklerden azımsanmayacak bir

grubun ise (%18,1) kendilerini “yetersiz” bulmaları bu konuların okullarda iyi öğretilmediği şeklinde yorumlanabilir. Bunun sebebi, bu konuların daha çok tesviye bölümlerinin konusu olduğu ve çok pahalı bir atölye ve laboratuvar donanımı gerektirdiğinden dolayı daha basit donanımla çalışan elektrik bölümlerinde fazla önemsenmediği şeklinde yorumlanabilir.

Ancak deneklerin hemen tamamına yakınının($X=2,88$) bu konuların “teçhizatının güçlendirilmesi” yönünde görüş beyan etmesi bu konuların hala bir elektrik teknisyeninin mesleğini rahat yapabilmesi için sıklıkla gereksinim duyduğu konular olduğu düşüncesini kuvvetlendirmektedir.

“Stator Sarımları”, “endüvi sarımları”, “trafo sarımları”, “motor kumanda devreleri”, “ölçme ve makine deneyleri” gibi dersler, elektrik bölümlerinin temel dersleri olduğundan ve elektrik bölümü açılan her meslek lisesinde öncelikli olarak düşünülen dersler ve kurulan birimler olduğundan dolayı bu konularda mezun denekler kendilerini genel olarak yeterli bulmaktadırlar. Bu konular hakkındaki görüşlerin aritmetik ortalamaları sırasıyla şöyle $X_1=2,49$, $X_2=2,48$, $X_3=2,44$, $X_4=2,19$, $X_5=2,51$.

Bu sonuçlara karşın mezun deneklerin bu konulara ilişkin tavsiyelerinin genel olarak “teçhizatı güçlendirilmeli” şeklinde olması, bu konular okullarda çok sağlam olarak verilmekle birlikte yinede iş dünyasındaki uygulamaların gerisinde olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Elektromekanik taşıyıcılar konusunda deneklerin çoğunluğu(%41,6) “yetersizim” şeklinde görüşlerini beyan etmişlerdir. Bu görüşlerin aritmetik ortalamasının $X=3,04$ olması da bu görüşleri destekler niteliktedir. Bu da tıpkı elektronik konularında olduğu gibi eğitim programlarına sonradan girmiş olması, piyasada çok az istihdam alanı olması ve eğitimciler tarafından da tam olarak bilinmediğinden dolayı üzerinde fazla durulmamış veya çok yüzeysel bir şekilde geçilmiş olabilir. Kaldı ki deneklerin çoğu anketlere cevap verirken böyle bir konuyu eğitim dönemlerinde görmediklerini belirtmişlerdir.

Bunlarla birlikte mezunların yarısından fazlasının “süresi uzatılmalı”(%31) ve “teçhizatı güçlendirilmeli” (%33,2) şeklinde tavsiyede bulunması, bu konuların elektrik teknisyenleri tarafından piyasada karşılaşılan konular olduğunu gösterebilir.

PLC uygulamaları konusunda deneklerin yarısından fazlası “yetersizim”(%35) ve “az yeterliyim”(%31) şeklinde görüş beyan etmeleri, bu konuların eğitim dönemlerinde gerçekten çok zayıf şekilde verildiği anlamına gelir. Bunun nedeni bu

uygulamaların çok pahalı yatırımlar gerektirmesi ve PLC cihazlarının bir çok teknik okulda mevcut olmamasıdır denebilir. Bu cihazlar okullarda bulunsalar bile hem mevcut öğrencilerin eğitimine yeterli gelmediğinden hem de çok hassas cihazlar olması nedeniyle arıza tehlikesine karşı birim yöneticilerinin öğrencilerin kullanımına sunmadığı şeklinde yorumlanabilir. Aynı zamanda bu tür konuların eğitim müfredatlarına yeni yeni giriyor olması tüm eğitimcilerin konuya aynı düzeyde hakim olmamaları şeklinde de düşünülebilir.

Ancak mezunların çoğunluğunun bu konular hakkında “süresi uzatılmalı”(%40,3) ve “teçhizatı güçlendirilmeli”(%27,4) şeklinde görüş beyan etmeleri bu konuların artık iş dünyasında bir çok sektörde kullanıldığı anlamına gelir. Deneklerin çok az da olsa(%8,4) bir kısmının “süresi kısaltılmalı” şeklinde görüş beyan etmeleri bazı işletmelerin hala eski teknoloji ile çalıştıkları anlamına gelebilir.

Bilgisayara uygulamaları konusunda deneklerin yeterliliklerine ilişkin görüşlerinde homojen bir dağılım görülmektedir. %23,9’u “çok yeterliyim”, %25,7’si “orta derece yeterliyim”, %25,7’si “az yeterliyim” ve % 24,8’i “yetersizim” demektedir. Bunun nedeni bilgisayar konularının eğitimle birlikte daha çok ilgi, merak ve zaman gerektiren konular olması ve kişilerin kabiliyetleri yönünde kendilerini geliştirmesi ya da geliştirmemesi şeklinde düşünülebilir.

Deneklerin tavsiyelerinin “süresi uzatılmalı”(%49,1) ve “teçhizatı güçlendirilmeli”(%19,9) olması, artık bu konuların değil iş dünyası için günlük yaşam için de zorunluluk anlamına geldiği söylenebilir. Deneklerin bir kısmının(%22,1) “aynen kalmalı” demesi ise bu derslerin şimdiki haliyle bile eğer öğrenciler biraz gayret gösterip kendilerini geliştirirlerse gereksinimlerini karşılayabileceği şeklinde yorumlanabilir.

IV.8.3 Mezun Deneklerin Okulda Aldıkları Eğitimleri Genel Değerlendirmelerine İlişkin Tartışmalar

Tablo IV.17 incelendiğinde mezun denekler bölümlerinde verilen eğitimin “içeriği” ve “yeterlilik düzeyi” konusundaki görüşlerinde hemfikir olduğu söylenebilir. Çünkü; denekler eğitimin içeriği konusunda %49’u eğitimin içeriğinin mesleklerini yapmada “normal” düzeyde bulurken, %31’i “iyi” düzeyde bulmaktadır. Aynı şekilde eğitimin mesleklerini öğrenmedeki yeterlilik düzeyini deneklerden %38,5’i “normal” bulurken, %36,7’si “iyi” olarak değerlendirmektedir. Bu konuya ilişkin deneklerin görüşlerinin aritmetik ortalamaları sırasıyla $X_1=2,80$ ve $X_2=2,82$

olması yani, “iyi” ile “normal” arası ve normale daha yakın olması meslek liselerinde verilen eğitimin “içerik” ve “yeterlilik” bakımından mezunların iş hayatındaki gereksinimlerini karşılayabildiği şeklinde yorumlanabilir.

Denekler mezun oldukları bölümdeki görevli öğretmenlerin mesleki yeterlilikleri konusunda “iyi”(%33,6) ile “normal”(%38,1) arasında görüş bildirmeleri ve aritmetik ortalamasının da $X=2,46$ (“iyi” ile “normal” arası ve iyiye daha yakın) olmasından hareketle bu bölümlerde görevli öğretmenlerin alan bilgilerinin iyi olduğunu söyleyebiliriz.

“Atölye ve laboratuvarlarda iş yapılırken öğretmenlerin deneklerle ilgilenme düzeyi” ile “atölye ve laboratuvarlardaki teçhizatların öğrencilere kullanılması”ile ilgili görüşlerinde çok yakın bir ilişki göze çarpmaktadır. Bu konuları sırasıyla %22,6 ve %21,7’si “kötü” olarak nitelendirmektedirler. Hiç azımsanmayacak bu rakamlar dikkate alınırsa meslek liselerinin elektrik bölümlerinde öğretmenler iş yapılırken hem öğrencilerle ilgilenmiyor hem de ilgili teçhizatların öğrencilerin kullanımına sunulması çok iyi değildir denebilir. Aynı şekilde “atölye ve laboratuvar teçhizatlarının işlerini yapmadaki yeterliliği” ni deneklerden %30,1 ile kötü olarak değerlendirmesi bu bölümdeki teçhizatların müfredat programını yürütebilmek için yeterli olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“Atölye ve laboratuvarlardaki iş disiplini” ni deneklerin %39,4’ü “iyi” olarak değerlendirirken %35,4’ü “normal” olarak değerlendirmektedir. Bu görüşlerin aritmetik ortalamasının “iyi” ile “normal” arasında($X=2,54$) ve normale yakın olmasından dolayı bu bölümlerdeki iş disiplinin normal olduğu şeklinde yorumlamak mümkündür.

Deneklerin “Okul ve iş yerlerindeki araç- gereç benzerliği” ve “Okulunuzdaki iş yapma yöntemleriyle sanayideki yöntem arasındaki benzerlik düzeyi” konularına verdikleri cevaplar arasında yakın bir ilişki göze çarpmaktadır. Her iki konuya da sırasıyla %31 ve %27,9 denek “kötü” cevabını vermişlerdir. Bu konulara ilişkin görüşlerin aritmetik ortalamasının sırasıyla $X_1=3,32$ ve $X_2=3,31$ olması da okullarda verilen eğitim ve teknoloji ile iş dünyasındaki teknoloji arasında okul aleyhine bir farkın olduğunu ortaya koyması açısından dikkat çekicidir.

Mezun denekler takım çalışmasına uyumlarını %44, 2 “iyi” ve %34 “çok iyi” olarak değerlendirirken (görüşlerin aritmetik ortalaması $X=1,92$, bu değer “çok iyi” ile “iyi” arası ve iyiye daha yakındır.), bireysel olarak iş yapabilme düzeylerinin aritmetik ortalamasının $X=2,12$ olması bu bölümlerde öğrenciler hem

sosyalleştirilirken hem de bireyselleştirilmektedir şeklinde yorumlanabilir. Çünkü; bölümün yapısı gereği (bazen de kıt imkanlardan dolayı) bazı çalışmalarını öğrenciler ortak yapmakta, bazı proje çalışmalarını ise mutlaka bireysel olarak yapmak durumunda kalmaktadırlar.

Mezun denekler staj yaptıkları işyerlerindeki eğitici personelin kendileriyle ilgilenmelerini (en fazla ağırlıkla) %31 ile “çok iyi” olarak değerlendirirken, staj yaptıkları işletmelerdeki araç-gereçlerin kullanımlarına sunulmasını (yine en fazla ağırlıkla) %33,6 oranında “iyi” olarak değerlendirmeleri, usta öğreticilerin stajyerlerle ilgilenme oranında bilgilendirmedikleri anlamını taşıyabilir.

Mezun deneklerin kendilerini yeni teknolojik gelişmelere uyum konusunda %44,7 oranında “iyi” olarak değerlendirmeleri ve tüm görüşlerin aritmetik ortalamasının da $X=2,24$ olması(ki bu değer “iyi” ile “normal” arası ve iyinin biraz altındadır) bu bölümlerde çok sağlam kuramsal bir temelin verildiği şeklinde yorumlanabilir.

Mezun deneklerin düzenli ve temiz çalışma alışkanlıklarını %40,7 ile “iyi” olarak değerlendirmeleri anlamlıdır. Çünkü; bu okullarda atölye ve laboratuvarların temizliğinden öğrencilerin sorumlu olması ve teçhizatlar kullanılırken ve işler yapılırken düzen ve temizliğe son derece dikkat edilmesi öğrencilere bu alışkanlığı kazandırmıştır denebilir.

“İş kazalarına karşı önlem alma” ve “kaza anında neler yapacağını bilme” konularında deneklerin kendilerini sırasıyla %25,2 ve % 27,9 oranlarında “kötü” olarak değerlendirmeleri, bu konuların deneklere eğitim sürelerince ciddi şekilde verilmediği anlamını taşır. Elektrik gibi her zaman kaza olması muhtemel bir meslekte ve ufak bir ayrıntının bile hayat kurtarabileceğinin bilindiği halde, bu tür konulara yeterince önem verilmemesi bir eksiklik olarak değerlendirilebilir.

Mezun deneklerin “iş planlanan zamanda bitirebilme yeterliliği” konusundaki verilen cevapların aritmetik ortalamasının $X=2,14$ olması(bu değer iyi ile normal ortası ve iyiye daha yakın) mezunlara bu alışkanlığın güzel bir şekilde kazandırıldığını gösterir.

Tablo IV.18’de yönetici deneklerin mezunları genel değerlendirmelerine ilişkin bulgular incelendiğinde yöneticiler mezunları genel olarak “iyi” veya “normal” olarak nitelendirmektedirler. Her ne kadar bazı konuların “kötü” sütunundaki ağırlıklar %20’nin üzerinde olsa da tüm satırın aritmetik ortalaması

3'den küçüktür. Bu da anılan konularda mezunların genel olarak iyi yada normal olduğu şeklinde yorumlanabilir.

IV.8.4 Mezun Deneklerin çalıştıkları sektöre göre Kendilerini Değerlendirmelerine İlişkin Tartışmalar.

Bu kısımda mezun deneklerin temel mesleki konularda kendileri ne derece yeterli bulduklarına ve konuların iş dünyasında daha yararlı hale getirilebilmesi için tavsiyelerine ilişkin görüşlerinde, çalıştıkları sektöre göre farklılık olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan t- testinde 11 konuda çalışılan sektöre göre denekler farklı görüş bildirmişlerdir. Bu farklılıklar ya tek tek veya toplu halde tartışılacaktır.

Tablo IV.19'da mezun deneklerin dijital elektronik uygulamaları konusundaki görüşlerinde yeterlilik bakımından özel sektör lehine bir farklılık görülmektedir. Özel sektörde bu tür konuların daha sık uygulama alanı olmasından dolayı, okuldan eğitimi alan öğrenciler işyerlerinde de konuları uygulayınca kendilerini daha yeterli buluyor şeklinde yorumlanabilir.

Mezun deneklerin “çağırma ve bildirim tesisatları uygulamaları”, “temel tesviye ve mekanik işler” ve “stator sarım uygulamaları” konularıyla ilgili tavsiyelerinde özel sektörde çalışanların bu konuların teçhizatlarının güçlendirilmesini daha fazla istemeleri, bu tür konuların okullardaki uygulamalarının özel sektördeki uygulamalarına göre daha geride olduğu düşüncesini verebilir. Ayrıca bu tür konuların okullardaki uygulamalarının ve müfredat programının kamu sektöründeki ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak yapıldığı anlamını taşıyabilir.

“Endüvi sarım uygulamaları”, “trafo sarım uygulamaları” ve “motor kumanda uygulamaları” konularında mezun deneklerden kamu sektöründe çalışanların teçhizatının güçlendirilmesi yönünde görüş beyan etmeleri, bu konuların hala kamu sektöründe sıklıkla gereksinim duyulan konular olduğunu gösterebilir.

“Elektrik makinaları1-2” dersinin süresinin uzatılması yönünde kamu sektöründe çalışanların farklı görüş beyan etmeleri, bu derslerin karşılıklarının kamu sektöründeki elektrik birimlerinin hepsinde aynı derecede kullanılmadığı veya mezunların konularla uygulamalar arasında sağlıklı ilişki kuramadıkları anlamına gelebilir.

Tablo IV.27'de mezun deneklerin “yaptıkları işi planlanan zamanda bitirebilme alışkanlıkları” konusunda kamu sektöründe çalışanların daha olumlu

görüş bildirmeleri okullardaki iş yapma yöntemleriyle kamu sektöründeki iş yapma yöntemleri arasında sıkı bir ilişkinin olduğu şeklinde yorumlamak mümkündür.

IV.8.5 Deneklerin Yaş Değişkenine Göre Değerlendirme ve Önerileri

Bu kısımda mezun deneklerin yaş değişkenine göre temel mesleki konulardaki yeterlilik düzeyleri ile bu konulara ilişkin tavsiyeleri ve genel konulardaki değerlendirmeleri tartışılacaktır.

Deneklerin yaş değişkenine göre “temel elektronik uygulamaları”, endüstriyel elektronik uygulamaları”, “dijital elektronik uygulamaları”, “ileri kumanda tekniği ve PLC uygulamaları” konularında anlamlı görüş farklılıkları bulunmaktadır. Bu konularda 18-23 yaş grubuna dahil denekler kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

Bu gruptaki tüm dersler özellikle gelişen teknoloji ile iş dünyasının sık kullanmaya başladığı konuları içermektedir. Aynı zamanda bu konuların diğer bir özelliği de müfredatı son 10 yılda konulan dersler olmasına karşın ilk dönemlerde bölüm öğretmenlerinin konulara tam vakıf olamadıklarından dolayı çok yüzeysel geçilen dersler olması, ancak son yıllarda tam anlamıyla içeriğine uygun olarak işlenmesidir. İşte bu özelliklerinden dolayıdır ki yeni mezunların yada başka bir deyişle 18-23 yaş grubuna dahil deneklerin bu konularda diğer yaş gruplarına nazaran iyi olmaları normal olarak değerlendirilebilir.

“Temel tesviye ve mekanik işler” konusundaki mezun görüşleri arasındaki anlamlı fark 30 ve üzeri yaş grubu deneklerin lehinedir. Yani bu yaş grubuna dahil denekler bu konularda kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar. Bunun nedeni bu dersin içerdiği konuların, özellikle elektronik ile ilgili konular müfredat programı içerisinde fazlaca yer almadığı dönemlerde ağırlıklı olmasından dolayı önceki mezunların bu tür konularda daha yeterli olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“Stator sarımları” ve “endüvi sarımları” konularında 18-23 yaş grubuna dahil denekler kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar. Bu tür konular bu bölümler varolduğundan itibaren aynı ağırlıkta okutulan ve bir elektrik teknisyeninin zorunlu bilmesi gereken konulardır. Ancak bu tür konularının iş dünyasının her sahasında mutlaka uygulama sahası yoktur. Örneğin tamir-bakım ünitelerinde sıkça rastlanırken, imalat ve montaj yada destek ünitelerinde bu tür konulara aynı sıklıkta rastlanılmayabilir. Bu özelliğinden dolayı bu tür konularda yeni mezunların yani 18-

23 yaş grubuna dahil deneklerin kendilerini daha yeterli bulmaları normaldir diye düşünülmektedir.

Mezunların temel mesleki konulara ilişkin tavsiyelerinde toplam 12 konuda yaşlara göre görüş farklılığı bulunmaktadır. Ancak bu konulardan 11 tanesinin “süresi uzatılmalı” ve “teçhizatı güçlendirilmeli” diye tavsiyede bulunan yaş grubu ise 18-23 arası olanlardır. Konular şöyle:

- “Aydınlatma tesisatları uygulamalarına”,
- “temel elektronik uygulamaları”,
- “temel tesviye ve mekanik işlere”,
- “trafo sarımları”,
- “motor kumanda devrelerine”,
- “endüstriyel elektronik uygulamaları”,
- “ölçme ve makine deneyleri”,
- “kumanda tablo ve pano uygulamaları”,
- “elektromekanik taşıyıcılar”,
- “dijital elektronik uygulamaları”,
- “ileri kumanda tekniği ve PLC uygulamaları”,
- “bilgisayar dersleri ve uygulamaları”,

18-23 yaş grubuna dahil deneklerin genelde yeni mezun olmalarına karşın, tüm bu konuların teçhizatının güçlendirilmesi konusunda tavsiyede bulunmaları anlamlıdır.

Hızla gelişen ve değişen teknolojik çevrede daha geniş bir tabanda uygulama becerilerine sahip kişilerin iyi işler yapabildiği şeklinde yorumlanabilir. Başka bir ifadeyle bilişim çağının teknik insan gücünün mesleğiyle ilgili değişik konularda geniş bir uygulama becerisine sahip olması gerekliliğidir.

Deneklerin “mezun oldukları bölümde görevli öğretmenlerin alan bilgisi” konusundaki görüşlerindeki farklılık 18-23 yaş grubunun lehinedir. Yani bu yaş grubuna dahil denekler mezun oldukları bölümdeki öğretmenlerin alan bilgisini daha yeterli bulmaktadırlar. Teknik Eğitim Fakültelerinin Türkiye de yaygın hale gelmesinden önce, teknik öğretmen ihtiyacının anlamlı bir kısmı Meslek Yüksek Okullarından karşılanmaktaydı. Bu okullardan mezun olup ta öğretmenlik yapanların alan bilgisinin yeterli olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca son zamanlarda

Teknik Eğitim Fakültelerinin de iş dünyasının gerekliliklerine göre programını güncelleyerek daha kalifiye öğretmenler mezun etmesi, böyle bir sonucu doğurmuş olabileceği düşünülebilir.

“Atölye ve laboratuvar teçhizatlarının öğrencilere kullandırılması” konusunda 18-23 yaş grubuna dahil denekler daha olumlu görüş bildirmişlerdir. Bu gruba dahil deneklerin görüşlerinin aritmetik ortalaması $X=2,71$. bu değer “iyi” ile “normal” arası ve normale daha yakındır. Bu durum son zamanlarda mesleki teknik eğitim veren okulların özellikle dünya bankasının da yardımlarıyla teçhizat bakımından zenginleşmiş ve bu durumun da teçhizatların öğrencilere daha fazla kullandırılması şeklinde yansımış olabileceği düşünülmektedir.

Tablo IV.52’de mezun deneklerin yaşa göre “atölye ve laboratuvarlarda işlerin verimli şekilde yapılabilmesi için sınıf mevcudu” konusundaki görüşlerindeki farklılık $X= 2,67$ (bu değer “iyi” ile “normal” arası ve normale daha yakındır) aritmetik ortalamayla yine 18-23 yaş grubuna dahil deneklerin lehinedir. Özellikle son zamanlarda üniversite seçme sınavlarında yapılan yanlış düzenlemelerle bu okullara olan talep azalmış ve bunun doğal sonucu olarak da sınıf mevcutları normale inmiştir diye düşünülebilir.

Mezun deneklerin yaş değişkenine göre “staj yaptıkları işyerindeki araç-gereçlerin kullanımlarına sunulma düzeyi” konusunda 18-23 yaş grubuna dahil deneklerin diğer yaş gruplarına göre daha olumlu($X=2,02$ “iyi”) görüş beyan etmeleri, son zamanlarda staj yaptıran işletmelerin imkanlarını stajyerlere daha fazla sunduğu şeklinde yorumlanabilir. Çıktığı ilk zamanlar işletmelerce fazla önemsenmeyen 3308 no’lu işletmelerde meslek eğitimi düzenleyen kanunun, özellikle son zamanlarda yaptırıma konması bu sonucu destekler niteliktedir.

Tablo IV.54’de mezun deneklerin yaşa göre “yeni teknolojik gelişmelere uyum düzeyleri” konusundaki görüşlerinde 18-23 ve 24-30 yaş grubuna dahil deneklerin aynı düzeyde olumlu görüş bildirmeleri($X=2,19$), son zamanlarda eğitim programlarında yapılan ufak tefek iyileştirmelerin bile mezunların sanayii gereksinimlerini karşılayabilme düzeylerini ciddi şekilde etkilediği şeklinde yorumlamak mümkündür.

Mezun oldukları lise türüne göre “temel elektronik uygulamaları” ve “trafo sarımları” konularında Teknik Lise mezunlarının kendilerini daha yeterli bulmaları, Teknik Lise mezunlarının hem sayıca az olmaları, hem not ortalaması olarak Endüstri Meslek Liselerinden belli not ortalamasını tutturanların bu liseye

geçebiliyor olmaları, hem de Teknik Liselerde ağırlıklı olarak meslek dersleriyle birlikte sayısal derslerinde okutuluyor olması böyle bir sonucun çıkmasına neden olmuş olabilir.

Tablo IV.57’de mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre “elektro-mekanik taşıyıcılar” konusundaki görüşlerinde Anadolu Teknik Liselerinin lehine bir farklılık vardır. Anadolu Teknik Lisesi mezunlarının bu konularda kendilerini daha yeterli bulmaları, bu konularla ilgili kaynakların genelde yabancı dilde olması ve bu liselerde asgari düzeyde bir yabancı dil öğretilmesi konulara diğer lise türlerinden mezun olanlara göre daha fazla vakıf olmuş olabilecekleri düşünülmektedir.

Mezun deneklerden “çağırma ve bildirim tesisatları”, “motor kumanda devreleri”, “bilgisayar dersleri ve uygulamaları” konularında Endüstri Meslek Lisesi mezunlarının diğer meslek liselerinden mezun olanlara göre hem süresinin uzatılması hem de teçhizatının güçlendirilmesi konusunda tavsiyede bulunmaları, Endüstri Meslek Liselerinde bu tür konuların daha yüzeysel geçildiği anlamına gelebilir

Mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre “mezun oldukları bölümde verilen eğitimin mesleklerini öğrenmedeki yeterlilik düzeyi”, “atölye ve laboratuarlarda iş yapılırken öğretmenlerin öğrencilerle ilgilenmeleri”, “atölye ve laboratuarlarda işlerin verimli şekilde yapılabilmesi için sınıf mevcudu” konularını Teknik Lise mezunlarının daha iyi olarak değerlendirmeleri (sırasıyla aritmetik ortalamaları $X_1=2,35$, $X_2=2,35$, $X_3=2,13$) bu liselerin öğrencilerinin sayısı hem az, hem de belli bir alt yapıya sahip öğrenciler olduğu şeklinde değerlendirilebilir.

Tablo IV.64’te mezun deneklerin mezun oldukları lise türüne göre “yeni teknolojik gelişmelere uyum düzeyleri” konusunda Anadolu Teknik Lisesi mezunlarının teknolojik gelişmelere daha kolay uyum sağlayabilmeleri, bu okullarda yabancı dilin iyi şekilde öğretilmesiyle ilişkilendirilebilir.

“Takım halinde iş yapılırken takım çalışmasına uyum düzeyleri” konusunda hem Anadolu Teknik Lisesi hem de Teknik Lise mezunlarının görüşlerinin aynı düzeyde “iyi”($X=1,69$) olması bu okullarda verilen eğitim tarzının öğrencileri takım çalışmasına alıştırdığı şeklinde yorumlanabilir.

IV.8.6 Mezun Deneklerin İşyeri Unvanlarına Göre Görüşlerine İlişkin Tartışmalar

Herhangi bir meslek lisesi türünden mezun olduktan sonra piyasada “teknisyen” unvanıyla çalışan denekler,

“temel elektronik uygulamaları”(X=1,92),

“motor kumanda devreleri” (X=2,02),

“endüstriyel elektronik uygulamaları” (X=2,69),

“kumanda tablo ve pano uygulamaları” (X=2,32),

“dijital elektronik uygulamaları” (X=2,74),

“ileri kumanda tekniği ve PLC uygulamaları” (X=2,70), konularında kendilerini daha yeterli bulmalarının nedeni, bu konular elektrik bölümlerinin hemen hemen temel konuları olmasından dolayı teknisyen unvanını alan bir mezun, çalıştığı işyerinde bu konularla mutlaka karşılaşmaktadır. Zaten eğitim döneminde bu konuları teorik ve pratik olarak yeterince öğrendiğinden dolayı, iş dünyasında da bu konuları sıklıkla uygulayınca yeterlilik düzeyi diğer unvan sahiplerine göre artıyor diye düşünülebilir.

“Bilgisayar dersleri ve uygulamaları” konusunda “şef” unvanıyla çalışanların kendilerini daha yeterli bulmaları(X=2,17), bütün sektörlerde şeflik unvanı belirli basamakları geçtikten sonra daha ileri bir statü olması ve nispeten masa başı işi olmasından dolayı, bu konularda şeflerin daha iyi olmaları normal olarak değerlendirilmektedir.

“Endüvi sarımları” konusunda yine şeflerin kendilerini daha iyi bulmaları, endüvi sarımlarının uygulamada sık rastlanan konular olmadığından iş dünyasında belli bir deneyime sahip olanlar kendilerini yeterli bulmaktadır ki, iş dünyasında belirli deneyime sahip olanlarında şefler olmasından dolayı bu sonuç normal olarak değerlendirilmektedir.

Mezun oldukları bölümdeki eğitimin içeriğini teknisyen unvanına sahip olanların daha iyi bulmaları(X=2,76), teknisyen unvanıyla çalışanların okulda edindikleri bilgilerin çoğunu iş hayatında kullanabildikleri anlamına gelebilir. Diğer unvanlarla çalışanlar eğitim dönemlerinde tüm konuları görmüş olsalar bile, iş hayatında kullanamadıklarından eğitimin içeriğini teknisyenler kadar iyi bulmamaları normal olarak düşünülebilir.

Tablo IV.78’de mezun deneklerin işyeri unvanlarına göre “okulda aldıkları teorik derslerin değişik işlere uyum sağlamada yeterliliği” konusundaki görüşlerinde teknisyenlerin daha olumlu görüş bildirmeleri, teknisyen unvanıyla çalışanların okulda aldıkları teorik derslerle iş yerinde karşılaştıkları uygulamalar arasında daha rahat ilişki kurabildikleri şeklinde yorumlamak mümkündür.

İş kazalarına karşı önlem alma düzeyleri konusunda yine teknisyenlerin olumlu görüşü ($X=2,33$ “iyi” ile “normal” arası ve iyiye daha yakın) bildirmeleri, iş dünyasında teknisyenlik yapanların bu tür konuları, uğraşları gereği daha fazla bilmeleri gerekliliğinden kaynaklanmış olabilir diye yorumlamak olasıdır.

IV.8.7 Mezun Deneklerin Çalıştıkları Departmana Göre Görüşlerine İlişkin Tartışmalar

Mezun deneklerin çalıştıkları birime göre “aydınlatma tesisatları”, “stator sarımları”, “endüvi sarımları” konularında tamir-bakım departmanında çalışanların kendilerini daha yeterli bulmaları (sırasıyla aritmetik ortalamaları $X_1=1,79$, $X_2=2,32$, $X_3=2,35$) bu tür konuların bölümlerde veriliş tarzının tamir-bakım departmanlarının gereksinimleri doğrultusunda olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Aynı şekilde “temel tesviye ve mekanik işler” ve “kumanda tablo ve pano uygulamaları” konularında imalat sektöründe çalışan mezunların kendilerini daha iyi bulmaları da, bu tür konuların işlenme tarzının imalat sektörünün gereksinimleri doğrultusunda olduğunu söyleyebiliriz.

Mezun deneklerin çalıştıkları birime göre “mezun oldukları bölümde verilen eğitimin mesleklerini öğrenmedeki yeterlilik düzeyi”, “mezun oldukları bölümdeki eğitimin içeriği” ve “okullarındaki iş yapma yöntemleriyle sanayideki yöntem arasındaki benzerlik” hakkındaki görüşlerinde tamir-bakım departmanında çalışanların daha olumlu görüş bildirmeleri, bu bölümlerdeki eğitimin içerik, düzey ve yöntem bakımından tamir-bakım ünitelerinin gereksinimlerini karşılayabilecek nitelikte düzenlendiği şeklinde yorumlamak mümkündür.

Mezun deneklerin çalıştıkları birime göre “okulda aldıkları teorik derslerin değişik işlere uyum sağlamalarına yeterli olma derecesi”, okulda verilen düzenli ve temiz çalışma alışkanlığı” ve “takım halinde iş yapılırken takım çalışmasına uyum düzeyleri” konularında imalat departmanlarında çalışanların olumlu cevap vermeleri ise, okullarda bu tür kavramların eğitiminin imalat departmanlarının gereksinimleri doğrultusunda planlanmış olabileceği şeklinde düşünmek mümkündür.

IV.8.8 Yönetici Deneklerin Mezunları Değerlendirmelerine İlişkin Tartışmalar

Tablo IV.92’de görüldüğü gibi yönetici deneklerin yaş değişkenine göre mezunların “yaptıkları işi işlem basamaklarına göre yapabilme” yeterlilikleri konusundaki görüşlerinde 25-35 yaş grubuna dahil deneklerin mezunları daha iyi bulmaları($X=2,72$), bu yaş grubuna dahil yönetici deneklerin yaratıcı düşünceleri desteklemeden çok “işlerin sadece doğru yapılması” noktasına dikkat ettikleri anlamını taşıyabilir. Bu yaş grubuna dahil deneklerin daha az tecrübeye sahip denekler olduğu da düşünülürse yaratıcı fikirleri desteklemeden çok sadece verilen işleri usulüne uygun yaptırmak onlar için daha faydalı olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Yönetici deneklerin yöneticilik kıdemlerine göre mezunların “alan bilgisinin yeterliliği” konusundaki görüşlerinde 1-5 yıl kıdeme sahip yöneticilerin, mezunların alan bilgisini daha yeterli($X=2,73$) bulmaları bu yöneticilerin zaten mesleki deneyimleri fazla olmadığından mezunların alan bilgisini iyi görüyor olabilir şeklinde yorumlamak mümkündür.

Yönetici deneklerin çalıştıkları işletmenin kapasitesine göre mezun denekleri “amir ve üstleriyle iletişimde uygun kanalları kullanabilmeleri” konusundaki değerlendirmelerinde 100 ve üzeri çalışana sahip işletmelerin mezunların bu yönünü daha iyi bulmaları($X=2,21$ “iyi”), okullarda kazandırılan bu alışkanlığın ancak büyük işletmelerde uygulanabildiği, küçük ölçekli işletmelerin yapısı gereği bu tür konulara fazla dikkat etmediğini göstermesi bakımından dikkat çekicidir.

Tablo IV.97’de görüleceği gibi yönetici deneklerin çalıştıkları departmana göre mezunların “bireysel olarak iş yapabilme” yeterliliklerini montaj departmanında görev yapan yöneticilerin daha iyi bulmaları($X=2,55$), bu departmanların yapısı gereği iş yapma tekniklerinin daha çok bireysel olduğu şeklinde düşünmek mümkündür.

BÖLÜM V

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde bulgular ve tartışmalara dayanılarak bazı sonuçlar çıkarılacak ve bu sonuçlardan önerilerde bulunulacaktır.

5.1 SONUÇLAR

1. Meslek liseleri elektrik bölümü mezunlarını istihdam eden işletmelerin çoğunluğu, daha düşük ücret ödemek için yeni mezunları tercih etmektedirler.

2. Elektrik Teknisyeni olarak iş dünyasında görev yapan mezunların tamamına yakını Endüstri Meslek Lisesi mezunlarından oluşmaktadır. Anadolu Teknik Lisesi, Teknik Lise ve Anadolu Meslek Liselerinden mezun olanlar daha farklı işlere yönelmektedir.

3. Meslek liseleri elektrik bölümü mezunu olup da sanayide çeşitli işlerde çalışanların yarısından biraz fazlası “teknisyen” unvanıyla çalışmaktadır. Özellikle kamu kuruluşlarında çalışanlar kendi mezuniyet unvanlarını alamamaktadırlar.

4. Meslek liseleri elektrik bölümlerinin öğretim programları ve bu okullardaki iş yapma yöntemleri tamir-bakım ünitelerinin gereksinimlerini karşılayabilecek şekilde düzenlenmiştir..

5. Meslek liseleri elektrik bölümlerine kaydolan öğrencilerin bölümlerine kaydolmadan önce bölümleri hakkında fazla bilgileri bulunmamaktadır.

6. Mezunları elektrik bölümlerini tercih etmelerindeki en önemli sebep, mezunların piyasada daha kolay iş bulabilmeleri ve daha iyi şartlarda çalışmalarıdır.

7. Elektrik sektöründe kendi mesleğinde iyi bir yönetici olabilmek, tecrübe ve eğitimle doğru orantılıdır.

8. Meslek liselerinin elektrik bölümlerinden mezun olanların tamamına yakını temel mesleki konularda kendini “iyi” veya “normal” olarak nitelendirmektedir.

9. Meslek liselerinin elektrik bölümlerinden mezun olanların çoğunluğu temel mesleki konular, özelliklede elektronik, bilgisayar ve otomasyon içerikli konuların teçhizatlarının güçlendirilmesi konusunda görüş bildirmektedirler.

10. Meslek liselerinin elektrik bölümlerinin müfredat programlarında olup ta hiç işlenmeyen konular bulunmaktadır.

11. Elektrik bölümlerinin atölye laboratuvarlarında bulunan teçhizatlar, bu bölümün müfredat programlarını uygulayabilmek için yeterli olmamaktadır..

12. Meslek liseleri elektrik bölümlerinde atölye ve laboratuvar teçhizatları öğrencilerin kullanımına yeteri kadar sunulmamaktadır.

13. Meslek liseleri elektrik bölümlerinde atölye ve laboratuvarlarda işler yapılırken öğretmenler yeterince öğrencilerle ilgilenmemektedirler.

14. Meslek liseleri elektrik bölümlerindeki iş yapma yöntemleriyle, iş dünyasındaki yöntemler arasında ciddi farklar bulunmaktadır.

15. Meslek liselerinin elektrik bölümlerinin eğitim programları tam olarak uygulandığı takdirde içerik ve düzey bakımından işyerlerinin gereksinimlerini “normal” olarak karşılayabilecek yeterliliktedir.

16. Meslek liselerinin elektrik bölümlerinde işler yapılırken uygulanan iş disiplini, iş dünyasının gereksinimlerini karşılayabilecek niteliktedir.

17. Meslek liselerinin elektrik bölümlerinde kullanılan teknoloji iş dünyasının çok gerisindedir.

18. Meslek liselerinin elektrik bölümlerinde öğrenciler hem bireyselleştirilirken hem de sosyalleştirilmektedir.

19. Meslek liselerinin elektrik bölümü öğrencileri stajlarını yaparlarken usta öğreticiler yeterince ilgilenmekte, ancak mesleki konularda yetişmeleri için fazla gayret göstermemektedirler.

20. Meslek liselerinin elektrik bölümlerinde öğrencilere düzenli ve temiz çalışma alışkanlığı yeteri kadar kazandırılmaktadır.

21. Meslek liselerinin elektrik bölümlerinde, iş kazalarına önlem alma ve kaza anında neler yapacağını bilme gibi konularda öğrenciler fazla bilgilendirilmemektedir.

22. Meslek liselerinin elektrik bölümü mezunlarına iş dünyasında yöneticilik yapanlar, mezunların alan bilgisini ve genel konulardaki yeterliliğini “normal” olarak değerlendirmektedirler.

23. Meslek liselerinin elektrik bölümlerinde okutulan elektronik ve otomasyon grubu dersler kamu sektöründen çok, özel sektörde uygulama alanı bulmaktadır.

24. Meslek liselerinin elektrik bölümlerinde eğitimin yapıldığı teçhizatlar ve iş yapma yöntemleri genel olarak kamu sektörünün kullandığı teçhizat ve yöntemlere yakındır. Özel sektörde çalışanlar, okullardaki teçhizatların güçlendirilmesini daha fazla istemektedirler.

25. Mezunlar elektroteknik, elektrik makinaları v.b.gibi, genelde teorik olarak okutulan derslerin iş dünyasındaki uygulamaları arasında güçlü bir bağlantı kuramamaktadırlar.

26. Meslek liseleri elektrik bölümünden mezun olan öğrenciler, bu bölümlerde görevli öğretmenlerin alan bilgisini yeterli bulmaktadırlar. Özellikle son zamanlarda Teknik Eğitim Fakültelerinin öğretim programlarını gelişen teknolojiye göre güncellemesi yeni mezunların yeterliliklerini daha da artırmıştır.

27. Elektrik bölümlerinin teçhizat bakımından geçmiş yıllara göre zenginleştiği görülmektedir.

28. Elektrik bölümlerinin öğrenci sayısı nitelik ve nicelik bakımından, özellikle ÖSS sınavlarında mesleki ve teknik eğitim veren liseler aleyhine yapılan düzenlemelerden sonra düşüş göstermektedir.

29. Meslek liseleri elektrik bölümlerine staj imkanı sunan işletmeler, son zamanlarda imkanlarını stajyerlerin kullanımına daha fazla sunmaktadır.

30. Elektrik bölümlerinden son zamanlarda mezun olanlar yeni teknolojik gelişmelere daha kolay uyum sağlamaktadırlar.

31. Elektrik bölümlerinin müfredat programlarında bulunan matematik ve fizik ağırlıklı derslerin iş dünyasındaki uygulamalarında Teknik Lise mezunları daha başarılı olmaktadır.

32. Elektrik bölümlerinde okutulup ta kaynakları yabancı dilde daha fazla olan konularda Anadolu Teknik Lisesi mezunları kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

33. Endüstri Meslek Liselerinden son sınıfta üç gün sanayi stajına giderek mezun olan öğrenciler, staj yerlerinde düzenli bir eğitime tabi tutulmadıklarından, son sınıf atölye konularını tam olarak öğrenemeden mezun olmaktadır.

34. Teknik Lise mezunları, bölümde verilen eğitimin içeriğini, mesleklerini öğrenmedeki yeterliliğini, ve işlerin verimli şekilde yapılabilmesi için sınıf mevcudu gibi konuları daha iyi bulmaktadırlar.

35. Yeni teknolojik gelişmelere Anadolu Teknik Liselerinden mezun olanlar daha kolay uyum sağlamaktadırlar.

36. Herhangi bir meslek lisesi türünden mezun olduktan sonra iş hayatında “teknisyen” unvanıyla çalışanlar okulda aldıkları mesleki konuları daha fazla uygulama fırsatı bulmaktadırlar.

37. Okulda aldıkları eğitimin içeriği, düzeyi ve iş kazalarına karşı önlem almasını bilme gibi konularda teknisyen unvanına sahip mezunlar kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar.

38. Elektrik bölümlerinde verilen eğitim yöntem olarak tamir-bakım ünitelerinin gereksinimlerini karşılamaya yöneliktir.

39. Yönetici deneklerden yaş olarak genç ve daha az kıdeme sahip olanlar, mezun deneklerin mesleki yeterliliklerini ve yaptığı işi işlem basamaklarına göre yapma yeterliliğini daha iyi bulmaktadırlar.

40. Yönetici deneklere göre mezunlara kazandırılan amir ve üstleriyle iletişimde uygun kanalları kullanma yeterliliği daha çok 100ve üzeri kapasiteye sahip işletmelerde kullanılabilecek tarzda verilmektedir.

5.2 ÖNERİLER

Araştırmanın bu son kısmında elde edilen bulgulardan ve ulaşılan sonuçlardan faydalanılarak, Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunlarının sanayi gereksinimlerini en üst düzeyde karşılayabilmeleri için şu önerilerde bulunulmuştur.

1. Meslek Liseleri Elektrik bölümlerinin öğretim programları iş hayatında, mezunları istihdam eden kuruluşların ve mezunların görüşleri dikkate alınarak güncelleştirilmeli. Güncelleştirme, mevcut duruma göre değil iş hayatının gelecekteki ihtiyaçları göz önüne alınarak yapılmalı ve belli periyotlara göre tekrarlanarak dinamik bir yapıya kavuşturulmalıdır. Gerekirse öğretim programlarını güncelleştirme işi merkezden değil bölgelerde özel birimler tarafından yürütülmeli ve her bölgenin ihtiyaçları doğrultusunda yapılmalı.

2. Meslek Liseleri Elektrik bölümlerinin atölye ve laboratuvar teçhizat ve donanımları iş dünyasının gereksinimlerini karşılayabilmesi için, en az iş dünyasındakiler kadar teknolojik yeterliliğe sahip olmalı. Bunun içinde sağlıklı bir okul-sanayi işbirliği kurulmalı ve eğitim materyallerinin bir kısmı iş dünyasından karşılanmalıdır. Gerekirse iş dünyasının ilerde istihdam edeceği işgücünün onların istediği standartlarda olabilmesi için, bu durum yasal hale getirilmelidir.

3. Öğrencilerin ilköğretim yıllarından itibaren bilişsel, duyuşsal ve devinışsel yönleri sürekli olarak gözlenmeli, gelişim kayıtları tutulmalı ve özellikle ilköğretimin ikinci yarısından sonra meslekler hakkında bilgilendirilmelidir.

4. Elektrik bölümlerine kayıt yaptıran öğrenciler bu bölümlere kayıt yaptırmadan önce psikomotor yönleri test edilmeli, bu bölümün gerektirdiği asgari motor becerilerine sahip olanlar bölüme kayıt yaptırabilmelidir. Asgari motor yeterliliği, ilgi ve isteği belirli bir seviyenin altında olan öğrenciler bu bölüme kayıt edilmemelidir.

5. Meslek Liseleri Elektrik bölümü mezunları tüm sektörlerde kendi unvanları olan “teknisyen” olarak çalıştırılmalı, istihdam edildiği her kurum ve kuruluşta özlük haklarının aynı veya yakın olması için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

6. Meslek Liseleri Elektrik bölümlerinde görev yapan öğretmenlerin iş dünyasıyla sıkı bir diyalog içerisinde olması sağlanmalıdır. İş dünyasının kullanılan teknolojiden, yöntem ve tekniklerden haberdar olabilmeleri ve öğrencileri bu doğrultuda yetistirebilmeleri için düzenli bir şekilde hizmetiçi eğitime tabi tutulmalıdırlar.

7. Elektrik bölümlerine öğretmen yetistiren fakülteler de programlarını gelişen teknoloji ve mezunlarını istihdam eden kurumların görüşleri doğrultusunda güncelleştirmelidir.

8. Elektrik bölümlerindeki öğrencilerin staj yapacakları işletmelerin seçimine çok özen gösterilmeli, özellikle üç gününü işyerinde geçiren Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin staj yerlerinin mutlaka kendi mesleğiyle doğrudan ilişkili olmasına dikkat edilmelidir. Öğrencilerin mesleğinin dışında başka işlerde çalıştırılması engellenmeli. Staj yaptıran işletmelerin zaten yürürlükte olan 3308 sayılı kanun gereği usta öğretici bulundurulması sağlanmalıdır.

9. Bu bölümde okuyan her öğrenci, iş kazalarına karşı önlem alma, kaza anında neler yapacağını bilme ve ilk yardım gibi konularda çok iyi eğitilmeli. Eğitim sürelerinin belirli dönemlerinde bu tür konular uygulamalı olarak yaptırılmalıdır.

10. Özellikle son yıllarda üniversite seçme sınavlarında yapılan bazı değişikliklerle Meslek Liseleri mağdur edilmiştir. Hatta bu mağduriyetten değişikliklerden çok önceleri bu okullardan mezun olanlar bile nasiplendirilmiştir. Bu durum bu okullara olan rağbeti azaltmakta ve kaliteli öğrencinin gelmesini engellemektedir. Üniversite seçme sınavlarının tekrar gözden geçirilerek yeni düzenlemeler yapılmalı, bu mağduriyetler ortadan kaldırılmalı ve bu okullara rağbetin artması sağlanmalıdır.

11. Meslek Liseleri Elektrik bölümü mezunlarının meslekleriyle ilgili yabancı kaynakları takip edebilmeleri için gerekli olan yabancı dil seviyesi, eğitim dönemleri boyunca formal bir şekilde öğretilmelidir.

12. Meslek Liseleri Elektrik bölümü öğrencilerine takım halinde iş yapılırken takım çalışmasına uyum, takım kurma ve yönetme, bireysel olarak iş yapabilme gibi tutumlar ve alışkanlıklar eğitim dönemlerinde iyice kazandırılmalıdır.

13. Elektrik bölümlerine tüm yurtda aynı programları uygulamak yerine, mesleğiyle ilgili değişik işlere uyum sağlayabileceği geniş tabanlı bir eğitimden sonra, yöresel ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak belli dönemlerden itibaren branşlaşmaya gidilmelidir.

KAYNAKLAR

- [1] Alkan,C;Doğan,H;Sezgin,S.İ.: “Mesleki ve Teknik Eğitimin Esasları”, Gazi Üniversitesi yayın no:188, Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Basımevi, Ankara, 1994.
- [2] Alp,E.: “Mesleki ve teknik Ortaöğretimin Yapısal Sorunları”, Teknik ve Öğretim Dergisi, İstanbul Şubesi, 1996.
- [3] Baran,H.: “Mesleki teknik Eğitim Veren Liselerin Öğrenen Örgütler Olarak Yapılandırılması”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 1999.
- [4] CORD: “Mesleki ve Teknik Eğitim Sisteminin İncelenmesi”, Mesleki ve Teknik Eğitim Raporu, Ankara, 1994.
- [5] CORD ve ARGON: “İşyerlerinde Gerçekleştirilen Eğitimin Yararları”, Orta Dereceli Mesleki Eğitimde Fizibilite Çalışması, Ankara,1997a.
- [6] CORD ve ARGON: “İş Gücü Piyasası Sonuçları ve İş Vasfı Profili”, Orta Dereceli Mesleki Eğitimde Fizibilite Çalışması, Ankara,1997b.
- [7] Doğan, H.: “Orta Öğretimde Yeniden Yapılanma İhtiyacı”, Millî Eğitim Dergisi, Sayı: 139, Temmuz-Ağustos-Eylül, 1998.
- [8] Gürol, M.: “Okul-Sanayi İşbirliği”, Pe-gem yayıncılık, Ankara, 1997.
- [9] Kaptan, S.: “Bilimsel Araştırma ve istatistik Teknikleri”, Ankara, 1991.
- [10] Mahiroğlu, A.: “Teknik Eğitim Fakültesi Mezunlarını İzleme Araştırması”, Metargem Yayın No:6, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1996.
- [11] MESS: “Milenyum Eşiğinde Mesleki Eğitim ve Öğretim” , Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası Yayın N:314, Kelebek Matbaası, İstanbul, 1999.
- [12] Metargem: “Endüstri Meslek Lisesi ve Teknik Lise Mezunlarını İzleme Araştırması”, Metargem Yayın No:2, Ankara, Nisan 1995a.
- [13] Metargem: “Endüstri Meslek Lisesi Mezunlarını İzleme Araştırması”, Metargem Yayın No:14, Ankara, Ağustos 1995b.

- [14] Metargem: "Teknik Liselerin Değerlendirilmesi", Metargem Yayın No:12, Ankara, Haziran,1997.
- [15] Metargem: "Anadolu Teknik Liselerinde Verilen Eğitimin Etkinliğinin Değerlendirilmesi", Metargem Yayın No:27, Ankara, 2000.
- [16] Milli Eğitim Bakanlığı Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü: "Eğitim-Öğretim ve Yönetim" Cilt-I, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 2000.
- [17] Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı: "Milli Eğitim Şuralarında Mesleki ve Teknik Eğitim", 16. Milli Eğitim Şurası Dökümanı, Milli Eğitim basımevi, Ankara, 1998a.
- [18] Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Şura Genel Sekreterliği: "Konularla İlgili Kamu-Özel Kurum ve Kuruluşların Görüşleri", Milli Eğitim Şurası Hazırlık Dökümanı, Milli Eğitim basımevi, Ankara, 1998b.
- [19] Milli Prodüktivite Merkezi: Türkiye'de Mesleki ve Teknik Eğitim Sisteminin Sanayiinin İşgücü ihtiyacını karşılamadaki yeterliliği, MPM Yayın No: 362, İstanbul,1988.
- [20] Öztürk, A.: Kişisel Görüşme, 2002.
- [21] Prescott, C.A.; Edling, W.H.; Loring, H.R.M.: "Designing IntegratedCurricula", Education at Work, CORD, Texas, 1996.
- [22] Sezgin, İ. S.: "Mesleki ve Teknik Eğitimde Program Geliştirme", Adalet Matbaacılık, Ankara, 1994.
- [23] Şaylan, G. : "Değişim, Küreselleşme ve Devletin Yeni İşlevi", İmge Kitabevi Yayınları, No:109, Ankara, 1995.
- [24] Şimşek, A.: "Mesleki ve Teknik Eğitimde Yeniden Yapılanma", İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 1999.
- [25] UNESCO/UNEVOC: Technical and Vocational Education For Rural Development: Delivery Patterns,UNESCO, Paris, 1997.
- [26] Uzar, M. T.: "Mesleki ve Teknik Öğretim Programlarının Hazırlanmasında Okul-Sanayi İşbirliği", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2002.
- [27] Ünal, S.: Kişisel Görüşme, 2002.

Elektronik Kaynaklar

[1] http://education.ankara.edu.tr .	Erişim Tarihi: 20.05.2002
[2] http://yayim.meb.gov.tr .	Erişim Tarihi: 30.05.2002
[3] http://www.tusiad.org.tr .	Erişim Tarihi: 06.02.2001
[4] http://www.meb.gov.tr .	Erişim Tarihi: 02.02.2002
[5] http://kosano.org .	Erişim Tarihi: 01.02.2001

EKLER

EK I

MEZUN VE YÖNETİCİ DENEKLERİN ÖNERİLERİ

EK I.1 MEZUN DENEKLERİN AÇIK UÇLU SORULARA VERDİKLERİ CEVAPLAR

Bu kısım, anketteki açık uçlu sorulara mezun deneklerin verdikleri cevapları içermekte ve aynı zamanda öneri niteliğini taşımaktadır. Mezunların önerilerini beş ana başlık altında toplamak mümkündür. Bazı denekler önerileri içerisinde birden çok başlığa dahil edilebilecek önerilerde bulunduklarından, araştırmacılar tarafından en uygun görülen başlık altına yerleştirilmiştir.

Ek I.1.1. Mezun Deneklerin Üst Eğitim Kurumlarına Yerleştirilme İle İlgili Önerileri

Üniversite sınavlarına girerken istediğimiz bölümü seçemiyoruz. Zoraki mezun olduğumuz bölümü tercih etmek zorunda kalıyoruz.

Üniversiteye girişte notumuz(Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı) biraz yükselmeli normal liselerle aynı olmalı.

Üniversiteye girişlerde istediğimiz bölümü seçebilme hakkımız olmalı.

Üniversiteye giriş notumuz değiştirilmeli ve istediğimiz bölümü seçebilmeliyiz.

Notumuz düz liselerle eşit olmalı. Okulda önemli olan eğitimidir .Saç,baş,kılık kıyafete o kadar önem verilmemelidir.

Eğer bu sınav sistemi böyle devam ederse hiçbir öğrencinin E.M.L' ne kayıt olmalarını istemiyorum.Çocukların gelecekleri her şeyin önün de gelir.

Eğer bu sınav sistemi böyle devam ederse meslek liselerine gelinmemeli. "Bu üniversiteyi düşünenler için".

ÖSS sınav sisteminin değişmeli.

Öncelikle E.M.L öğrencilerine yeterli bilgi verilmeli ve üniversite sistemi en kısa zamanda değişmelidir. Yoksa E.M.L öğrencilerinin sayısı her sene azalacaktır.

ÖSS sınav sistemi düzeltilsin. Meslek liselerinin hakları geri verilsin.

Eğer üniversite sınavlarında meslek liselerinin önlerini açarlarsa öğrencilerden alınan verim eminim ki çok daha yükselir.Çünkü meslek liselerinde çok zeki öğrenciler var.

ÖSS sınavı için önümüzü kesmektedirler.Madem elektriğin tekniğini okuyoruz neden mühendis olmamız engelleniyor. Sadece elektrik öğretmeni olmamız

için ek puan veriliyor.Ben ve arkadaşlarım çoğu öğretmen olmak istemiyorduk ve böyle oldu.

Bu sınav sistemi en kısa zamanda düzeltilmeli.

Meslek lisesi mezunlarının daha iyi yetişmesini sağlamak için ilk önce meslek liselerinin başka bölümleri tercih hakkı olmalıdır.

Bu bölümdeki öğrencilerin üniversiteye girme olanağı arttırılmalıdır.

Meslek liseleri öğrencilerinin seçeceği bölümler fazlaştırılmalı. İngilizce eğitimi daha iyi verilmeli.

Ek I.1.2 Mezun Deneklerin Okul-Sanayi İlişkileriyle İlgili Önerileri

Meslek liselerindeki eğitim ve öğretim düzeyi çok düşük, öğrenciler sadece bir an önce okulu bitirme çabasıyla okula devam ediyorlar. Öyle yada böyle o okuldan mezun olacaklarının farkındadırlar. Okulda öğretilen bilgilerle piyasa arasında büyük farklılıklar var. Bu böyle devam ettikçe meslek liselerinde okuyan gençlerin üniversiteye gitme düşünceleri bir hayal olarak kalacaktır.

E.M.L.'deki mesleki derslerin artırılmalı, uygulamaya daha çok ağırlık verilmeli. Meslek dersi öğretmenlerin kendi alanlarında bilgileri yetersiz.

Okulda verilen eğitim yetersiz kalıyor. Piyasada veya fabrika gibi iş yerlerinde pratik işlerin yapılması daha ekili olur. Okulda öğretilen teorik ve pratik bilgiler yeterli olmuyor.

Okulumuzla staj yapacağımız yerler arasında okulda öğretilen teorik bilgiye karşı iş yerinde yapılan pratikler arasında büyük farklılıklar var. ÖSYM de meslek liselerine karşı uygulamakta olduğu meslek seçimindeki kısıtlamalar derslerdeki verimi düşürmekte, bu okulları tercih edecek olan öğrencileri meslek liselerine karşı soğutmaktadır.ÖSYM bizlere daha çok meslek dalı seçim hakkı vermelidir.

Okulda aldığımız bilgilerle sanayide gördüğümüz işler çok farklı. Öğretmenlerin verdiği bilgiler çok yetersiz düzeyde.

Atölye derslerinde işler yapılırken öğretmenlerin öğrencilerin yanında kalmak yerine başka öğretmenlerin yanlarına gitmemeli.Öğretmenler, yeni teçhizat ve teknolojik gelişmeleri tanınması ve öğrenmesi için kurslar ve seminerler görmelidir. Öğrenciler para makinesi gibi değil de talebe olarak görülmelidir.

Öğretmenlerin atölye dersinde başka yerlerde değil öğrencinin yanında bulunmalı. Öğretmenlerin yeni gelişen teknolojiyi yakından takip edip kurslara ve seminerlere katılmalı.

Biz okulda çok iyi bir eğitim görmedik. Sanayide teknoloji çok ileri ve okulda aldığımız eğitim yeterli gelmiyor. Bunun için okullardaki eğitim sanayie eş düzeyde olmalı.

Mezun olduktan sonra ilgili meslek lisesi, öğrencisine iş bulabilmelidir. Ortada bırakmamalıdır.

Dersler teorik olduğundan ve Anadolu'daki meslek liselerindeki teçhizat eksikliğinden iş hayatında çok zorlanılmaktadır. Biraz daha pratiğe ağırlık verilmeli ve iş hayatında gerekli olan tüm bilgiler verilmeli.

Ek I.1.3. Okullardaki Teçhizat ve Donanımlarla İlgili Görüş ve Önerileri

Okullarda bulunan malzeme yeterli değil malzeme okullarda genişletilmeli ve birebir kullanılmalıdır.

Yeterince teçhizat maalesef okullarda yok.

Derslerin boş geçirilmemesi, takım ve teçhizatların arttırılması, mesleki dersler dışındaki derslerinde yeteri kadar önemsenmesi ve meslek liselerin de, diğer liseler gibi sosyal faaliyetlere katılması dikkate alınmalıdır.

Bazı meslek derslerinde ezberden kaçınıp görsel faaliyetlerde konunun anlatımı ve bununla birlikte kullanılan teçhizatı eğitmenin de bunları kullanabilip öğrenciye en iyi şekilde aktarabilmesi gerekir.

Atölyelerde teorik değil de uygulamalı olarak çalışma imkanı sunulmalı.

Uygulamalara daha çok önem verilmesi ve araç ,gereçlerin çoğaltılması.

Okulda özellikle atölye derslerinde sanayide kullanılacak güncel bilginin yetersiz olması çağı, yakalayacak bilgi aktarımının yetersiz olması.

Özellikle elektronik ve elektrik bölümlerinde kullanılan araç ve gereçler yetersiz. Bilgisayar derslerinin sadece teorik olarak değil uygulamalı olarak verilmesi daha sağlıklıdır.

Atölye ders sürelerinin arttırılması ve atölyelerde bulunan araç-gereçlerin tanıtımı ile kullanımının sağlanması eğitimin verimi açısından iyi olur.

Araç ve gereçlerin yenilenmesi laboratuvar destekli derslerin çoğaltılması.

Meslek liselerindeki atölyelerde malzemeler eski sistemle çalışıyor. Bilgisayarla elektrik, elektronik çizimlere fazla yönelilmeli.

Ben bu meslek lisesinde aldığımız eğitimle başarılı olacağımıza inanmıyordum. Çünkü konular yüzeysel anlatılıyordu. Teçhizatlar yetersizdi. Ayrıca

üniversitelerdeki tüm bölümlere düz liselerin girip de meslek liselerinin girememesini anlamıyorum. Elektrik işinden anlamayanlar üniversitede elektrik mühendisliğine gidiyor.

Okullarda gelişen teknolojiye uygun bir çalışma yapılmalı eski yöntemlerle uygulanan deney ve işler dışarıda teknolojiyi takipte zor durumda bırakabilir. Bilgisayar, PLC. vb. derslerin süresi artmalı ve yenilenmeli.

Okuldaki araç ve gereçler eski olduğundan iş yerindeki yeni araç ve gereçlere uzak kalıyoruz. Okulda yeni ve gelişmiş cihazlarla eğitim verilmeli.

Okula yeterli malzemelerin getirilmesi ve daha geniş kullanımının sağlanması.

Bizim okulda gördüğümüz işlerle dışarıda, yani sanayide gördüğümüz işler çok zıt. Mesela; sanayi okuldan daha gelişmiştir bence okuldaki araç ve gereçler çok eksik (Diafon vs.) gibi. Bölümümüz, elektrik aslında çok iyi bir bölüm. Ama okul kötü, çalışma alanları çok kötü. Bu okuldan mezun olacak kişilerin üniversiteye girmek için çok yüksek puan alması gerek Meslek liseleri bu yüzden çok tutulmuyor ve tercih edilmiyor.

İşleri daha iyi yapabilmemiz için daha yeni, daha çok malzeme olması şart. Ayrıca okuldayken pratiğimizi geliştirerek işler daha çok yapılmalı. Yabancı ülkelerdeki meslek seçimi ilkokuldayken, hangi mesleğe eğilimliyse ona göre eğitim veriliyor. Bizde de aynen bu şekil yapılması mutlaka gerekir.

1-)Gerekli teçhizatların sağlanması gerekir 2-)Sınıflardaki öğrenci sayısı minimuma indirilmeli 3-)Bazı gereksiz kuralların kaldırılması 4-)Öğrencinin ilerideki yaşamında lisans veya ön lisans programlarına girmesi için gerekli rehberliğin sağlanması 5-)ÖSYM'nin yaptığı haksızlığa son verilmesi 6-)Umarım bu anket sonuç getirir.

Daha fazla alet ve gereç ile işlerin daha sürekli olarak yapılması ve bunun ile öğrencinin mesleki eğitiminin daha ileri düzeyde geliştirilmesi gerekir. Bölüm içindeki kumanda panolarının geliştirilmesi ve yeni aletlerin bu alana eşdeğer olması gerekir. Öğrenciler ve öğretmenler arasında iyi ilişkiler kurmak için bazı ortak faaliyetler gerçekleştirilmelidir.

Okullarda öğrencilere iş yapabilmelere için kaynakların sağlanması gerekir.Dışarıda yapılan iş durumu ile okulda öğretilen işler iyi ve aynı şekilde öğretilmeli.

Yeterli malzemenin olmaması öğrencileri olumsuz yönde etkiliyor. okullarda ki alet ve edevatlar çok eski olduğu için bunlarla aldığımız eğitimle iş hayatına ayak uyduramıyoruz.

Branş öğretmenlerinin yetersizliği ve uygulama azlığı 2-)Bölüm yetersizliğinden kaynaklanan kendi içinde (branş) bölüm seçmeme durumu.

Okullarda eğitim veren öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından bir bilgi testinden geçirildikten sonra göreve başlamaları ve okullara gerekli olan araç ve gereçlerin temininin sağlanması.

Ek I.1.4 Staj ve Staj Yerleri İle İlgili Görüş ve Önerileri

Okulun, öğrencilerin staj yapacakları yerleri öğrencinin kendi bölümüne göre uygun bir iş yeri bulma faaliyetinde bulunmaları gerekir. Öğrenci, iş hayatına atıldığı zaman mutlaka okulda veya staj yaptığı yerde aldığı bilgilerin yetersiz olduğunu anlar. Sonuç:Öğrencinin bölümüne göre (alan) bir iş yerinde çalışmasının takibi vs.

Stajlarda sorumlu kişilerin mesleğe uygun bilgi beceri ve iş yaptırması gerekmektedir. Meslek dışı çalışmalar ve işler yaptırılmaktadır. Sanayi öğretmenler tarafından takip edilip gereksiz bilgiler verilmemelidir.

Öğrenci öğretmen ilişkisi gelişmeli. Öğretmen öğrenciye dersi konuyu sevdirmeli ve detaylı şekilde anlatmalıdır. Staj yeri ve fabrikalarda iş ve konular daha öğretici.

Meslek lisesinden staja giden öğrenciler branşları dışında işlerle uğraştırılıyor. Öğretmen öğrenci diyalogları iyi değil. Değişen teknolojiye karşı uyum için de olunmalı, bilgisayar kullanımı kuvvetlendirilmeli, okul sonun da yapılanı sınav gerçek olmalı, hep aynı sorular soruluyor bir şey öğrenmek için değil sınıf geçmek için okula gidiyor.

Öğrencilerin staj yapacağı yerlerin öğretmenlerin seçmesi daha uygun olur diye düşünüyorum.

Her öğrencinin kendi branşıyla ilgili kurumlarda staj yapması lazım. Her öğrenciye staj hakkı tanınmalı.

Stajlar tam gün ve özel sektörde sıkı denetim altında (öğretmen gözetiminde) yapılmalı. Yeterli teçhizat sağlanarak bozulması durumunda öğrenciye ödetilir diye öğrenci korkutulmamalı.

Ek L1.5 Mezun Deneklerin Mesleki Teknik Eğitim Sistemi ile İlgili Görüş ve Önerileri

Gelişen teknolojiyi zamanında yakalayamayıp oldukça geriden takip ediyoruz. Okullarda ezberciliği dayatıp araştırma, inceleme ve geliştirmeye dayanan bir eğitim sistemimiz hala uygulanamamaktadır. Düşünmeyi ve üretmeyi sağlayan yeni bir eğitim sistemi ile daha iyi bir gelecek sağlayacak öğrenciler yetiştirilebilir.

İngilizce ve yeni teknolojilere yönelik daha fazla eğitim olmalı.

Teorik eğitimden pratiğe geçirmesi.

Eğitimin pratik ve birebir olmasını çok isterdim. Eğer pratik bir eğitim verilseydi ülkemde meslek lisesinden çıkan insanlar en az kayseriler kadar kıvrak düşünebilirdi. Buda üretim olarak geri dönerdi.

Sınıflarda öğrenci sayısı 20'yi aşmamalı her öğrenciyi okula başladığı haftalarda her öğretmen birebir görüşmeli(öğrencinin okula, öğretmenlere bakışı,aile yapısı vs.). Her öğrencinin pratik bilgilerle donanımı sağlanmalı.Yerli,yabancı kaynaklara ulaşabilmesi sağlanmalı.

Eğitim kalitesi arttırılmalı, verilen bilgiler pratiğe dayalı olmalı.

Okullarda öğretmenler 9.sınıftan itibaren öğrencilerle yakından ilgilenmelidirler.Konuları ve uygulamaları en iyi şekilde anlatmalıdırlar.

Mezun olan öğrencinin üniversitede teknik eğitim alma şansı olmalı... Değişik seçenekler gösterilmeli. Eğitimin paralı olması engellenmeli.

E.M.L.'deki mesleki derslerin artırılmalı, uygulamaya daha çok ağırlık verilmeli. Meslek dersi öğretmenlerin kendi alanlarında bilgileri yetersiz.

Meslek derslerine daha fazla önem verilmesini isterim. Uygulamalı derslerin fazla olması, yazım üzerinde de durulması lazım.

Meslek lisesi öğrencilerinin sanayide staja gönderilmesi çok yanlış çünkü eğitim alamıyorlar sadece imalata yardım ediyorlar bilgi alamıyorlar, el becerileri geliyor. İş yerlerinin eğitim mecburiyeti de olmalı en azından belli bir saat.

Üniversiteye yönelik tek kelime bir eğitim alamadım.Teknik lise son sınıftan ayrıldım E.M.L diploması alarak. Şahsen (10 yıl oldu) bugünkü aklım olsa kesinlikle meslek lisesine gitmezdim.

Okulda çok teorik dersler alıyoruz. Biraz daha uygulamaya dayalı olması gelecek öğrenciler için çok faydalı olacaktır.Önümüzün de kapanması bizim iyi bir

eğitime devam etme şansınızı elimizden almıştır. Bu olaya biçim tarafımızdan da bakılıp ona göre yeniden düzenlenmedi.

Bir meslek lisesi mezunu olarak sadece meslek alanında değil, inanıyorum ki diğer iş ve meslek alanlarında(örneğin tiyatro) aramızdan çıkabilecek arkadaşlarımız var. Bu konularda sadece düz liselerdeki kişilere daha çok imkan sağlanıyor. Hem de üniversite seçiminde öğretmenlik var. Biz her dalı seçmek isteriz,ama düz liselerin önünü kapattığımız sanılır. O zaman onlar bizim bölüm alanımıza giren yerleri seçmemelidirler.

Elektronik bilgisayar ve PLC konularında sertifika verecek kurumların çoğalması ve fiyatların düşürülmesi.

Meslek lisesi öğrencilerine bölümünde daha çok detaylı bilgiler verilmeli, işler deneylerle gösterilmelidir. Öğrencilerin üniversite yolları açılmalı meslek liselerine haklar tanınmalıdır.

Öğretmenlerimizin biraz daha hoş görürlü olmaları, konuları daha detaylı anlatmalarını, ders başından sonuna kadar sadece konu anlatılmamalarını çok isterdim. Özellikle haftada dört saat üst üste aynı olan derslerin biraz daha renkli geçmesini isterdim. Veya böyle dersler üst üste konmalı.

Okullarda eğitim sadece kitap üzerinde yapılıyor bu dersler uygulamalı olarak yerinde gösterilmeli.

Bence çocuklar okula kayıt olurken çocukların ailesinin mecburiyeti değil de çocuğun isteğine bırakılırsa daha iyi olur. Çocuklar okutulurken çocuklara sorulup hangi branşı istiyorlarsa o branşa göre okutulursa daha iyi olur. Çünkü çocuk bir dönem öğrendiğini öbür dönem unutuyor.

1) İş aletlerinin, iş makinelerinin, araç ve gereçlerin çok sayıda olması 2-) Bazı işlerde kişilerin bireysel olarak iş yapması, gerektiğinde grup çalışmasının uygulanması 3-)Bölüm için panoların resimlerin elektrikli bilgilerle çok sayıda olması ve insanların bu konuda duyarlı olması ve elektriğe önem ve ilgi duymasının sağlanması sonucu iyi ve yararlı bir eğitim-öğretim yapılmış olunur.

Atölyelere atanan öğretmenlerin öğrencilerine faydalı olabilecek bir şekilde eğitilmiş disiplinli öğretmenler olması ve öğrencilerine eşit hoşgörü ve sevgi beslemeleri konularında bilinçli olmaları. Bu tür okullara alınan öğrencilerin becerikli ve düzenli olup olmadıkları seçtiği bölüme uygun olup olmadığı araştırılmalı öğrencinin gelişimindeki belirli faktörler göz önünde tutularak

öğretmenlerin tutumuna dikkat etmeleri ve bu gibi konularda anlayışlı olmalarını düşünürüm.

Biz daima daha üst seviyede öğrenim görmeyi başarabilecek bölüm olan elektrikten mezun olan öğrencileriz. Ama eğitim sistemi çok ucuz ve saçma. Teknik lisede 4 senem geçti ve elektriği bir düz lisesi öğrencisine göre daha iyi bildiğimi söyler ve kanıtlayabilirim. Ama elektrik mühendisliğine alınan şahıs düz lise öğrencisi oluyor. Bizlere de sadece 2 yıllık yüksek öğrenim kurumları sunularak "sus payı" veriliyor. Bunları yemiyoruz. ilginize!!!!

Meslek liselerinde öğrencilere verilen eğitimle öğrenciler mesleğine tam hakim olmadan mezun oluyorlar, bunun bir şekilde önüne geçilmeli. Mezun oldukları bölümleri hayatları boyunca yapmaları teşvik edilmeli. Meslek liselerindeki örgün eğitim yıl olarak arttırılmalı. Okullardaki öğretmenlerinde hem bilgi olarak daha geniş ve öğrenciyi teşvik edici olmalı.

İlgili meslek liselerinde meslek derslerine daha önemli olmalı, ve yapılan işlerde uygulamalı işleri bir çok kez yapıp daha iyi anlamalıyız.

Ders(meslek) saatlerinin daha fazla olması ve sınıf kalabalıklarının azaltılması. Uygulamalı meslek derslerine daha fazla ağırlık verilmesi. Elektrik malzemelerin piyasadaki standartlara göre sağlanması.

EK 1.2 YÖNETİCİ DENEKLERİN AÇIK UÇLU SORULARA VERDİKLERİ CEVAPLAR

Bu kısım, anketteki açık uçlu sorulara yönetici deneklerin verdikleri cevapları içermekte ve aynı zamanda öneri niteliğini taşımaktadır. Yöneticilerin önerileri beş ana başlık altında toplanmıştır. Bazı öneriler birden çok başlığa dahil edilebilecek nitelikte bulunduklarından, araştırmacılar tarafından en uygun görülen başlık altına yerleştirilmiştir.

Ek 1.2.1 Yönetici Deneklerin Üst Eğitim Kurumlarına Yerleştirilme İle İlgili Önerileri

Meslek lisesine gelecek öğrencilerin daha iyi olmaları için üniversiteye girişlerinin kolaylaştırılması ayrıca desteklenmesi gerekir. Okul-sanayi işbirliğine daha fazla ağırlık verilerek yeni teknolojilerle desteklenmeli.

Bu bölüme gelecek öğrencilerin üniversiteye girişlerinde engeller kaldırılmalı, bu kalitede en önemli etkenlerden biri, şu anda öğrenci kalitesi her yıl düşmektedir.

Yüksek öğretim imkanlarının sağlanarak kaliteli ve bilinçli öğrencilerin bu bölüme yönlendirilmesi.

Meslek liselerindeki eğitim ve öğretimin son teknoloji ile paralellik sağlanması gerekir. Ders geçme sisteminin değiştirilip önüne gelenin bir şey bilmeden mezun olmaması gerekir. En önemlisi meslek çıkışlı veya teknik okul çıkışlı öğrencinin (başarılı) üniversitede kendi branşındaki bölüme normal çıkışlı (lise) öğrenciye göre daha kolay girmesi lazım.

Ek 1.2.2 Yönetici Deneklerin Okul-Sanayi İlişkileriyle İlgili Önerileri

Okul eğitiminin yeterli olmadığı görüşündeyim. Çünkü piyasadaki insanların okul mezunu olması düşüncesiyle her öğrenciye diploma verilmekte. okuldaki eğitim zamanının az olması ve üzülererek belirtmek istiyorum eğitimcilerin (öğretmenlerin) duyarlı olmaması vb. etkenlerden dolayı, öğrenciler iş hayatının gereksinimlerini karşılayabilecek nitelikte yetiştirilmiyor.

Meslek liseleri mezunlarının işyeri çalışmalarının sıkı kontrolü. Çalışmalarının sonuçlarının müspet olup olmadığının sonucunun iş yerine geri bildirilmeli. Mümkünse iş yerlerine öğrenimin daha verimli olabilmesi için bir

müfredat verilmeli (örn;1.ay sonunda bütün ölçü aletlerinin tanınması, kullanılması. 2. ay sonunda motor veya tesisatta belli bir seviyenin öğrenilmesi v.b.).

Meslek lisesi mezunlarının eski dönemlere göre iyi yetiştirilmediğine inanıyorum. Atölye çalışmalarının daha etkin ve çok deney yapılarak geçirilmelidir. Öğrenciler öğrenmeleri gereken konuların deneylerini birebir yaparak öğrenmelidir.

Meslek liselerine kaynak(bu araç gereç, kitap, malzeme, para olabilir) işletmelerden sağlanabilir. Bu yasalaştırılmalıdır. İşletmelerle işbirliği ile hizmetçi eğitim uygulanmalıdır. Öğretmenlerin işletmelerde, daha uzun vakit geçirip yanında belirtilen şekliyle yapmak gerekir.

Daha iyi öğrenci yetiştirebilmek için öğretmenlerin kendilerini yetiştirip, piyasayı (endüstri ortamı) takip etmeleri gerektiğine inanıyorum.

Elektrik bölümü öğrencileri eğitim süreleri içerisinde üretim sahalarında çalışmalıdırlar. Elektrik bölümü çok geniş branşlara ayrılmasından ötürü, kesinlikle alt bölüm seçilmeli ve yetiştirilmelidir.

Yılın belirli zamanlarında periyodik olarak meslekleri hakkındaki yenilikler ve teknolojik gelişmelere ilişkin eğitim verilmesi iyi olur.

İş dünyasının hızlı gelişen ve değişen ortamına uygun yetiştirilmeli (mezunlar) bu da iş dünyasıyla güçlü ve güvenli ilişkilerin geliştirilmesiyle mümkün olabilir.

Ek I.2.3 Yönetici Deneklerin Okullardaki Teçhizat ve Donanımlarla İlgili Görüş ve Önerileri

Okulda öğretilenlerle gerçek iş hayatında karşılaşılanlar pek uyuşmuyor. Bu da mezunda bir güvensizlik yaratıyor. Çağın ve teknolojinin gerektirdiklerinin gerisinde kalmış , yabancı dili zayıf olan mezun eğer aileden veya kendinden gelen ekstra kültür birikimi yoksa önce zorlanıyor, sonrada kabuğuna çekiliyor. Bu öğrencilerin biraz daha teknolojik eğitim almaları sağlanmalı kendilerine güvenleri geliştirilmeli.

En büyük dileğimiz okullardaki öğrenci sayısının az olması. Zaten olmayan malzemelerle eğitim verilmesi planlanıyor. Malzeme olmayınca öğrencilerimiz yeterli ve uygun olmayan bilgilerle mezun oluyorlar. Bu açıdan onlara %50 suç bulmuyorum, çünkü en ileri seviye olan ileri kumanda dersinde bile ancak 2 bilgisayar ile ders verilebiliyor. Çünkü diğerleri bozuk. Yönetimde değiştirmiyor. Bunun gibi diğer bölümlerde imkansızlıklar için eğitim vermeyi amaçlıyor.

Malzemesizlik ve teknoloji olmaması, ayrıca eğitime önem verilmemesi bizi can evimizden vurmaktadır.

Elektrik bölümü mezunlarının daha iyi yetişebilmeleri için lise 1'den itibaren branşlaşmaya gidilmesi gerekir. Okullarda eksik olan deney malzemesi, araç-gereç ve diğer dokümanların yeterli hale getirilmesi gerekir.

Okullardaki pratikler yetersiz. Atölyelerdeki pratik uygulamalar tamamen ezbere dayalı ve yetersiz. Mesleki tamamen günümüz şartlarına yetersiz, gelişen teknoloji açısından, buna paralel mesleki bilgiler zayıf kalıyor. Ayrıca sınıflardaki öğrenci sayısı öğrenme ve pratik açısından kalabalık.

Ek I.2.4 Yönetici Deneklerin Staj ve Staj Yerleri İle İlgili Görüş ve Önerileri

Öğrencilerin kendi mesleklerinde staj yaptıkları işyerlerine müracaatları öncelikli olmalıdır.

Öğrencilerin mümkünse kendi mesleklerini daha iyi öğrenebilecekleri ve öğrendiklerini uygulama alanı bulabilecekleri yerlerde çalışmaları(staj) sağlanmalı.

Okulda verilen mesleki eğitimin daha fazla üzerine düşülmeli staj yerlerinin daha uygun(mesleğe) ve daha ciddi tutulması lazımdır.

Öğrenciye mesleki derslerinin yanı sıra pratik bilgi ve becerilerinin kazandırılması iyi olur. Staj yaptıkları iş yerlerinde elektrik bölümü ile ilgili alanlarda çalışıp çalışmadığı kontrol edilmeli. Elektrik bölümü ile ilgili iş alanları seçilmeli.

Bence eğitim yeterli değil. Çünkü uygulama (pratik) bakımından gerekli eğitim verilmiyor. Bunu sağlamak amacıyla staj uygulaması var, fakat staj eğitimi sırasında gerekli denetlemeler yapılmıyor. Bu nedenle pratik bakımından daha kapsamlı eğitim verilmesi gerekmektedir.

Staj süresinin daha uzun tutulmalı ve bölümüne uygun yerlerde staj yapılması sağlanmalıdır.

Meslek lisesi mezunları ilerleyen zamanda aldıkları eğitimin desteğiyle aynı ortamda çalışan ve aynı işi yapan bir başka okul mezunu arkadaşlarına karşı olumlu yanlarını ortaya koymaktadırlar. Gerek çalıştıran yöneticisi, gerekse çalışma ortamındaki kalitenin artmasında mutlak payları vardır. Ancak en büyük sıkıntı ise yeni başlayan elemanlarda karşılaşılmaktadır. İşe yabancı kalmasının verdiği yadırgama süresinin uzamaması için mutlak suretle özellikle staj dönemlerinin çok

verimli geçmesinde fayda vardır. Bu sebeple stajların sadece kağıt üzerinde kalmaması özellikle büyük firmalardan yararlanılması şarttır.

Ek I.2.5 Yönetici Deneklerin Mesleki Teknik Eğitim Sistemi İle İlgili Görüş ve Önerileri

Atölye derslerinde teoriyle beraber pratiğe biraz daha ağırlık verilmeli.

Okuduğu bölümdeki meslek sevdirmeli bu yönde eğitim verilmeli. Zira elektrik bölümünü bitiren öğrencilerin çoğu bu mesleği yapmayacağını belirtiyor. Bu yönde çalışmaların olması gerekir.

Genelde öğrenciler işyerlerini gelecekleri açısından bir kapı olarak görmüyorlar. Meslek bilincinin okullarda da öğrencilere gelecek için önemi daha fazla vurgulanmalı. Disiplin konusunda daha duyarlı davranılmalı.

Genelde elektrik bölümü mezunlarını istihdam ediyoruz. Aldığımız elemanlardan tamamına yakını ohm kanununu bile hatırlayamıyor.

Meslek liselerindeki genel kalite düşüşü sonucu mezunlarına talep de düşmekte. Bu ise o okullara talebi azaltmakta, başka bir yerde başarılı olamayacak, iyi okumayan varoş çocukları “elleri biran evvel ekmek tutsun” “sokaktan kurtulsunlar” diye meslek liselerine yollanmakta, sonuçta düşen kalite seviyesi sonucu meslek liseleri iyice geriye gitmektedir. Devlet öğretmene para vermemekte, başka bir iş tutamayanlar öğretmen olmakta, devlet laboratuvarlara yatırım yapmamakta, okullar iyice gerilemekte ve bu kısır döngü sonucunda bu okullardan basit matematik bile bilmeyen diplomalı, cahil işsizler ordusu mezun olmaktadır (ohm kanununu, güç ifadesini bile bilmiyorlar). Bu durum düzeltilemez bir hal almakta; o nedenle yıkıp yenisi kurmalı. Yepyeni bir düzenleme. İlk önce kaliteli öğretmen yetiştirip (idealist) bunlara ‘iyi para’ verilmeli, tam donanımlı yeni okullar açılıp (başka bir adla) sıfırdan ve imtihanla talebeler alınmalı, zaman içinde tüm okullar tek tek kapatılarak yeni okullara dönüştürülmeli. Ama her şeyden önce kaliteli, idealist öğretmenler yetiştirip bunlara iyi imkanlar sağlanmalı.

Genel olarak ülkemizde eğitim yaşadığımız çağın gerisinde. Çağdaş bir eğitim sanırım bireyler üzerinde daha etkili olur. Buda topluma fayda sağlar. Örn; buharlı motorun nasıl çalıştığını öğretmek yerine bir f-16 uçağının motorunu öğretmek gibi.

Ayrıca bölüm seçimi için öğrenciler ilk öğretimde yönlendirilmeli, baba ve anne zoruyla gönderilmemeli, isteyerek gelmelidirler.

Meslek liselerinden mezun olacak çocukların tamamı ne yapacağını ve hedefini belirlemiş değil, kendilerine olan güvenleri yok ve daha imtihanlara girmeden (üniversite) kazanamayacağını düşünüyorlar. Yabancı dil problemleri var ve çok yetersizler bunun mutlaka aşılması gerekir.

Okullarımızda verilen eğitim bence Avrupa'nınkinden daha iyi. Sadece sistem yanlış. 10-20 yıl değil 20-40 yıl ilerisine göre öğrenci yetiştirilmeli. Öğrenciler öğretmenlerin veya milli eğitim bakanının yaşadığı zamana değil öğrencinin eğitim döneminin sonundan başlayıp hayatlarının sonuna denk gelen dönem için yani gelecek için eğitilmeli.

Teknolojinin çok hızla değiştiği çağımızda meslek liselerinin öğretim programları da bu değişimi gerektirmekte bu değişim olmayınca da geride kalmaktadır. Öğretim programlarının, planlanması her bölgenin özelliklerine göre talep edilen nitelikleri karşılayacak düzeyde, kişinin eğitim hayatı boyunca kendini geliştirip yeniklere ayak uydurabilecek özellikleri taşımali.. Bunlar sık sık gözden geçirilmeli ,bu konuda en önemli görev üstlenen öğretim kadrosuna öğretim programlarını uygularken esnek davranabilme özgürlüğü tanınmalıdır.

Okullarda, öğrencilere her alanda fakat derinliği olmayan bilgiler veriliyor. Oysa, branşlaşma sağlanıp ta daha derin bilgi ve beceri sahibi öğrenciler yetiştirilirse, sanırım daha verimli olur. "elektrikçi" yerine bobinajcı, tesisatçı, otomasyoncu, ev aletleri tamircisi, endüstriyel bakımcı gibi elemanlar yetiştirilirse, bence daha sağlıklı olur.

Şu anda meslek lisesinde elektrik bölümüne gelen her öğrenciyi elektrikle ilgili bütün branşları öğretmeye çalışılıyor. Aslında her branşı öğretmek yerine bir veya iki branş üzerinde yoğunlaşarak bunları öğreterek daha iyi mezun yetişmesini sağlayacağına inanıyorum.

Kişilerde aile eğitiminin ilk baştan itibaren yetersiz olması, her yapılan işte çocuğun uyarılması, kendi başına iş yapmaya alıştırılmaması ; kişilerin sonradan her konuda yardım almadan iş yapmamasına neden oluyor. O nedenle çocuğun yemek yemesinden başlayarak bütün işleri kendi kendine başarmasını sağlamanın yollarını göstermek gerekir. Aileden başlayan bu eksiklik bütün öğretimi boyu sürerek kendi başına iş yapmaktan korkan öğrenciler yetişiyor.

Meslek liselerine ilk ve orta öğrenimi iyi olan başarılı çalışkan zeki öğrenciler alınmalıdır. Mutlaka fen ve matematik bilgisi çok iyi olmalıdır. Okul eğitiminde fen ve matematik dersleri arttırılmalı ve yeniden düzenlenmelidir..

Şu an var olan ders geçme ve eğitim öğretim programlarına yönelik köklü, pozitif değişiklikler yapılmalı. Meslek liseleri bu değişikliklerle öğrencilere cazip hale getirilmeli ki başarı düzeyi yüksek ve istekli öğrencilerle eğitim-öğretimin kalitesi artırılabilsin. İşletme stajları için belirlenen işyerlerinde aranan özellikler öğrenciye pozitif yansıyacak şekilde daraltılmalı.

Önce meslek teknik ve Anadolu teknik liselerinin statüsü net şekilde açıklansın. Sınavlara bir üst eğitime kendi branş (elektrik) konularında hazırlansın onlardan sınav yapılsın.

Bu görüşüm mevcut eğitim sistemimize uygun değil belki ama; bence meslek liseleri işletmelerin kendi bünyesi içinde olmalıdır. Öğrenciler; işletmeye meslek liselerinde eğitimlerini alıp, aynı işletmenin üretim imalat vb. kademelerinde yetişmiş eleman olarak kullanılmalıdır.

Meslek liselerindeki elektrik bölümünün çeşitli dalları olduğu için bir dala eğilimli elemanların sınıflarını bölerek sözcülimi otomasyon üzerine, kumanda üzerine, makine elektriği üzerine, tesisat ve aydınlatma üzerine, orta ve yüksek gerilim üzerine dallara ayırarak eğitimi (teknisyenin eğitimi) o konu üzerine ağırlaştırılmalı.

Meslek liselerine gerçekten istekli öğrencilerin alınması gerekli. İlköğretim kurumunda meslek seçimi bilinci aşılmalıdır.

Teorik bilgilerin pratik uygulamalarla verilerek ezbercilik yerine çok yönlü düşünebilme kabiliyetinin kazandırılması. Eğitimde kullanılacak malzemelerin günümüz hizmet veya şahıs piyasasında akışı, güncelliği ve sürekliliği olanların seçilmesi şekliyle takiple tanıtılması. Bilgisayarın ve bu sayede dünyayla bilgi alışverişinin her öğrencinin kolayca yapabildiği bir beceri haline getirilmesi.

EML'de verilen eğitim yüzeysel olduğundan mezunlar iş hayatında zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Bu nedenle okul hayatında öğrencilere elektriğin değişik alanında uzmanlaşması için branş eğitimi verilerek hem öğrenciler için hem de ilerde çalışacakları işyerleri için büyük kolaylıklar sağlanmış olacaktır. Örneğin; Türkiye'de otomobil üreten ve servis hizmeti veren firmalarda oto elektrik üzerine branş eğitimi almış EML mezunları daha faydalı olacaktır. Bu örnek gemi elektriği, demiryolları vb. şekilde arttırılabilir. Bundan başka diğer bir sorun stajdır. Öğrencilerden staj eğitimi alacakları yeri kendilerinin bulması istenmekte;ucuz iş gücünden faydalanmak isteyen, öğrenciye hiçbir katkı sağlanmayan art niyetli

firmalara girenler olmaktadır. Bu tür olumsuzluklar önlenmeli ve staj süresi maksimum verimi sağlayacak şekilde kullanılmalıdır.

Ara insan gücü yetiştirme amacına yönelik olarak yetiştirme dışında akademik kariyer yapabilme imkanının sağlanması için eğitim müfredatlarının yeniden düzenlenmesi. Yeni teknolojik gelişmelerden faydalanma imkanlarının sağlanması. Ders kitaplarının bilgilerinin yenilenmesi. Eğitici olarak görev alan öğretmenlerin, hizmet içi eğitime tabi tutularak bilgilerinin artırılması. Mesleki teknik eğitimin ülke geneline yaygınlaştırılması.

Meslek lisesi elektrik bölümü eğitim programları değişen teknolojiye göre sürekli güncellenmeli ve dinamik bir yapıya kavuşturulmalı. Sağlam bir kuramsal temelden sonra değişik(mesleğiyle ilgili) işlere adapte olabilecek formasyon kazandırılmalı. Ancak son sınıfta mutlaka tek branşta ihtisaslaştırılmalı.

Meslek liselerine öğrenciler, beceri sınavına tabi tutularak motor yönlerine göre branşlara verilmeli. Uygulamada bu olmayınca mesleğe uygun olmayan mezunlar oluyorlar.

EK II

**ÇALIŞAN VE YÖNETİCİLERE UYGULANAN
ANKETLER**

Sevgili Arkadaşlar,

“Meslek Liseleri Elektrik Bölümü Mezunlarının Sanayi gereksinimlerini karşılayabilme düzeylerinin belirlenmesi” isimli çalışma, sizlerin mezun olduğunuz okullarda aldığınız eğitimle, iş yaşamınız arasındaki uyumu ve okulda edindiğiniz bilgilerin iş dünyasındaki geçerliliğini belirlemek, karşılaşılan problemleri tespit etmek ve çözüm önerileri getirmek amacıyla yapılmaktadır.

Anketteki sorulara vereceğiniz cevaplar, belirteceğiniz görüşler ve yapacağınız değerlendirmeler sizlerin yetişmenizdeki sorunların belirlenmesine ve bu sorunların çözülmesine, verimlilik ve etkinliğin artırılmasına katkıda bulunacaktır. Bu nedenle anket sorularını lütfen dikkatlice okuyup, hiçbir tesir altında kalmadan sizin görüş ve düşüncelerinize göre cevaplayınız. Sorulardan sonra gelen seçeneklerden sizin durumunuza, görüşünüze ve değerlendirmenize uyan seçeneğin önündeki paranteze (X) işareti koyunuz.

Araştırmaya göstereceğiniz ilgiye şimdiden teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Danışman
Prof. Dr. Semra ÜNAL

Yüksek Lisans Öğrencisi
Şaban BERK

BÖLÜM I TANITICI BİLGİLER

1- Yaşınız,

- a) () 18-23 arası b) () 24-30 arası c) () 30'dan yukarı

2- Mezun olduğunuz Meslek Lisesi türü,

- a) () Anadolu Teknik Lisesi(ATL),
b) () Teknik Lise(TL),
c) () Endüstri Meslek Lisesi(EML),

3- Çalışmakta olduğunuz kurum,

- a) () Özel sektör b) () Kamu sektörü

4- Çalışmakta olduğunuz kurumdaki göreviniz,

- a) () İşçi,
b) () Teknisyen,
c) () Şef,

5- Kurumunuzda hangi birimde(departman) çalışıyorsunuz?

- a) () İmalat(üretim)
b) () Tamir, bakım, onarım
c) () Kurulum(montaj),

6- Okuldan mezun olduktan sonra kaç yıldır çalışıyorsunuz?

- a) () 1 yıldan az,
b) () 1-5 yıl arası,
c) () 6-10 yıl arası,
d) () 10 yıl ve üzeri.

8- Mezun olduğunuz lise türüne kaydolmadan önce, okulunuz hakkında bilginiz var mıydı?

- a) () Hiçbir bilgim yoktu,
- b) () Çok az bilgim vardı,
- c) () Normal derecede bilgim vardı,
- d) () Çok fazla derecede bilgim vardı.

9- Mezun olduğunuz lise türünü tercih etmenizdeki sebep aşağıdakilerden hangisidir. (Birden çok şık işaretleyebilirsiniz. Eğer birden fazla sebep belirtirseniz önem derecesine göre 1, 2, 3, şeklinde sıralayınız.)

- a) () Mezunların piyasada daha kolay iş bulmaları,
- b) () Mezunların daha iyi şartlarda çalışmaları,
- c) () İleride yüksek öğrenim görmek istediğim programların bu okullarda olması,
- d) () Bu okulların yabancı dilde eğitim yapıyor olması(ATL ve AML),
- e) () Büyüklerimin(Aile bireyleri, Öğretmenler, Önceki mezunlar) tavsiyeleri ile
- f) () Arkadaşlarımla ve çevrenin etkisi ile,
- g) () Başka okullarda başarılı olamayacağım için.
- h) () Diğer(Lütfen belirtiniz):.....

BÖLÜM II

Aşağıda sizlerin okulda uygulamalı ve teorik olarak gördüğünüz derslerle ilgili sorular bulunmaktadır. Soruların solundaki sütun, sizlerin okulda aldığınız (teorik yada pratik) eğitimin, sanayide(iş hayatında) yaptığınız veya karşılaştığınız işe oranla yeterlilik derecesini, sağ taraftaki sütun ise bu derslerin iş dünyasıyla eşgüdümlü(uyumlu) olabilmesi için önerilerinizi içermektedir. Tüm soruları okuyarak sizin durumunuza ve tavsiyenize uyan kutucuğun içine (X) işaretini koyunuz.

Yeterlilik derecesi				Temel Mesleki Eğitim Konularını Öğrenme ve Uygulama Düzeyi	Tavsiyeleriniz				
Çok yeterliyim	Orta derece yeterliyim	Az yeterliyim	Yetersizim		Aynen kalmalı	Süresi uzatılmalı	Teçhizatı güçlendirilmeli	Süresi kısaltılmalı	Kaldırılmalı
				1.Çağırma ve bildirim tesisatları(zil, numarator, diyaforon v.s.).					
				2.Aydınlatma tesisatları(adi anahtar, florasan, merdiven otomatigi v.s.).					
				3. Temel elektronik uygulamaları(lehimleme, doğrultmaçlar, güç kaynağı yapımı v.s.).					
				4. Temel tesviye ve mekanik işler(eğeleme, taşlama, vida açma, kaynak yapma v.s.).					
				5. Stator sarımları.					
				6. Endüvi sarımları.					
				7. Trafo sarımları(1 ve 3 fazlı).					
				8. Motor kumanda devreleri.					
				9. Endüstriyel elektronik uygulamaları(ısıt elemanlar, optik elemanlar, tristör, triyak, opamp. Uygulamaları).					
				10. Ölçme ve makine deneyleri(kısa devre, boş çalışma v.s.).					
				11. Kumanda tablo ve pano uygulamaları (kompanzasyon devreleri v.s.).					
				12. Elektro mekanik taşıyıcılar(Yürüten merdiven, asansör v.s.).					
				13. Dijital elektronik uygulamaları					
				14. İleri Kumanda Tekniği ve PLC uygulamaları					
				15. Teknik ve Meslek Resim uygulamaları					
				16. Temel Elektronik					
				17. Bilgisayar dersleri ve Uygulamaları					
				18. Elektroteknik 1-2					
				19. Elektrik Makinaları 1-2					
				20. Endüstriyel Elektronik					
				21. Endüstriyel Elektrik(Elektrifikasyon)					

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

BÖLÜM III

Bu bölümde mezun olduğunuz okuldan edindiğiniz bilgi ve becerilerin genel değerlendirilmesine ait sorular bulunmaktadır. Kendinize uyan şıkka (X) işareti koyarak soruları cevaplayınız.

Konular	Uygunluk derecesi				
	Çok iyi	İyi	Normal	Kötü	Çok kötü
1. Mezun Olduğunuz Bölümde Verilen Eğitimin mesleğinizi öğrenmedeki yeterlilik düzeyi nedir?					
2. Mezun Olduğunuz Bölümdeki Eğitimin İçeriği Sizce Nasıldır?					
3. Mezun Olduğunuz Bölümde Görevli Öğretmenlerin alan bilgisi yeterlidir?					
4. Atölye Ve Laboratuvarlarda İş Yapılırken Öğretmenlerin Sizlerle İlgilenmeleri Nasıldır?					
5. Atölye Ve Laboratuvar Teçhizatlarının İşlerinizi Yapmadaki Yeterliliğini Nasıldır?					
6. Atölye Ve Laboratuvar Teçhizatlarının Öğrencilere kullanılması nasıldır?					
7. Atölye Ve Laboratuvarlarda Kuralların Uygulanması ve iş disiplini nasıldır?					
8. Atölye Ve Laboratuvarlarda İşlerin Verimli Şekilde Yapılabilmesi İçin Sınıf Mevcudu Nasıldır?					
9. Eğitim Döneminizde Okulda Kullandığınız Araç-Gereçle, İş Yerlerinizde Karşılaştığınız Araç Gereçlerin Benzerliği Nasıldır?					
10. Okulunuzdaki İş Yapma Yöntemleriyle Sanayideki Yöntem Arasındaki Benzerlik Düzeyi Nedir?					
11. Okulda Aldığınız Teorik Dersler değişik işlere uyum sağlamanız Yeterli olma derecesi nasıldır?					
12. Okulda Sizlere verilen Düzenli Ve Temiz Çalışma Alışkanlığı nasıldır?					
13. Yaptığınız işi planlanan zamanda bitirebilme alışkanlığınız nasıldır?					
14. Staj Yaptığınız İşyerindeki Araç-Gereçlerin Kullanımınıza Sunulma Düzeyi nasıldır?					
15. Staj Yaptığınız İşyerindeki Eğitici Personelin Yetişmeniz İçin Gösterdiği Gayret nasıldır?					
16. Bireysel Olarak İş Yapabilme Düzeyiniz nasıldır?					
17. Takım Halinde İş Yapılırken Takım Çalışmasına Uyum Düzeyiniz nasıldır?					
18. Yeni Teknolojik Gelişmelere Uyum Düzeyiniz nasıldır?					
19. İş Kazalarına Karşı Önlem Almasını Bilme Düzeyiniz nasıldır?					
20. İş Kazasında İlk Müdahaleyi Yapma Ve Neler Yapacağını Bilme Düzeyiniz nasıldır?					

Not: Bu anket formunda yer almayan, ancak Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunlarını daha iyi yetişmesini sağlayacak görüş ve önerileriniz varsa lütfen belirtiniz:.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Sayın yönetici;

“Meslek Liseleri Elektrik Bölümü Mezunlarının Sanayi gereksinimlerini karşılayabilme düzeylerinin belirlenmesi” isimli çalışma, mezunların okullarda aldıkları eğitimle, iş yaşamları arasındaki uyumu ve okulda edindikleri bilgilerin iş dünyasındaki geçerliliğini belirlemek, karşılaşılan problemleri tespit etmek ve çözüm önerileri getirmek amacıyla yapılmaktadır.

Anketteki sorulara vereceğiniz cevaplar, belirteceğiniz görüşler ve yapacağınız değerlendirmeler istihdam ettiğiniz gençlerin yetişmesindeki sorunların belirlenmesine, ve bu sorunların çözülmesine, verimlilik ve etkinliğin artırılmasına katkıda bulunacaktır. Bu nedenle anket sorularını lütfen dikkatlice okuyup, hiçbir tesir altında kalmadan sizin görüş ve düşüncelerinize göre cevaplayınız. Sorulardan sonra gelen seçeneklerden sizin durumunuza, görüşünüze ve değerlendirmenize uyan seçeneğin önündeki paranteze (X) işareti koyunuz.

Araştırmaya göstereceğiniz ilgiye şimdiden teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Danışman
Prof. Dr. Semra ÜNAL

Yüksek Lisans Öğrencisi
Şaban BERK

BÖLÜM I

TANITICI BİLGİLER

1- Yaşınız,

- a) () 25-35 b) () 36-45 e) () 46 ve üzeri

2-Yöneticilik kıdeminiz,

- a) () 1-5 Yıl b) () 6-10 Yıl c) () 11 Yıl ve üzeri

3- Görev yaptığınız kuruluş,

- a) () Kamu sektörü b) () Özel sektör

4- Mezuniyetiniz,

- a) () Ön lisans,
b) () Lisans,
c) () Yüksek lisans veya doktora

5- Çalıştığınız işletmenin kapasitesi,

- a) () 1-50 Kişi b) () 51-100 c) () 100'ün üzeri

6- İşletmenizin çalışma sahası,

- a) () İmalat(üretim)
b) () Tamir, bakım, onarım
c) () Kurulum(montaj),

BÖLÜM II

Bu bölümde Meslek Liseleri Elektrik Bölümü Mezunlarını genel değerlendirmenize ait sorular bulunmaktadır. Kendi görüşümüze uyan seçeneğe (X) işareti koyarak soruları cevaplayınız.

Konular	Sizin değerlendirmeniz				
	Çok iyi	İyi	Normal	Kötü	Çok kötü
1.Alan bilgisinin yeterliliği					
2.Yaptığı/Yapacağı iş hakkında ne yapacağını bilme ve işi işlem basamaklarına uygun olarak yapabilme.					
3.Yaptığı/Yapacağı işe uygun gereçleri seçebilme					
4.Yaptığı/Yapacağı işle ilgili makine ve malzemeleri etkin ve verimli kullanma.					
5.Yaptığı işi planlanan zamanda bitirebilme alışkanlığı					
6.İstenen standartlarda ve hatasız iş(ürün) çıkarabilme düzeyi					
7. Yaptığı Mesleğe Uygunluğu					
8.Değişik işlere ve yeni teknolojik gelişmelere kolay uyum sağlama yeterliliği					
9.İçinde bulunduğu iş ortamını geliştirme istek ve gayreti					
10.Öğrendiklerini(Okul veya İşyeri) uygulama becerisi					
11.İş ortamına ve disiplinine uyumu					
12.İşe zamanında gelip gitme ve işe devam durumu.					
13.İşe kendini vererek işi öğrenme(yapma) isteği					
14.Mesai arkadaşları ve amirleriyle iletişimde uygun yöntemleri seçerek kullanma becerisi					
15.Düzenli ve temiz çalışma alışkanlığı					
16.Bireysel Olarak İş Yapabilme Düzeyi.					
17.Takım Halinde İş Yapılırken Takım Çalışmasına Uyum Düzeyi.					
18.Takım kurma ve yönetme becerisi					
19. İş Kazalarına Karşı Önlem Almasını Bilme Düzeyi					
20. İş Kazalarında İlk Müdahaleyi Yapma Ve Neler Yapacağını Bilme Düzeyi					

Not: Bu anket formunda yer almayan, ancak Meslek Liseleri Elektrik Bölümü mezunlarını daha iyi yetişmesini sağlayacak görüş ve önerileriniz varsa lütfen belirtiniz:.....

ÖZGEÇMİŞ

1971 Kahramanmaraş /Afşin doğumludur. Altunelme İlkokulu, Altunelma ortaokulu ve Afşin Endüstri Meslek Lisesinden mezun oldu.

1996 yılında Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesinin Elektrik eğitimi bölümünden mezun oldu.

1996 yılında Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsünde işletme yüksek lisansına başladı ve 1998 yılında tez döneminde bırakarak askere gitti.

2000 yılında Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Teknoloji Eğitimi anabilimdalında Yüksek lisansa başladı.

Halen Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Teknoloji Eğitimi anabilimdalında Yüksek lisansına devam etmekte ve Maltepe Küçükyalı Endüstri Meslek Lisesinde elektrik öğretmenliği yapmaktadır.